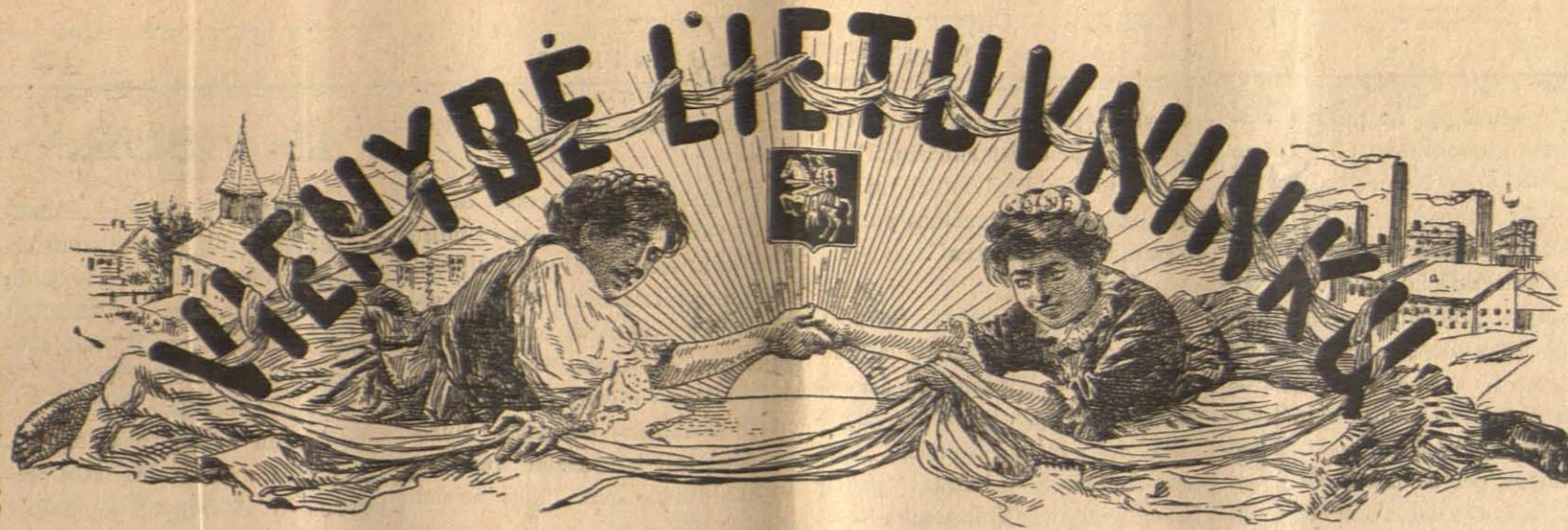

"Vienybė Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
BROOKLYN, : : NEW YORK.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... \$2.00
Euroje ir kitur..... \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo
laiko užsirašymo, ne nuo Naujų
Metų.
Apgarsinimų kainų klausite
laikšk.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY
"Vienybė Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, : : NEW YORK
Yearly subscription rate
In the United States..... \$2.00
To Foreign Countries..... \$3.00
To Canada \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to
the publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York!

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 20.

Brooklyn, N. Y. 15 d. Gegužio (May) 1912 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ND, 1879.

Metai XXVII.

TEMYKIT VISI! Ant 27-to Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimo Scenos Myletoja i

Loš du veikalų

1)

BIRUTE²⁾ ADOMAS IR JIEVA

Subatos vakare

Berželio 8ta d., 1912

McGaddin Memorial Hall

Berry Street, tarp So. 2-ros ir 3-čios,
BROOKLYNE, N. Y.

Sėdynės tik po

50 ir 25 centus

Patariame tiketis gauti iš anksto "Vienvibės L." Redakcijoje, 120 Grand St. Ant pirmesnio Scenos Mylētojų "Birutės" lošimo 500 ypatų liko be vienos. Taigi pasiskubinkit.

Svetainė labai vesi, telpa 1000 ypatų.

Prasides nuo 8 vak.

IR VĒL MŪSIŠKIUS MUŠA!...

Dar tik nesenai nuskambėjo Lawrencio streikas, kuriamie tiek mūsų vientaučių nukentėjo, štai vėl pereitos savaitės laikraščiai raše per keles dienas apie surutes Pennsylvanijoje kasyklose. Wilkes Barre, Minersville, Pottsville — tai vis didieji kasyklų centralai, kuriuose tūkstančiai mūsų vientaučiai nuo kelių dešimčių metų dirba. Šiemet nuo 1-mos balandžio sustojus kasyklėse darbui ir unijai su kasyklų savininkais neprieinant prie santaikos, įvyko

ne tai streikas ne tai darbo sustojimas — suspensija. Kasyklų buitis dabar taip supainota, kad darbininkai nei nežino, kaip tėnai ištirkirju stovi derybos su kapitalistais. Jeigu lietuvių, lenkų ir slovakų, — kurie kasyklėse yra didžiausiai skaitlinę, — turėtu savo kalboje po vieną leidžiamą kalykasių organą-laikraštį, tai jie galėtų būti teisingai informuojami apie savo darbo šaką ir apie savo unijos pertraktacijas su kasyklų savininkais. Bet savo laikraščiai neturėdami, jie pasikakina tuo, ką jiems ant savaitės syki praneša ofici-

pratę prie pačėdos, antra — nėra iško šais metais jau ir sučedyni. Todel išbuve pusantro mėnesio be darbo ir nematydam galo tos suspensijos, anglakasiai pradėjo nerimauti ir griebjasi proges, kad parodytū unijai ir kapitalistams savo sunkų padėjimą. Daugumas juk jau rasi ir valgyti pristigo! Juk jie nei nežino tikrai: ar dabar jie streikuoją, ar tik taip sau „ima vakacijas“ iki unijos viršininkai sudrės su kapitalistais laimingai ar nelaimingai užbaigt savo derybas. Ir ima anglekasiai „ginti savo teises“ kaip gali ir kaip moka. Minersville anandien anglekasiai pastojo kelią einanties kasyklų taisity neunijistams. Cia iškišo policija ir „state-police“. Išvoko kruvinos imtynės, kuriose netiek kliuvo policijai nuo pluto ir akmenų iš anglekasių pusės, kiek nukenčio patis vargsai anglekasiai: tris iš jų pašovė ir vienas iš tų — Mikas Mullange pasimirė. Apie Wilkes Barre gegužio 9 įvyko vėl čiela eilė riaušių. Luzernėje, East Boston kasyklėse minia iš 900 vyru, moterių ir berniokų tiesiog užvaldė kelią ir pastojo visus, kurie ējo dirbt i kasykles tik tiek, kad galima būtų užlaikyti kasyklėse kurą iki pasibaigus derybos tarpe unijos ir darbdavių. Čionai keletą tū darbininkų anglekasiai darą suirutę, bet ir senesnieji piliečiai perkā ginklus ir dalinā mainieriams ir liberiams. Prieš ateivius kursto prie kiekvienos proges, ypač tą panaudoja dabar, kada mūsų kongrese einančiai už taip ateiviams pavojingą Dillinghamo-Roto billiu. Nori ateivius panaudoti kasyklėse Nottingham — Plymouth ir D. and H. kasyklėse, Hudson, kur minios nedirbančių anglekasių išvijo inžinerius, pečkurius ir pumpuotojus. Liggetts Creck kasyklėse, Scranton, vyrai ir berniukai apsiginklavę laždomis ir akmenais pastojo visus keliai; kai kurios darbininkus neunijistus apkūlē, o tūlā John Zanzenburg nustūmė upē, pirmiau pavaisinė laždomis ir akmenais.

Po visą Wilkes Barre apylenk anglekasių ateivius tarpe kluoja didelis subruzdimas. Ypač intužė ateivai apie Minersville, po to kaip gegužio 8 state-policija pašovė tris ateivius ir dagirdus, kad vienas iš pašautu — Mikas Mullange pasimirė. Brudzējimas nebeužsibaigia ant vyru ir berniokų, kurie su policija mėtosi akmenais. Minersville ginklų pirkliai praneša, kad pastaromis dienomis nuo jų ateivai anglekasiai „juodai dienai“, — viena kad ateivai mažai yra pri-

ginklus. Pottsville taipgi didelis esas ginklų pareikalavimas. Matomai, rengiasi darbininkai su ginklais pakovoti. State-policijos kapitonas Wilhelm norėjės uždrausti ginklų pardavinėjimą, bet pasirodė, kad ginklai tik tada nevalaus pardavinėti, kai esti apšaukti apylenkė ant karės tiesų. Todel jeigu brudzējimas nepasiliaus, tai būsiap šaukti visa ta apylenkė ant karės tiesų. O ką reiškia karės tiesos, mės jau labai gerai žinome: tada būna uždrausta žmonėms krūvomis susietai, laikyti susirinkimus, o jau už sužeista ar peršautą žmogų policija neturi jokios atskomybės.

Kiekvienam tokiam atsitikime amerikonai šovinistai aut ateivų greičiausiai pamato dulkelę, negu ant prigimtū amerikonų balki. Ir dabar apie Pennsylvania anglekasių pusēs, kiek nukenčio patis vargsai anglekasiai: tris iš jų pašovė ir vienas iš tų — Mikas Mullange pasimirė. Apie Wilkes Barre gegužio 9 įvyko vėl čiela eilė riaušių. Luzernėje, East Boston kasyklėse minia iš 900 vyru, moterių ir berniokų tiesiog užvaldė kelią ir pastojo visus, kurie ējo dirbt i kasykles tik tiek, kad galima būtų užlaikyti kasyklėse kurą iki pasibaigus derybos tarpe unijos ir darbdavių. Čionai keletą tū darbininkų anglekasiai darą suirutę, bet ir senesnieji piliečiai perkā ginklus ir dalinā mainieriams ir liberiams. Prieš ateivius kursto prie kiekvienos proges, ypač tą panaudoja dabar, kada mūsų kongrese einančiai už taip ateiviams pavojingą Dillinghamo-Roto billiu. Nori ateivius panaudoti kasyklėse Nottingham — Plymouth ir D. and H. kasyklėse, Hudson, kur minios nedirbančių anglekasių išvijo inžinerius, pečkurius ir pumpuotojus. Liggetts Creck kasyklėse, Scranton, vyrai ir berniukai apsiginklavę laždomis ir akmenais pastojo visus keliai; kai kurios darbininkus neunijistus apkūlē, o tūlā John Zanzenburg nustūmė upē, pirmiau pavaisinė laždomis ir akmenais.

Taip, ir vėl mus muša ir rengiasi mušti; vieni muša kulkomis, kiti plunksnomis. Panaudoja prieš bėdiną ateivų kiekvieną progą, kad save apginti. Blogai su mūsų unijomis, kad viršininkai sau ramiai laukia, kada kasyklų savininkams „Diewas duos dvasią šventą“ ant darbininkų susimylėti ir pasirašyti ant žmoniškesnio kontraktu; o kada jie to ne padaro ir bando darbus varyti su neunijistais, tai mūsų unijų viršininkai leidžia savo konstituentams-sąnariams patiemis sau teisę susijiešoti su pagalba laždu ir akmenais! Ar dabar laikas mokinti unijistus, kad jie vienybėje atsieks pergaile ant kapitalistų? Ar dabar laikas taisinėti kontrak-

tus? Argi viršininkai nega- lėjo per porą jau metų su- taisyti bent keles variacijas kontraktų, kad vieną kapitalistams atmetus, galima būtų tuojuo pakisti antra, trečia ir tt. Tada nereiktų ilgų suspensių, bet išvyktų greitas, dailus ir parlamentariškas sutvarumas pertaktacijų su kasyklų savininkais. Ir kada kapitalistai nesutinka ant paskutinės galimos unijos išlygos, tai nei vienos dienos nelaukiant išsaukti generališką streiką, kuris gerai aprokavus nesi- tėstų daugiau savaitės.

Kitas dalykas yra da ir tas, kad anglekasių ateivų labui mažai tesirūpinama. Jau po daugelį sykių buvo laikraščinose rašyta, kad reikia ateiviams užlaikyti čielių eilę organizuotuoj ir mokytojų. Reikia darbininkus taip suorganizuoti, kad iškirlus suspensių nesi- rastų kam jų vietą užimti ir nereiktų anglekasiams dau- žyti galvas sayo nesusipratusių ir neapšviestų brolių. Daug buvo kalbėta ir apie inkurimą anglekasiams sa- vo kalbose laikraščių. Juk anglekasiai moka geras duokles ir savo laikraščius galėtų gerai užlaikyti. Tuomi jie nuolatos būtų infor- muojami apie savo unijos reikalus ir podraug pratini- ti prie kitų laikraščių skaitymo, prie mokslo ir ap- šviestos, apleistų nors keles savaitėje valandas saliū- nus...

Tačiaus tai ne unijos viršininkams pamokslas; nei kapitalistams. Viršininkai tą tik daro, ką nuo jų unijos sąnariai reikalauja ir priver- čia daryti. Kapitalistams pamokslų vėl gi nereikia: jie savo planus visuomet iš- anksto apdirbę turi, ir jie niekad iš streikų ir riaušių nenukenčia, — jie dailiai su- gyvena su policijos buože ir milicijos šautuvaus ir da ne- sigirdeti, kad streikuose bū- tų kada kapitalistas nuken- tėjės nuo valdžios ginklo. Niekas kitas anglekasiams nepadės reikalų sutvarstyti, kaip jie patis. Ne lazdos nei akmenai yra darbininkų kovos symbolius, bet vienybė, apšvieta ir žalčio gudry- be padaryti planai, kaip sa- vo skriaudas prašalinti ir jų nedaleisti. Reikia metodo. Ir tas metodas turi būti vi- suomet pas darbininkus plė- tojamas. Tada nereiks kri- sti nuo policijos kulkų. Ateivai turi nuolatos užlaikyti sau daugybes organizatoriu ir laikraščius savo kalboje apie unijų reikalus. Valdžia

ir net patis amerikonai apie
ateivius nesirūpina, gudriai
laikydamos šitos patarlēs:
„Ne mus katė, nes mus pie-
nas, — kas nor tegul laka”.

PERŽVALGA.

**Sajungiečiai viena akia
mirktelejo.** Mūsų broliai iš L. S.
S. jau pakelė vienos akies vokeli
ir vėl greitai užvožę. Pasirodė
nepaprasti dalykai. p. Purvis sa-
jungos Pild. Komite, išleido
blankas, ant kurių norėjo surin-
kti asmeninę sanarių statistiką.
Statistika geras daiktas. Bet čia
pasirodė labai jau giliai ir berei-
kalingai ielendantys į žmogaus sie-
lą ir privatinį gyvenimą bei jo
darbus. Todel pas sumanesnius
žmones gimė nuožvalga: kam to-
kios žinios reikalangos? Ir vat,
kaip matome „Kovos“ N19, p.
Kietis iš Silverton. Wash. paduoda
inėsimą tą statistiką atmetti, pa-
siremdamas ant šitokio išvedimo:

„Purvis paliko sau teise kvosti iš
kiekvieno nario tokias žinias, ko-
kios jam patinka ir jam reikalin-
gos. Už nedavima atsakymo kvo-
time gręsia prašalinimas iš S-
gos“. Toliaus p. Kietis sako,
kad tos žinios gali būt „labajau rei-
kalingos šnipui, negu S-gai; ir to-
kios blankos atneštų mūsų orga-
nizacijai daugiau blėdies, negu
naudos, jei blankos su pasirašy-
mu kiekvieno nario patektų i
rankas provokatoriaus“...

Kokie motivai priverčia p. Kietį in-
tarti p. Purvi taip nedailioje in-
tencijoje, nežinoma. Gal jis turi
pamatus. Ir užtai reikalauja p.
Purvi tuojuose prašalinti iš Pild.
Komitem. Dabar šią inėsimą
balsavo Veikiamasis Komitetas;
keturi nariai pritarė Purvi prasha-
lianti, o šeši už Purvi užtarė. Ta-
mēs ir vadiname greitai užvožta
akies vokeli.

Iš balsavusių už Purvio prasha-
liniā labai akyvas yra tarpukas
p. S. Paužos komentaruose. Jis
štai ką rašo: „Kas tėmija LSS.
nuotikius, tas mato, kad mūs S-
goj yra gaivalai, kurių darbas ar-
dyti organizaciją ir ją diskredi-
tuoti; kās jais yra, negalima ži-
noti, bet S-ga turėtų būt labai at-
sargi visokiuose reikaluoose, o
ypatingai tokiuose, kaip šios sta-
tistikos blankos, kurios lyti dau-
geliu narių slaptu dalykų... Kad
drg. A. Purvis siekė koki tai
mums nežinomą tikslą, tai rodos,
aišku, jei atsimename dr. J. Šukio
inėsimą V-to susivaižavimo ir
IV. Rajono konvencijoje“.... Ši-
ta mēs vadiname sajungiečių vie-
nos akutės mirkterėjimą į šviesas.

Ir kada mūsų vientaučiai sa-
jungiečiai pramerks abi aki, tai
pamatys daug didesnių dyvų tarp
savo „vadovukų“, apie kuriuos,
anot vieno anais metais rašiusio
„Lietuvos“ sandarininko, net
„žvirbliai senai ant tvorų či-
rška“, kad jie turi sarysius su
tamsiais gaivalais...

**Ragina sutverti „Išeiviu
Bjūrą“.** Žinomas nuo seniaus
Prūsų lietuvių veikėjas, J. Lapinas
„Lietuvos Žinių“ N42 rašo
straipsniu apie išeivius. Nurodo,
kaip žydeliai agentai išeiviu pi-
ningus sudoroja ir apliešia. Daugelis
paskui sako Tilžėn dasigavę
kreipiasi „pas mane pagalbos jie-
sot, bet ką gi aš galin gelbēti? Esu nevieną jujų pavalygindęs,
bet pinigų iš žydo agen-
to rankų negalėjau ir ne-
galu atgauti“. P. Lapinas patar-
taria inkurti „Išeiviu Bjūrą“,
prisidėjus Lietuvos ir Amerikos
lietuviams. Tuom tarpu delei

šio klausimo, p. L. pataria susi-
žinoti su Saunium (D. Saunns,
Rokaiten, per Nekirch Ostpraus-
sen — Germany).

Išeiviu sumanymas šis nebenau-
jas. Amerikiečiai jau kelinti me-
tais su tuo klausimu minasi, nors
da geru rezultatų nepasiekė. Re-
gis apie tai rašė ir p. Vanagaitis.
Būtų gerai, kad nors sykį lietu-
viai prašalintų besąžiniškus agen-
Rokaiten, per Neukirch Ostpreus-
o suorganizuotų savo bjū-
rą ir pastatyti parubežiai ke-
les dešimtis savo vientaučių su-
ateivystę ir padaryti pavojų poli-
tiškiems išeiviams. Lenkų organi-
zacių valdyba, vardu savo sa-
rių išneša rezoliucijas ir siunčia
kongresmanams, nuo kurių reika-
lauja, kad atstovų rūmas Wash-
ingtone šią nelemtą billių atmetst.
Kodel tyli lietuvių organizacijos,
kaip abu susivienijimai, TMD. ir
kitos?

VI. Lietuvių Dailės Paroda.
Nuo 15 gegužio (s. s.) Vilniuje
prasidės VI. Lietuvių Dailės Pa-
roda, kurias dabar kasmetas mū-
sų sostapilėje rengia „Lietuvių
Dailės Draugija“. Pakvietime i
paroda rengėjai prašė siusti pa-
rodon visokius dailiau padarytus
daiktus: iš audinų, medžio, molio,
geležies. Bus čia suvežta: juos-
tos, valinai, žiurštai, pirštinės.
Išdėsiminku — Skritulskas 518,
Ge-
gužis 353, Alenskas 367. Išdo-
globėju — Paukštis 638, Var-
šiuš 228, Raulinaitis 282. Dak-
taru — Baltrušaitienė 537, Gra-
čiūnas 410, Rutkauskas 244. Tó-
kiui būdu valdyba pasiliesta veik-
visa senoji, išimant naują išdo-
globėją — p. Paukštį.

**Apie pasimirusi lietuvių advo-
kata** — Antaną Galinaitį, Balti-
morėje, Md. plačiau dasižinomė-
tiškis iš Lietuvos laikraščių. „Vil-
tis“ ir „Šaltinis“ (N16) indėjo
jo biografiją ir iškilminges laidoto-
vutes (Pasimirė net 26 vasario š.
m.). „Šaltinis“ korespondentas
šiaip apie velionį sako: „Užgeso
šviesiausioji žvaigždė Baltimo-
rės lietuvių padangeje“. Taip
jau šviesiausioji kad ir nebuvome
bet visgi gaila 24 metų pasimirusi
lietuvių inteligento.

Kningelė apie kolonizaciją.
Šiomis dienomis pasirodė išpo-
spaudos kningelė, p. t. „Eikime
ant kolonijų!“ Jos sutaisytojas,
p. A. M. Martus, ižangoje pabrie-
žia, kad lietuviams, — kurie turi
susitaupę keletą skatikų ir myli
dirbtį žemę bei sveiką lauko or-
turėti, — laikas yra pagalvoti
apie nusipirkimą ūkės. Perkan-
tiems bus geriau, jeigu jie apsi-
gyvęs vieni netoli kitų ir sutver-
sai, jei atsimename dr. J. Šukio
inėsimą V-to susivaižavimo ir
IV. Rajono konvencijoje“.... Ši-
ta mēs vadiname sajungiečių vie-
nos akutės mirkterėjimą į šviesas.

Kningelė apie kolonizaciją.
Šiomis dienomis pasirodė išpo-
spaudos kningelė, p. t. „Eikime
ant kolonijų!“ Jos sutaisytojas,
p. A. M. Martus, ižangoje pabrie-
žia, kad lietuviams, — kurie turi
susitaupę keletą skatikų ir myli
dirbtį žemę bei sveiką lauko or-
turėti, — laikas yra pagalvoti
apie nusipirkimą ūkės. Perkan-
tiems bus geriau, jeigu jie apsi-
gyvęs vieni netoli kitų ir sutver-
sai, jei atsimename dr. J. Šukio
inėsimą V-to susivaižavimo ir
IV. Rajono konvencijoje“.... Ši-
ta mēs vadiname sajungiečių vie-
nos akutės mirkterėjimą į šviesas.

Rubėžiaus aukos. Brooklyne
gyvenantis žinomas vinentantis
P. Butkus mums perdavė rašytą iš
Lietuvos laišką, kuriame praneša,
jog iš Amerikos važiavusį vieną
delegatą išsiaiškia apie kolonijas sa-
vo nuomonę. Pagaliaus pridėtas
sumanytosios kolonijos srities
žemlapis.

Rubėžiaus aukos. Brooklyne
gyvenantis žinomas vinentantis
P. Butkus mums perdavė rašytą iš
Lietuvos laišką, kuriame praneša,
jog iš Amerikos važiavusį vieną
delegatą išsiaiškia apie kolonijas sa-
vo nuomonę. Pagaliaus pridėtas
sumanytosios kolonijos srities
žemlapis.

Rubėžiaus aukos. Brooklyne
gyvenantis žinomas vinentantis
P. Butkus mums perdavė rašytą iš
Lietuvos laišką, kuriame praneša,
jog iš Amerikos važiavusį vieną
delegatą išsiaiškia apie kolonijas sa-
vo nuomonę. Pagaliaus pridėtas
sumanytosios kolonijos srities
žemlapis.

kas važiuoja į Lietuvą, tai nevely-
kit eiti slapčia per rubėžių. Vely-
traukiniu tegul važiuoja, tai ma-
žiau pavojaus, parvažiuos patis ir
parsiveš savo daiktus“.

Kodel tokia tyla? Su pasi-
gérėjimu skaitome lenkų laikra-
šiuse, jog didžiausios jų organi-
zacijos, kaip „Związek“ ir „Zjed-
noczenie“, ir kad vokiečių „Ger-
man-American“ bendras pakelė-
balsas priešais Dillinghamo-Rooto
billių, kuriuo kėsinasi suvaržyti
ateivystę ir padaryti pavojų poli-
tiškiems išeiviams. Lenkų organi-
zacių valdyba, vardu savo sa-
rių išneša rezoliucijas ir siunčia
kongresmanams, nuo kurių reika-
lauja, kad atstovų rūmas Wash-
ingtone šią nelemtą billių atmetst.
Kodel tyli lietuvių organizacijos,
kaip abu susivienijimai, TMD. ir
kitos?

**Naujai išrinkta S. L. A. val-
dyba.** Gauname žinią apie pa-
sekmes balsavimo amž. S. L. A.
viršininkų. Ir taip: **Prezidentu**
gavo — Živatkaukas 594 balsus,
Mikolainis 348, Žalnieraitys 290,
geležies. Bus čia suvežta: juos-
tos, valinai, žiurštai, pirštinės.
Išdėsiminku — Skritulskas 518,
Ge-
gužis 353, Alenskas 367. Išdo-
globėju — Paukštis 638, Var-
šiuš 228, Raulinaitis 282. Dak-
taru — Baltrušaitienė 537, Gra-
čiūnas 410, Rutkauskas 244. Tó-
kiui būdu valdyba pasiliesta veik-
visa senoji, išimant naują išdo-
globėją — p. Paukštį.

**Apie pasimirusi lietuvių advo-
kata** — Antaną Galinaitį, Balti-
morėje, Md. plačiau dasižinomė-
tiškis iš Lietuvos laikraščių. „Vil-
tis“ ir „Šaltinis“ (N16) indėjo
jo biografiją ir iškilminges laidoto-
vutes (Pasimirė net 26 vasario š.
m.). „Šaltinis“ korespondentas
šiaip apie velionį sako: „Užgeso
šviesiausioji žvaigždė Baltimo-
rės lietuvių padangeje“. Taip
jau šviesiausioji kad ir nebuvome
bet visgi gaila 24 metų pasimirusi
lietuvių inteligento.

A. a. A. Purickis. Panevėžyje
balandžio 6 pasimirė gerai ži-
nomas veikėjas ir lietuvių lai-
kraščių korespondentas, Aleksandras
Purickis. Platesnė žinutė ki-
toje vietoje indėjom.

AMERIKA. Kova tarpe dvi-
jų didžiųjų kandidatų iš republi-
konų partijos, būtent Tafto ir
Roosevelto, pradeda sektis pasta-
rajam. Marylando valstyje sak-
duosianti Rooseveltui 66 delega-
tus, o Taftui 63. Washingtono
valstyja visa už Rooseveltą, pa-
galiaus pas jį sako pabėga 21 de-
legatas ir iš New Yorko valstijos
90 delegatus.

AMERIKA. Kova tarpe dvi-
jų didžiųjų kandidatų iš republi-
konų partijos, būtent Tafto ir
Roosevelto, pradeda sektis pasta-
rajam. Marylando valstyje sak-
duosianti Rooseveltui 66 delega-
tus, o Taftui 63. Washingtono
valstyja visa už Rooseveltą, pa-
galiaus pas jį sako pabėga 21 de-
legatas ir iš New Yorko valstijos
90 delegatus.

AMERIKA. Kova tarpe dvi-
jų didžiųjų kandidatų iš republi-
konų partijos, būtent Tafto ir
Roosevelto, pradeda sektis pasta-
rajam. Marylando valstyje sak-
duosianti Rooseveltui 66 delega-
tus, o Taftui 63. Washingtono
valstyja visa už Rooseveltą, pa-
galiaus pas jį sako pabėga 21 de-
legatas ir iš New Yorko valstijos
90 delegatus.

nenori Gomez valdžios pripa-
zinti.

Washingtono kongrese demo-
kratų šaliminkai buvo įmės billiu
apie laikraščius. Sulyg to billiaus
kiekviename laikraščiame turi nors
sykį ant savaitės atspausdinti
laikraščio savininkų vardus. Bet
tam billiu nūprotestavo radika-
lai ir socialistas Bergeris. Nuro-
do, kad tuli laikraščiai turi po
10,000 akcioneirių. Taigi prisie-
tū indėti daugelis plaspajų vienų
vardų. Vėliaus tas billius patai-
syta šiaip, kad indėt tik tų akcio-
nierių vardus, kurie turi nemai-
žiaus kaip už \$550 akcijų. Bet ir
tai regis billius nepereis.

Karės departamentas panauj-
no sutartį su valstijų milicija.
Sulyg tos sutarties valstijų milicija
regis pereis po Suv. Vals. re-
gularinės armijos komanda ir
bus kaip nuolatiniai karėviai,
kai galimi siusti į karės lauką.
Dabar karės sekretorius turi
amunicijos ir ginklų del 200,
000 karėvių.

CHINILJA. Pekine atsibuv-
konferencija apie sutvėrimą nau-
jos respublikos finansų. Minis-
terija jau sutaisyta, bet kas iš jos,
kad tuščias valstijos išdas. To-
del valdžia kreipėsi į svetimų ša-
lių bankus. Po ilgų derybų prita-
re Chinijai skolinti pinigus še-
šios valstijos: Amerika, Anglija,
Vokietija, Francija, Rusija ir Ja-
ponija. Minėtoje konferencijoje
ir dalyvavo visų šalių finansieriai
atstovai. Jie žada skolinti pi-
ningus, bet reikalauja žinoti,
kaip jie bus suvartoti. Premieras
Tang Šao-Y ir finansų ministras
Hsiung-Hsi-Ling ant tų išlygū-
rakėsi, pagaliaus nusileido. Tai-
gi dabar Chinija finansiskai su-
stiprės, bet užtai turės ant savęs
net šešius gospodorius.

SVEDIJA. Valstijos išdas ne-
didelis ir neribus. O vienok rei-
kia ir Švedijai pamislyti apie gin-
klavimą, kada kitos šalys būda-
voja milžiniškus dreadnautus ir
kada jos plėšo silpnnesnes kaimy-
nes, kaip va dabar Italija Turki-
ja. Tā matydamas švedų visuomenę
sumanę rinkti aukas karės lai-
vui dirbimui. Gegužio 7 švedų
piliečių deputaciją pribuvę į Sto-
ckholmą ir įteikę karaliniui Gusta-
vui 12 milijonų kronų (apie
\$3,360,000) surinktų aukų. Tai
karės laivui. Karalius padėkavo
už savo valdinių duosnumą ir
patriotizmą.

AUSTRIJA. Pereita savaitę
Viennos parlyamente iškilo kar-
tos diskusijos apie varžymą ateiv-
ystės į Ameriką. Beveik visi
buvo Amerikos pasielgimui neuž-
ganėdinti, nes iš Austrijos da-
giausiai keliauja darbininkų duonos jėškotis. Prie to čečių
astovas Klofach turi skundus
ir prie savo valdžią. Jisai nuro-
dė, kad valdžia Amerikon siun-
čia atstovai ir konsulus vis iš
vengrų aristokratų, kurie lab-
jau rūpinasi vengrų išeiviais, o
čečių ir kitus slaviškus pavald-
nius palieka be jokio savo val-
džios suglobėjimo.

MEXIKA. Iš Cuarto Cienegas
parėjo žinios apie didelį tenu-
kyvusi mūši. Sako, kad valdžios
kareivis vadas, vardu Jezus Car-
ranza apsiautės 1,800 revoliucio-
nierių ir iš jų 600 gala gave.

— Ko tamsta verki?
— Vyro netekau!
— Ir aš netekau vyro ir neverki!
— Bet kokiu būdu Tamsta netekai
vyro?
— Mirė...
— O manasai išmintingesnis, pabė-
go!

IŠ VISUR.

žiuojančiai amerikonų komisija, — kuri dabar važinėja po Europą užkviesdama visas šalis iš 1915 m. Panama-Pacific Parodą, — ir kad Rusija parodoje dalyvaus. Dabar amerikonų komisija iš Londono jau pribuvo į Berliną. Laukiama jos Peterburgan.

Iš Lietuvos.

Joniškiečių byla. Balandžio 4, 5 ir 6 Vilniaus Teismo Rūmuose buvo teisiami dvarponiai Zajončauskas, Ivanauskas ir Koziello ir 9 valstiečiai už riaušių kėlimą Joniškio bažnyčioje 1910 metais. Viši tie žmonės trukdė lietuviams klausyti lietuvių pamokslų, lietuviškai giedoti ir tt. Jie norėjo, kad viskas bažnyčioj būtų atliekama tik lenkiškai. Todel, kaip teisme daugelio liudininkų buvo parodyta, jie, per lietuvių pamokslus tyčia giedojo lenkiškai, tyčiojosi iš lietuvių, vadindami juos „pagonais“, o jų kalbą „pagoniška“. Dvarponiai Zajončauskas ir Ivanauskas žmonėms gręsė, gernoju prašė, o ką galima buvo tai ir papirkinėjo, kad tik negiedotų lietuviškai. Kaikurie lietuvių riaušininkų buvo net ir sumušti už tai, kad laikėsi savo kalbos ir tt. Dvarponiai Zajončauskas nuteistas 1 metams kalėjimo, dvarp. Ivanauskas 8 mėnesiams, 6 valstiečiai po 6 mėnesius kalėjimo. Kiti išteisinti.

Kratos. Apie Marjampolę žandarių šioms dienomis padarė apie 11 kratų. Klausinėjų kokiu tai negirdėtu jaunimui ratelių. Nieko draustino nerasta. Keliose vietose pačiame „L. Ž.“ „L. U.“ „Aušrinė“ ir kokias tai fotografijas.

PANEVĖŽYJ, balandžio 6 d. mirė nuo gerklės ir širdies ligų Aleksandras Purickis, turėjęs apie 50 metų amžiaus. Nors velio nis pačio iš bajorų ir buvo priarytas prie stačiatikių bet atsižymėjo didžiu prielankumu lietuviams: jis buvo isteigėju „Aido“ draugijos ir lietuvių klubo „Vienybė“, buvo veikliu nariu beveik visų lietuvių draugijų Panėvėžyje, šelpė korespondencijomis mūsų laikraščius, žodžiu sakant, visoki užmanymai ir darbai lietuvių dvasisko ir materiališko stovio pakėlimui, rasdavo tame tikrą patarėją. „Aido“ draugija, kurioje jis ilgą laiką buvo vice-pirmminku, uždėjo ant jo grabo tarp kitų, ir savo gražu vainiką su parašu: Aleksandru Purickui, gerbamam „Aido“ draugijos nariui ir užsitaravusiam Lietuvos veikėjui „Aido“ draugijos valdyba. Dideli žmonių minia palaidojo jo kūną ant stačiatikių kapų. — Tebūna lengva jam Lietuvos žemelė, kurią jis taip karštai mylėjo!

Čiurlianies paminėjimas. Vieinas didžiausiu mūsų dailininkų tai a. Mikalojus Čiurlianis. Jis pragarsėjo netik Lietuvoje, bet ir sverstur, o ypač tarp apšviestų rusų. Dideli rusų dailininkai pripažino mūsų Čiurlianį vienu didžiausiu dailininku. Todel noredami jovardą labjau pagerbti rengė Peterburgo balandžio 15 d. (nedėlio) dideli taip vadinančiai „dailės ryta“. Ta dieną nuo 2 valandos po pietų dailininkai ruošesi skaityt apie Čiurlionį ir veikalus grąjyt jo sustatytus muzikos veikalus ir tt. Svetimieji moka jis pagerbti, mokėkime ir mės. Tas „dailės rytas“ rengtas Mažojoj Konservatorijos salėje. Pigianis inėjimas buvo 50k.

(„Liet. Ukin.“)

nuo kurių įiepijo pagija „sa-pu“ susirę gyvuliai.

Parodos. Šiemet Kauno žemės ūkio Dr.-ja ruošia šias parodas: 1) Rudenį visuose pavietose, išskyrus Raseinių, po tris kilnojamas galvijų parodas; 2) Ukmurgėje liepos 29 ir 30 d. žemės-ūkio paroda ir visokių sodiečių dirbinių; 3) Panevėžyje nuo rugsėjo 8 iki 10 d. sodininkavimo paroda; 4) Dembave (prie gelžkelio stoties Labos) rugsėjo 3 d. žemės ūkio paroda draug su sodiečių dirbinių skyriumi; 5) Raseinuose tokiai-pat, kaip Dembave, paroda berželio 24 ir 25 d. 6) Raseinu pav. penkiose vietose nuo rugsėjo 14 iki spalio 15 galvijų paroda.

UTENA, Kauno pav. Čia paštatas naujas garo malūnas, prigulys Kranevskui kurs kasdien sumažėja po 500 pūdu miiltų.

KRAKIAI, Kauno pav. Šią žiemą mūsų miestelis apdeg. Sudėgė dvi didelės žydų krautuvės.

Dabar žydai pasistatė po menkus naminius rinkoje ir ten „turgavoją“. Žmonėms netinka, kad tokiu būdu rinka sumažinta. A. Kat.

ANYKŠČIAI, Ukm. pav. Anykščiuose dabar prisikaitoma iki 18 aludžių, traktierų ir kitokiu smulkliu, kurios šventadieniais ir mūgėse esti tirštai prikimštis geriančiu. Vietiniai gyventojai pasaikoja, kad kokius ketverius metus atgal buvę tik 4 aludės ir traktieriai. Matyt Anykščiai smarkiai žengia pirmyn... Reikia dar pažymeti, kad čia jokios rimtos pramonės nėra ir visą begalę svainimo įstaigų laiko savo pušlėtėmis rankomis ūkininkai. Tiesa, čia yra ir „Blavybės“ skyrius, tik ir jam gyvuojančiai svaininėm namai dygsta kaip po lietuvių grybai.

Valstietis

„Slapta mokykla“. Praslinkus metų gruodžio mėn. policija iškėlė Kuzilių sodžiuje (Vilniaus pav.) Kuškrevičių būta, kur valstietis Antanas Vaitkūnas su lyg indavimo buvo inkūres slaptą mokyklą, kurioje mokytojavo 19 metų mergina Alena Janušytė. Policia radusi intaisytą mokyklą ir lietuviškus vadovelius, bet vaikų neužtikusi. Vaitkūnas tardytojui prisirišinės, kad tai nėra buvusi „slapta mokykla“, nes jis mokytojai Al. J. buvo tik pasamđes penkeriems vaikams, kuriuos jis pats globėjęs. Gi Al. J. prisižino, jog jis ilgą laiką buvo vice-pirmminku, uždėjo ant jo grabo tarp kitų, ir savo gražu vainiką su parašu: Aleksandru Purickui, gerbamam „Aido“ draugijos nariui ir užsitaravusiam Lietuvos veikėjui „Aido“ draugijos valdyba.

Dideli žmonių minia palaidojo jo kūną ant stačiatikių kapų. — Tebūna lengva jam Lietuvos žemelė, kurią jis taip karštai mylėjo!

Dideli žmonių minia palaidojo jo kūną ant stačiatikių kapų. — Tebūna lengva jam Lietuvos žemelė, kurią jis taip karštai mylėjo!

Čiurlianies paminėjimas. Vieinas didžiausiu mūsų dailininkų tai a. Mikalojus Čiurlianis. Jis pragarsėjo netik Lietuvoje, bet ir sverstur, o ypač tarp apšviestų rusų. Dideli rusų dailininkai pripažino mūsų Čiurlianį vienu didžiausiu dailininku. Todel noredami jovardą labjau pagerbti rengė Peterburgo balandžio 15 d. (nedėlio) dideli taip vadinančiai „dailės ryta“. Ta dieną nuo 2 valandos po pietų dailininkai ruošesi skaityt apie Čiurlionį ir veikalus grąjyt jo sustatytus muzikos veikalus ir tt. Svetimieji moka jis pagerbti, mokėkime ir mės. Tas „dailės rytas“ rengtas Mažojoj Konservatorijos salėje. Pigianis inėjimas buvo 50k.

Šiame pleciuje „Saulė“ ketina taisyties nuosavus namus.

Pasportai pasienio gyventojams. Kauno gubernatorius leido pa-lengvinti paprūsēs gyventojams pasportų užsienių išgavimą; darbininkai gi, einantieji uždarbjav-

ti į Prūsus, gaus veltui pasportus 10-čiai savaičių.

Naujas istatymas mariavitams. Caras patvirtino istatymą, sulyg kurio mariavitams leidžiama inkurti bendroves ir savo tikslos apeigas pildyti. Mariavitams leidžiama prigulinčioje jiems bažnyčiose ir maldos namuose laikyti viešas pamaldas; leidžiama (gubernatoriams ir generalgubernat. leidžiant) statyintis bažnyčias, taisytis kapus sau skyrium.

BAISOGALA, Kauno gub. Balandžio 3 d. rastas čia miške negyvas Tadas Muiželis, žemės ūkio bandymo stoties direktorius. Spėjama, medžiodamas pats per neatsargumą nusišovęs. Paliko našle su pusēs metų kūdikiu. Buvo tat didelis žemės ūkio žinovas. Gimės Mokniūnų dvare Vilniaus gub., mokėsi pirma Pulavuose, paskui Dublanuose žemės ūkio, galų gale dar užsienyje Bono mieste.

KUPIŠKIS, Ukm. pav. Senovės palikimas. Kupiškio, prie Kuosėnų sodžiaus pavieškelyje, rymo piliakalnis, arba kaip ji vadina aplinkiniai žmonės — Mirabelio kalnas (priguli Mirabelio dvarui). Kalnas labai gražios išvaizdos: keturkampis iš visų pusų apmūrytas plytomis. Žmonės aptiko, kad platos labai geros, pradėjo jas vogti ir ardyti kalną. Gaila! („Liet. Žin.“)

VILNIUS. Nubaudė redaktorių. Žydų laikraščio „Volksblatt“ redaktorius gavęs 50-tį rublių pabaudos už tai, kad paraše apie kalinių prispaudimą.

Zemaičių vysk. kuningų permainos: buvusis Ukmbergės klebonas kun. J. Dirginčius patvirtintas Liepojaus mokyklų kapelionu; Kretingos klebonas kun. K. Petreikis perkeltas Ukmbergės klebonu; Kretingos bernardinu bažnyčios klebonu, vietos kun. Petreikio, paskirtas kun. A. Bizauskas, pernai metais priėmęs Kretingos vienuolyno vienuoliu pažadus; kun. A. Bizauskas gimė 1861 m., išvestas kuningu 1886 m.

KURTUVĖNALI, Šiaulių apskr. Didžiųjų antradienį kurtuvėnčiai gavo iš Vilniaus žinią, jog pasimirešio miestelio visų gerbjama grafinė Plioterienė. Prisiartinus Šventėms, laidojimas buvo atidėtas po velykų. Ketvirtadienį po velykų, anksti ryta, kūna atvežė iš Vilniaus Kurtuvėnų bažnyčion. Ant rytojaus, penktadienį, atgiedojus kun. dekanui gėduliu misias, palaidojo kūną rūsyse po bažnyčią.

VILNIUS. Saulės užtemimas.

Trečiadienį, balandžio 4 buvo saulės užtemimas. Prasidėjo jis 1 val. 4 minut, popiet ir truko ligi 3 val. 40 m. Didžiausias užtemimas buvo 2 val. 24 m. mėnulis užtemo tuomet beveik 0,9 visos saulės: buvo matyt tik mažutis saulės krasėliukas. Pasirodė apytams, lyg saulei sėdant ir oras žymiai atšalo, nes iš 20 laipsnių šilumo nušoko ant 12-kos laipsnių, saulei nušvitus labjau — vėl atšalo. Užtemimas buvo labai gerai matyt per užrūkytuosius stiklus, nes giedra buvo geriausia. Astronomas tas užtemimas buvo labai svarbus, nes galutinai rodos, išrišo klausimai, kokis yra mėnulio platumas. Ligi 2.000 metų Rusijoje bus matyt daug keturi dideli saulės užtemimai, būtent: birželio 19 d. 1936 m., birželio 30 d. 1954 m., liepos 15 d. 1961 m. ir rugsėjo 27 d. 1974 m. XXI amžiuje bus tris pilni saulės užtemimai: birželio 1 d. 2030 metais, birželio 11 d. 2048 m. ir liepos 13 d. 2075 m.

SVENCIJONIS, Viln. gub. Kovo 14 d. iš Švenčionų išvažiavo Siberijos Vladivostoko miestan-

900 darbininkų. Kovo 16 d. agentai pasamdė Švenčionių valsčiuje dar 200 darbininkų, kuriuos veš Siberijon Amuro geležinkelini tiesti.

Lietuvių kalba pradedamose mo-kyklose. Valstybės taryba pripažino reikalingu Kuršo, Liubliną, Siedleco, Suvalkų ir visose valarų krašto gubernijose kataliku valkams išguldinėti tikslos mokslo gimtaja kalba, būtent: lietuviams lietuvių, latviams latvių kalbomis, tik baltarusiems ir mažarasiams rusų kalba.

(„Viltis“.)

PAŠVITINYS, Kauno g. Miške, netoli Gegedžių akacijos, prieš velykas rastas negyvas žmogus J. Vaitkevičius. Buvo Linkuvos „snapsaves“ ir grižęs namo pėščias. Eina paskalos, kad sušaless, kad buvęs girtas; rasta pas jį tuščias butelis nuo degtinės. Taip ar kitaip, bet galima tikėti, jog tai dar viena alkoholio auka.

L. Kryževičius.

VILKAVIŠKIS. Balandžio 12 pas mus buvo valsčiaus sueiga. Rinko teisėja, lovininką ir lovininko kandidatą. Teisėja išrinko Joną Andziuli, lovininku Juozą Sajoną ir kandidatą Andrių Bukevecką. Visi trijų blaivių ir garbės verti vyrai. Išrinkta, žinoma, be magaryčių.

T. Mažeika.

(„Šaltinis“)

Italių kongresas. Buffalo, N. Y. čia yra sušaukiamas 2-ras vienos Amerikos italių kongresas, kuris atsibus nuo berželio 18 iki 20. Kongrese dalyvauja visų itališkų draugijų prezidentai, kurie turi vėl iš savo tarpo išsirinkę valdybą ir dylikos konsulų komitetą, susidedantį iš daktarų, advokatų, rašytojų, redaktorių, etc. Tokiu būdu jie nori visus Amerikos italus sujungti į vieną didelį susivienijimą, kaip mūsų S. L. A.

Analfabetai. Suv. Vals. valdžia apskelbė statistikas apie analfabetus (visai rašto nemokančius rašto). Pasirodo, kad iš 90 milijonų baltųjų gyventojų yra 7,7 nuošimčiai analfabetų. Bet jų visgi pasimaininta, nes 1900 m. buvo 10,7%. Sumaišius baltuosius su neagrafiniais indėnais, analfabetų skaičius pasididina ant 15,5 nuošimčių. Didžiausia dalis analfabetų yra beveik negrū, nes siekia iki 48,1 nuošimčių, tai yra beveik pusė negrū — analfabetų.

30,000 tvanuose. New Orleans, La. iš visų šios valstijos kraštų pareina žinios, viena už kitą rūstesnės, apie nuostolius, kokius padarė išsiveržimas Torras tvenkinį ant Mississippi upės. Gegužio 7 vos išgelbėta apie 500 žmonių nuo paskendimo ties patim miestu Torras. Nuo tvaro pabėgusių yra miestie Natchez, Miss., 1,800 žmonių, Baton Rouge 1,500, Vicksburge 600 ir tūkstančiai kitose miesteliuose. Pa-beigėliams davyk prieplaukų bažnyčiose, mokyklose ir kitose vienose budinuose. Louizianoje valdžia išdalina maistą 30,000 žmonių. Dangeliis iš bado jau pa-simire per šių trijų savaičių tvarus. Randasi ir iš proto išėjusi. Tai baisi Mississippi upės klasta, kuri veikia kasmet atskarsto.

Fotografuoja darbininkus. Pittsburgh, Pa. vietinės plieno dirbtuvės susėkta, jog fabriko prižiūrėtojai nuima veiklesnių unijistų ir socialistų darbininkų fotografijas, kurias paskui ir siuntinėja po kitus fabrikus, kad juos pažintų ir nepriimtu į darbą.

Lenkai esperantistai. Chicagoje yra susivėrė ratelis lenkų, kurie pasišventė mokinčių tarpautinės dirbtinės Esperanto kalbos. Tokiu rateliu pas Amerikos lenkus jau ir kitur yra. Šiemet jie rengiasi sutaisyti savo konstituciją ir ketina siūlti delegatai į VII. tarptautinį esperantistų kongresą, kuris atsibus 11-18 rugpjūčio Krakovoje.

Lenkai protestuoja. Buffalo, N. Y. buvo atlaikyti net penki lenkų-amerikiečių mass-mitingai, kuriuose apie 10,000 lenkų piliečių išnešė protestą prieš Dillinghamo-Rooto billių, kuris nori atėivystę ir ateivų laisvę suvarž-

chersham. Užtai, kad Chicagoje teismai nesenai mėsos verteivas nuteisino, todėl norima jų viša trustą išardyti. Sakytum: Diev padék! Tik nežinia, kiek mėsinių kai tuomi bus pabaidyti.

Juokdarys prigavo 5000. Sos-tapilėje Washingtone anadien kažinkoks juokdarys paleido kvailą paskalą, būk apie pusdieni koks tė žmogus lipsišas ant Washingtono monumento, kuris yra 55 pėdų aukščio ir slidus, kaip stiklas. Miesčionis to ir reikėjo. Susirinko minia iš 5000 žmonių ir per dvi valandas išstovėjo, pilant lietui kaip iš kibiro, iškélé galvas į monumentą. Tik vėliaus spjaudydamas išsisikirs-tė, kada juokdarys vėl pranešė per pasiuntini, jog tai buvęs pasijuokimas. Tai miesčionis būdas!

Anglekasių „Orleano Merge-lė“. Netoli Seranton, Pa. miestelyje

krito penkios ypatos. Paskui per visą dieną buvo maži susirėmimai, bet pavakaryj vėl atsinaujino imtynės, kada iš kasyklių išėjo pumpuotojai ir kasyklių pataisintojai, kuriems važiuot į namus buvo atlėkės traukinys. Taipgi iš Wilkes Barre ir iš Bendl, Ill., kur gegužio 10 iškilo mušyti tarp pačių anglekasių. Mat tamen pasidalino į sekejas: vieni dirba, kiti nedirba. Čia mušytinėse penki sužeista, iš tų vienas bene mirtinai, — tai Charles Leidikens. Sužeista šie: Tony Coello Roy Murdock, W. Monaham ir Mikas Guryta (Guraitis?).

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

BROOKLYN, N. Y.

Koncerto išpūdžiai. Gegužio 5 d. vakare Washington Parko salėje, Maspeth, L. I. buvo trečias 1911-1912 m. sezono koncertas. Koncerte dalyvavo šie chorai: Maspetho (vietinis) vedamas p. A. Kvederio, C.-Brooklyno — vedamas p. K. Strumskio, Šv. Cecilijos iš Newarko — vedamas p. A. Radzevičiaus ir Elizabetho — vedamas p. J. Steponavičiaus. Be to buvo dar kvartetas — p-lēs A. Kanferiutė, J. Vidinskutė, ir p-nai K. Brazys, A. Kvederis, ir duetas — p-lē A. Mikuliutė ir p. A. Kvederis.

Maspetho choras (nesenai susitvėrės) padainavo Naujalio, Šimkaus ir Petrusko: Grožybė Lietuvos, Per šilą jojau, Oi motulema ir Kad aš jojau. Kai kurias dainuojant trūko vyriškų balsų, ypač basų. Vienok geriau padainuota Grožybė Lietuvos, kitos silpniau. C.-Brooklyno choras padainavo Petrusko ir Mozarto: Linosybės daina, — chorui, solo ir piano (solo dainavo p-lē Mikuliutė, gi piano skambino patsai choro vedėjas p. Strumskis), — Gegužinė ir Magnificat. Visos tris gerai pasiekė. Šitasai choros gali drąsiai stoti pirmon eilėn. Jei dar ir nėra pasiekės pilna tobulumo laipsni, tai tačiaus yra viltis, jog pasieks kuomet — bent nestinga energijos, kuri veida tobulybę. Tatai galima tikėtis ateityje turėsime pavyzdingą energišką chorą, kuris parengs ne vieną koncertą, ne vieną muzikalį vakarą ir savo energiškumu pralinksmins ne vieną apsilabausių ir suniurusią sielą; ne vienam atskleis uždangą i pilį, i stebuklingus gamtos grožybių rūmus, papuoštus paveikslų paveikslais, kupinus gamtos ir žmogaus sielos iškilmingy, išdidžių, puikų ir saldžiai-liūdnų garsų... Elizabeto choras padainavo Naujalio ir Šimkaus: Kaip gi gražus, Kur bėga Šešupė, Oi, oi, oi ir Saltyšius. Nors tai mažutis choras, tačiaus dainos mėgėjų visuomet pasitinkamas su sajausmu ir jisai niekuomet jų neprigavo. Visos dainos pasiekė gerai. Šv. Cecilijos choro padainuota: Radzevičiaus (paties vedėjo), Šimkaus, Sosnauskio Petrusko ir Naujalio: Vilija mūsų, Per tamšią naktę, Karvelėli, Eina garsas ir Loja šunes. Taipgi pasiekė gerai. Gal perdaug apsiplasta, ar tai del kitos kokios priežasties, tačiaus Šv. Cecilijos choros tokio išpūdžio nebepadaro, kaip pirmą syki pasirodydamas viešai Brooklyne. Kwartetas a) Tėvynė L. Liebe's, b) Saltyšius, ir duetas Skambančios stygos M. Petrusko, vis skina sau geruosius lianus. Publikas nesigali delnų ir būtinai priverčia ir antrą kartą išeiti. Muzikale vakaro dalis užhaigtą M. Petrusko Oi, tu, jieva ir V. Kudirkos Lietuva, Tėvynė, mūsų. Padainuota abidvi sujungtomis jėgomis visų chorų, diriguojant p. A. Kvederini. Ištik-

ties pas daugumą kalnakasių šioki-toki nerūpestis apie savo reikalus.

Ajė riaušes gauname žinias taipgi iš Wilkes Barre ir iš Bendl, Ill., kur gegužio 10 iškilo mušyti tarp pačių anglekasių. Mat tamen pasidalino į sekejas: vieni dirba, kiti nedirba. Čia mušytinėse penki sužeista, iš tų vienas bene mirtinai, — tai Charles Leidikens. Sužeista šie: Tony Coello Roy Murdock, W. Monaham ir Mikas Guryta (Guraitis?).

BROOKLYN, N. Y.

Gegužio 1, 1912, atsibovo apvaikščiojimas darbininkų šventės, su prakalbos ir deklamacijomis, Liet. Tautiško Namų, 101-103 Grand str. Prakalbas atidaryta 8 val. vakare. Kalbėtojai buvo šie: J. Šaltys, J. O. Sirvydas, A. Herman-Purvis, J. Šukys, taipgi anglas J. A. Behringer.

Kalbėtojai nurodinėjo apie sunkų darbininkų padėjimą, kurį norint pagerinti, reikia visiems vienyti, tai tada tą dieną galėsime visi švesti, netik vieni Brooklyno unijos kriauciai. Deklamavo maža mergaitė Strogutė gražias eiles apie pirmąjį gegužio. Malonu buvo to kūdikio žodelių paklaušyti. Pagirt reikia tuos tėvus, kurie iš mažens lavina savo vokus gražiai pasirodyti.

Publikos buvo pilna svetainė, — apie 500 žmonių ir užsilaikė ramiai iki vėlybos nakties.

Ant užbagos vedėjas J. Augūnas padėkavovo toms draugijoms, kurios prijautė ir dalyvavo darbininkų šventės apvaikščiojime. Dalyvavo šios draugijos: Siuvėjų Unijos 54 skyrius, Preserių Unijos 58 skyrius, Merginų Siuvėjų Unija, L. S. S. 19 ir 52 kuopos, Liet. Amerikos Ūkės Klubas, Liet. Gymnastikos Klubas, Dr-stė Šv. Kazimiero, Dr-stė Šv. Jurgio, Dr-stė Lietuvos Sūnų, Dr-stė Lie туves, Sim. Daukanto Dramos Dr-ja, Liet. Moterų Progresiv. Susiv. 1 kp. Viso 13 draugijų.

Nors gana dang yra Brooklynė, bet kitos neatjaučia darbininkų šventei.

Steponas Karvelis.

NEW BRITAIN, CONN.

Naminiai expropriatoriai. Pėtynėjo 3 gegužio mūsų klebonas kun. J. Žebrys apturėjo grąsinantį laišką, kuriuomi reikalo, kad klebonas subatoje 4 geg. naktį nunestų šalę miesto prie Newington Road, — kur bus užristas ant medžio skarmalas ir stovės senas katilas, — taigi kad po tuo katilu padėt \$11.000! Dažinojės apie tai, aš nuėjau pas kleboną pasiteirautų, ar tas teisybė. Klebonas sako: „Taip, gavau. Dvi savaitės atgal gavau vieną laišką, kuriame jie prigraso, kad už dvejų savaičių reikaliausia piningu. Kaip sykis, suėjus diem savaitėm gavau ir šita žadamajį laišką, kuriame rašo, kad „mūsų kompanija yra turtinė ir skaitlinga; mės reikalaujame nuo visų turtingų žmonių. Žinome, kad tu ir-gi turtingas ir senai esi Amerikoje; todėl būtinai turi mums duoti tuos \$11.000. Kitai mės tavo kraują praliesim. Apie šią niekam nieko nesigailės, o mus viena kad ir sugaus, da tūkstančiai liks“. Prie to rašytojas pataria, kad didelias pinigai esą nedėtū; reikia tik po \$10, 20, etc. Savo raštelyje rašytojas vadina save anarchistu. Dar ir daugiaus tu pliauškalų tēn prirašyta, kas parodo, kad rašytojas yra „vietinis“.

Tad aš užklausiau: „ka-gi prabašius padarėte su tuo visku? Ir ka-gi manai apie tai?“ „O gi ka — sako — kad aš būčiau ant tiek turtingas, tai bėdavočiau;

ra smagu buvo pasiklausyti, kuomet visi chorai dainavo Oi, tu, jieva. Taip dainuojamos dainos visuomet gera būtu pasiklausyti. Žmonių nedaug buvo atsilankę. Dalį be abejonių sutrakdė lietus, gi kitą dalį — nežinojimas. Rengejai turėtų didesnę domą atkreipti į apskelbimo svarbą ir nepasigalėti gerai išgarsinti.

J. Baniulis.

BROOKLYN, N. Y.

Gegužio 1, 1912, atsibovo apvaikščiojimas darbininkų šventės, su prakalbos ir deklamacijomis, Liet. Tautiško Namų, 101-103 Grand str. Prakalbas atidaryta 8 val. vakare. Kalbėtojai buvo šie: J. Šaltys, J. O. Sirvydas, A. Herman-Purvis, J. Šukys, taipgi anglas J. A. Behringer.

Kalbėtojai nurodinėjo apie sunkų darbininkų padėjimą, kurį norint pagerinti, reikia visiems vienyti, tai tada tą dieną galėsime visi

švesti, netik vieni Brooklyno unijos kriauciai. Deklamavo maža mergaitė Strogutė gražias eiles apie pirmąjį gegužio. Malonu buvo to kūdikio žodelių paklaušyti. Pagirt reikia tuos tėvus, kurie iš mažens lavina savo vokus gražiai pasirodyti.

Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas. Tačiaus tai dar didelis klausimas. Jeigu nejvyks santairos tarpe kasyklių savininkų ir anglekasių, tai galės da ir smarkesni sumišimai atsitikti. Ypač jeigu į streikus kiis policia. Abelna yra nuomonė, kad kasyklių savininkai geriau savo darbavietas apgintų, negu iškiusi policia. Jie tikisi, kad štie atsitikimai bus paskutiniai, nes jie (viršininkai) pačių visą situaciją į savo rankas

KAZYS PUIDA.

UNDINE.

IRMA. Atvažiavau pasilgus... atvykau ta-
vo meilės ištroškus... save tau atvežiau
ir noriu tave sau gauti...

GARŠVA (atsikelia, vaikščioja, sustoja; ma-
lyti kaž-ką svarsto). Irute...

IRMA. Klausaus.

GARŠVA. Irute... (nor sakyti dar kaž-ka,
pamoja ranka ir nueina prie stalo).

IRMA (ateina iš užpakalio, atsiemia kai-
riauja ranka jo peties ir varto dešiniaja
planus ant stalo). Visi planai užbaigt?

GARŠVA. Visi.

IRMA. Daug dar darbo?

GARŠVA. Paskutinį lataką baigia vesti.

IRMA. Greitai kurorto atidengimas?

GARŠVA. Už dviejų savaičių.

IRMA. Tai, vadinas, kurortą įrengai?

GARŠVA. Dar kursalė reikia baigtistatyti.

IRMA. Bet planas padirbtas?

GARŠVA. Padirbtas.

IRMA (grįžta atgal sofon ir kaž-ką galvoja).
Jonuli!

GARŠVA. Klausaus.

IRMA. Eik šen.

GARŠVA (Eina prie jos). Ką-gi man gero pa-
sakysi?

IRMA. Sėskis čia... (Apkabinā ji ir ilgai,
karštai bužiuoja).

GARŠVA. Irute! mano Irute!

IRMA. Už trijų dienų...

GARŠVA. Nekalbēk! (pašoka).

IRMA (sulaiko ji). Klausyklas, aš tau ką kitos
pasakysiu.

GARŠVA (sėdas). Ką gero?

IRMA (glaušdamas jin). Už trijų dienų
mudvieu vestuvės.

GARŠVA (atsidūsta giliai). Tu tyčiojies iš
manęs?

IRMA. O ne, ne!... Už trijų dienų Peterbur-
gan atvažiuos mano tėvas ir mudu apsi-
vesiva.

GARŠVA. Peterburge?

IRMA. Taip. Aš turin šiandien skubēti Vil-
niui.

GARŠVA (nusigandęs). Šiandien?

IRMA. Taip, tuoju. (ploja delnais). Mikai,
Mikai, greičiau.

4.

MIKS (duryse). Klausaus.

IRMA. Kad mano arkliai tuoju būtų.

MIKAS. Jau užvažiau.

IRMA. Tai laukk manęs prie vežimo.

5.

GARŠVA. Irma, kodel taip ūmai?

IRMA. Taip reikia... Tu, mano karalait, tu
(bužiuoja ji) liksies kurorto direktoriūm...
užmirši savo Irutę...

GARŠVA (užgautas). Irma!

IRMA (taisosi). Padaryk man gerą — paly-
dėk mane Peterburgan.

GARŠVA. Nelengva man išvažiuoti.

IRMA. Man lengva buvo iš Sibiro čionai at-
važiuoti, o tau sunku mane Peterburgan
nulydėti?

GARŠVA. Neišmėtinėk man, Irute... Aš toks
dabar ištyžęs, toks menkas ir silpnas...

IRMA. Gerai, tai aš tavim valdysiu ir už ta-
ve galviosiu... (Glamonėjas). Sutinki,
Jonuli?

GARŠVA. Gerai, būk antruoju manim.

IRMA (užsivelka žaketą). Rengkis greičiau.
Važiuoja tuoju Vilniu.

GARŠVA. Kad...

IRMA (pusiam juokuodama, pusiam rimtai).
Nesipriešink, daryk ką sakau.

GARŠVA (išeina drabužiu).

IRMA. Nebegrijši, Joneli, daugiau... oi ne-
sugriži čionai!

GARŠVA (ineina paltu apsitaise, skrybele
rankoje). Apsitaissiu.

IRMA. Važiuojava, meiluži, važiuojava...
gal užveisiva pakelui senąjį mudviejų
meilės taką... gal nuvyksią neišmatuo-
tinajin laimės urmanan...

GARŠVA (nesuvoktinai atkartoja). Taip...
laimės neišmatuotinajin urmanan...

IRMA. Už trijų dienų atšvesiva mudvieu
vestuves...

GARŠVA (silpnai protestuodamas). Irma!
IRMA. O paskui... paskui neišbrendamojo
jausmu taigon... platujin rytojauš gied-
ros urmanan... Ir bus mudviem jauku,
gera ir giedra...

GARŠVA (užhypnotizotas). Taip... taip...
bus mudvien jauku, gera... giedra...
(abu išeina).

Uždanga pamažu leidžias.

Siauliai. 15. IX. 911.

G. SUDELMANN

JONINES

KETURIŲ VEKSMŲ DRAMA
Iš vokiečių kalbos vertė

K. PUIDA.

(Tasa.)

GAFFKE.

O vis-gi, miela Marike... nežinau, kodel vadi-
nu tamstą „miela Marike”, — meldžiu atleisti, gal
taip elgties man negalima. Norėjau paklausti:
tamsta kaž-ko bijais?

MARIKĘ.

Galbūt katės?

GAFFKE.

Ko, aš nežinau.

MARIKĘ.

Na, o jeigu katė — aš, o pelē kas-nors kitas?

GAFFKE.

Tai negera būtū iš tamstos.

MARIKĘ.

Ar galima vienu kartu kate ir pele būti?

GAFFKE (pamanęs).

Taip, galima. Bet tuomet reikia neatsižvelgti
i savo paties pražūti.

MARIKĘ.

Ar žūsi, ar ne — kam gi tas gali rūpti?

GAFFKE.

Marike, miela Marike! Taip tamsta neprivalai
kalbėti.

MARIKĘ.

Taip, tas neišminginta. Tiesiog beprotiška. Na,
tai niekai... Šiąnakt — Joninių naktis. Ar matai
tamsta tą ugnį — tėn. Turėjo ją užgesinti. Bet
anakur, iš užpakalio, ant kalno... anakur, anakur...
Ak, kaip puiku, kaip laisva!...

GAFFKE.

Arčiau priėjus pamatysi tamsta nešvarių lento
krūvą.

MARIKĘ.

Bet ne!

GAFFKE.

Ir tai su viskuo taip,

kas tik sužimba, kas ne-gia — tarė barsukas i triuši ir inkando lig krauju
i nosi... Verčiau išgerk tamsta, o nesiteisink taip
labai. Nes dar neiškitimiau dalykas išrodys.

GAFFKE.

Ne, aš jau verčiau atsisveikišiu! O tai dar ma-
nės čia ilgainiu ir nebepriūms daugiau.

VOGELREITER.

MARIKĘ.

Bet lig vestuviu niekas apie tą neprivalo žinoti.
GAFFKE.

Na, galbūt per vestuves? Galbūt tėvelis, šam-
pana begeriant, atsistos ir pasakys: tarpe mūsų dar
yra sužieduotų porelė. Tuomet bus labai gražu,
Marike.

MARIKĘ.

Ne, ne... aš tiek darbo turėsiu per vestuves.
Reikės pietumis rūpinties, paskui Trūda išleisti.

GAFFKE.

O paskui, jaunavedžiams išvažiavus?

MARIKĘ (sunkiai prisiversda-

Jiems iškeliaus — tuomet — taip.

GAFFKE (sugriebęs jos rankas).

Ačiu... ačiu, Marike... aš...

MARIKĘ (pasiliuosnodama).

Tss... (iš-už scenos girdėti balsai).

Scena V.

Tie patis — Trūda.

TRŪDA.

A, p. pastoras čia. O mēs visur tamstos jie-
kom.

GAFFKE.

Tuoju aš eiu.

TRŪDA.

Juk jau mēs visi grįžtame.

GAFFKE.

Negali būti! Kartais užsiplepi žmogus ir pats
nepatemiji. (Išeina.)

Scena VI.

Trūda — Marike.

MARIKĘ (stipriai ją apkabin-

dama).

Tu myli mane, mažute?

GAFFKE (paniūrus).

Aš visuomet mylējau tave.

MARIKĘ.

Kodel taip kalbi? Aš viską padariau... viską

padariau. Dabar viskas bus gerai.

Scena VII.

Tie patis — Vogelreiter — Kristina — Gaffke —
Georg.

VOGELREITER.

Ē, mielas pastorai, kiekvienas daro, ką išten-

da, kad tūkstančiai žmonės — ne išskirtinės
baisesnė už mirti ir beto atneša valstijai naudą.

Dirbās žmogus, tarydavo jie, naudingis už lavo-
ną... Kad turėti daugiau vergų, utopijiečiai
jieško užsieniuose pasmerktų mirtin, pirkdami
juos už mažus pinigus, o dažnai net dykai gauda-
mi. Vergai papildomi dar padieniais darbininkais
gretimų valstijų, patiem pasisiūlant ir esą tai
daugiau samdininkai. Vergai nešioja grandinius ir
gali būti kūniškai baudžiami. „Ištatai leidžia šei-
mininkui mušti tinginį“. Išvidiniams skirtumui
vergo galva siek-tiek apskusta apie vieną ausį, ku-
ri truputį apipjauta. Ginklu vergas negali liesti,
o ne, tai baudžiamas mirtimi. Kuomet nuteisėjiai
vergai sujukia, jie užmušami, kaip laukiniai žvėris,
nėsa, — rezonoja Moras, — grandiniai jiems jau
nesunkūs”...

Prie valstybinių Utopijos istaugų priklauso ir
vergija. Vergai atlikdavo pačius bjauriausius bei
sunkiausius darbus. Vergų padėjimas — ne patai-
ka; jin patekdavo karuose suimti ir nusikaltėliai,
bet jų amžinas likimas — nepasiliaujas darbas. „Uto-
prijiečiai mano, kad vergija nusikaltėliams nemažiau
baisesnė už mirti ir beto atneša valstijai naudą.
Dirbās žmogus, tarydavo jie, naudingis už lavo-
ną... Kad turėti daugiau vergų, utopijiečiai
jieško užsieniuose pasmerktų mirtin, pirkdami
juos už mažus pinigus, o dažnai net dykai gauda-
mi. Vergai papildomi dar padieniais darbininkais
gretimų valstijų, kaip priverstino darbo
sunkiausiose aplinkybėse?“ Prof. Vipper nekalba
vien apie tai, kad Moras piešia „idealė“ tvarką ir,
savo pirmtakūną Platona pasekdamas iveda Jon to-
ki prozainių institutą, kokino yra vergija. Sujungti
vergija su idealu — tai daugiau atsakomybės rei-
kalaus. Tokių reikalaujasi žingsnis, ne kad pateisinti priverstinai vergo
triūs įvairiai praeinančiai dabartiniams visuomenės
tvarkos neprieteikliai.

Reikalinga buvo pakalbėti čia apie socialiai-politinį Utopijos sutvarkymą,

KELETAS ŽINIŲ APIE VALDŽIĄ IR VALSTYBES.

(Užbaiga.)

Haiti — 1,400,000	... 10,204.
Honduras — 553,446	... 46,250.
Liberia — 2,060,000	... 35,000.
Mexika — 13,607,259	... 767,005.
Nikaragua — 600,000	... 49,200.
Panama — 360,542	... 32,380.
Paraguay — 635,571	... 196,349.
Peru — 4,500,000	... 697,640.
Portugalija — 5,423,132	... 35,490.
Salvador — 1,707,000	... 7,225.
Sveicarija — 3,741,971	... 15,976.
Uruguay — 1,111,758	... 72,210.
Venezuela — 2,591,000	... 593,943.

Tad iš viso siose respublikose yra 651,681,717 žmonių ant 17,010,429 ketvirtuotų mylių.

Aprubežiuotos (konstitucinės) monarchijos:

Austro-Vengrija — turi 49,418,596 žmones	ant 261,035 ketvirtuotų mylių.
Anglija — 45,216,665	... 121,391.
Belgija — 7,074,910	... 11,373.
Bulgarija — 4,284,844	... 37,200.
Danija — 2,585,660	... 15,388.
Graikija — 2,433,806	... 25,014.
Hollandija — 5,898,429	... 12,648.
Ispanija — 19,503,008	... 194,783.
Italija — 32,475,253	... 110,550.
Japonija — 53,875,390	... 147,655.
Juodkalnija — 228,000	... 3,630.
Norvegija — 2,302,698	... 124,129.
Persija — 7,653,000	... 628,000.
Ruminija — 5,912,520	... 50,720.
Serbija — 2,493,770	... 18,630.
Švedija — 5,476,441	... 172,876.
Turkija — 41,049,720	... 1,622,080.
Vokietija — 64,903,423	... 208,830.

Sučiaus visus žmones po valdžia aprubežiuotų monarchijų išeina 272,786,133, gyvenančių ant 3,765,932 ketvirtuotų mylių.

Neaprubežiuotos monarchijos (despotijos):

Abyssinia — turi 3,500,000 gyventojų	ant 150,000 ketvirtuotų mylių.
Rusija — 160,095,200	... 8,647,657.

Siose dviene despotijose gyvena 163,595,200 žmonių ant 8,797,657 mylių.

Iš viršų priverst skaitlinių mēs turime skaičių išvedimą, kad beveik dvem trečdaliais daugiau žmonių didesnėse valstijoje gyvena jau po respublikoniškos valdžios forma, ir kad po despotiškomis valdžiomis gyvena jau per pusę mažiau, negu po konstitucinėmis monarchijomis. Didžiausia despotija ant sveto dabar bepasiliko Rusija, kuri stūksa akyvaizdoje liuoso pasaulio viduramžio retėzais tebebarškindama...

Amžinutis.

: o:

TOKOLOGIJA.

I.

Žodis „tokologija“ yra paimtas iš graikų kalbos; susideda iš dviejų žodžių: „toko“ — reiškia gimbimas ir „logo“ — reiškia mokslos arba kalba. Kad tos dvi žodėlytės susideda į vieną, pasidaro žodis „tokologija“ arba mokslas apie gimdymą. Arčiausiai išeina, kad „tokologija“ yra mokslas sveikų kūdikių auklėjimo.

Mokslas kūdikių auklėjimo šiandien yra vienas iš svarbiausių, nes draugijos pagerinimas tik tada ivyks, kada žmonija supras mokslo kūdikių auklėjimo. Tokologija ir apskritai mokslas kūdikių auklėjimo, arba Eugenika, šiandien pas lietuvius yra vienai užmirštas; o vienok būtinai reikalingas lietuviams, taip Didžiojoje Lietuvos, Prūsijoje, taip ir Amerikoje; nes, teisybė sakant, lietuvių tik pertai yra prilinkę prie blogų darbų, kad jie yra blogai arba nemoksliskai tėvų auginti ir auklēti. Kad iš auklēti gerą pilieti, būtinai reikia tėvams ir vaikų auklėtojams pažinti tokologiją.

Tokologija turi pasiskyrus tēmą, kad išaiškinti kaip ir kokin būdu galima pagimdyti gerus kūdikius ir iš jų padaryti gerą žmogų, naudingą draugijai ir veiklą, darbštū savo tautai ir žmonijai pilieti. Paimkim moksłią agrikultūros; jis mokina, kaip galima žemę pagerinti, kad augtū gausi ir derlingi javai, kviečiai, rugiai, miežiai, žirniai, etc. Paimkim biologijos moksłią, — apie gyvus daiktus: jis užsiima tyrinėti, kokios yra ypatybės pas augmenis ir pas gyvūnus, ir išpasakoja, koksai yra skirtumas tarpe dviejų gyvų daiktų, tarpe gyvūno ir tarpe augmens. Ir gal yra biologija pasako, kad augmenų gyvybė reikalinga žvėrimis, ir atpenč augmenims yra reikalingi žvēris; taip yra reikalingi ir žvēris žmonėms, kovotojams už geresnį būvi.

Ko mokina tokologija?

Tokologija visu-pirmu mokina, kad kiekvienas tėvas ir motina gindytu sveikus kūdikius; jei norim pagindinti ir išanklēti gerus piliečius, kuriu šiandien tokiai yra draugijos stoka, būtinai tėvai turi paliauti vartoje alkoholi ir kitus svaiginančius geralus, kaip alų ir degtinge.

Vienas iš Amerikos garbingiausiu mokslinečiu ex-prezidentas Harward universitato Dr. Eliot, kuris dabar keliauja apie žemę, pastaruoju laiku pribuvo į Chiniją, kur tyrinėja chinų kūdikių auklėjimo moksłą; jis vienoje prakalboje pasakė: „kūdikis, kuris gimsta iš girtuoklės motinos, jau nebeturi 5 dalies savo sveiko proto da prieš gimimą, negu būtų turėjęs užgimdamas iš tos pačios blaivos motinos. Kada 1869 met. aš patekau į Harwardo universitetą prezidentu, patyriau, kad tų motinų, kurios vartoja svaiginančius geralus, vaikai sunkiai mokinasi lekejais ir tankiai jų neišduoda mokytojams, kaip reikia, o baigusies moksłą tokie yra negabu savo profesijoje“.

„Garsieji išradėjai, kaip Franklinas, Morse, Edisonas ir visa jų eilė, vis yra gimus iš blaivių motinų, tas liūdiu, kad vaikai gimusie iš blaivių motinų yra daug gabesni ir greičiau atsižymi draugijos kultūros ir mokslo darbais“.

Mums lietuviams yra labai reikalingi išvairi gabybus vyrai, kokių mēs da neturime tik delto, kad nemokame mēs, tėvai, kūdikių anklėtojai, išauginti sveikų ir blaivių kūdikių. Mūsų tėvai kuone visi vartoja svaiginančius geralus. Apskritai imant, gal tik 10 procentas tėvų (vyru) yra, kurie svaiginančių geralų nevarotoja. Moteris, tai yra kūdikių motinos, mažiau vartoja svaiginančių geralų; bet visi yra apskaityta, kad iš visų lietuviškų motinų yra blaivių vos tik 30 procentas (Amerikoj); tas reiškia, jog iš 100 motinų, tiktais 30 yra blaivių motinų. Koks baisus reginys! Tas reiškia, kad 70 procentu lietuviškų kūdikių jau motinos ysciuje būna užnuodinti ir apsuaiginti alkoholiu...

Tokiu būdu lietuviškų motinų kūdikiai apsigimsta per tėvą ir motinos kaltę alkoholikais. Tokie vaikai jau paauge, kada laikas ir proga yra dieninė ar vakarinė mokyklą lankyt, ar kokio amato mokintis, jie apverčia ta laiką karčiamose arba bolinėse, kur prie alaus stiklo bestovėdami nusilpnina protą, sveikatą ir jokio amato neįsmoksta, delto visą gyvenimą skursta.

Visi draugijos išmatos, kaip va žmogžūdžiai, plėšikai, eksproprietoriai, paleistuviai ir kiti ištvirkė draugijos nenaudingi žmones paeina nuo blogo tėvų išauklėjimo. Sociologai patyrė, kad motina, katra vartoja svaiginančius geralus ir gindom kūdikius, nevien užkrečia silpnaprotyste savo kūdikius, bet ir savo kūdikių vaikus. Medicina žino, kad motina, kuri vartoja alkoholi, užkrečia arba pasieka su alkoholio nuodais net ketvirtą gentkartę. Jūs motinos, kūdikių anklėtojas, kurios vartojate svaiginančius geralus, atminkite kokią balsą piktažolę sėjate ir tūkstančius nekaltų vaikelius apgindote alkoholikais! Dr. Parkhurst, vienas iš garsiausių Amerikos sociologų, pasakoja, kad Suv. Val. kasmetas per motinų kaltę 10 tūkstančių kūdikių apsigimsta alkoholikais.

Tokologija mokina, kad visos motinos ir tėvai kurių tveria šeimyną, turi būti blaivi ir sveiki protiskai, nes sociologijos arba draugijos moksłas mokina, kad iš blaivių ir sveikų tėvų gema sveiki ir protini kūdikių; kokių reikalauja mūsų gadynės draugijai ir mūsų laikų moksłas.

Sitame trumputryje iš tokologijos mokslo briežių nelyj apkalbėjome reikala tėvams, kūdikių auklėtojams, sustoti vartoju svaiginančius geralus. Kitą syki pakalbėsime apie kitus skyrius tokologijos mokslo.

Mikas Stakėnas.

Gardner, Mass.

: o:

ATSIMINIMAI.

Kur upės banguoja Nemuno ir Nėrio, Kur spind ežeruose vanduo kriostolinis, Kur medžiai linguoja supami nuo vėjo, Kur niūks šešėlis, giružes naktinis. Kur orui apšilus kad brekšta aušrelė, Sukelia daimorių chorą kuodidžiaus. Juosius išmaitina motušė girelė, Jie gieda su noru jai hymnų puikiaus. Tėn stovi baukžes senos, samanotos, Tėn broliai, seselės mano tebgvyvena. Tėn praeities dienos linksmai sunaudotos, Tėn laimė-smagumas saldžiai pakutena. Tėn juk ir varguolis — sotus ir turtinges, Kitur jis paliegės alkansas baujaną. Būdamas tėvynėj gal būčiau laimingas, Dabar mane šaltis ir badas jau pjauja!

18. 3. 12. Pinavijas.

LIETUVISKI ŽAIDIMAI.

Kova tarp miestiečių. Padirba tam tyčia 18 pagaliukų, 4 colių ilgio ir 2 colių storio ir paskiaus lazdu tiek būna, kiek žaidikų. Lazdos apie 12 colių ilgio ir apie 3 colių storio. Žaidžia kur ant pievos ar ant dirvono, panašiai kaip va amerikoniška bolė. Sutarė tarp savęs, ant kiek atstumos (šimtas ir pusē, ar daugiau, ar mažiau, pagal sutarties) sieksniu pastato du miesčiu iš tų 18 pagaliukų. Miesčiukai statosi taip: ant sieksnio platumas, aprežia žemę ir viduryje stato miestą; pirmiausiai dešinė 4 pag., ant tų skersai 3, ant tų trijų — 2 ir jau miestas. Taip sustato tuos du miestus. Paskiaus išmatuoja nuo vieno iki kito lygiai atstuma i viduri ir stojasi žaidikai ant tos vietas, paskirdami save ant lygios, — vieni priguli į vieną, kita į kitą miesteli. Turi žėdnas po lazdu ir pradeda mušti; pradžia iš bilo katros pusės kampanijos. Žėdnas meta lazdu į savo miestuką, taikindamas išmušti nors vieną pagaliuką iš savo miesto. (Pasarga: Iš pirmos kampanijos narys muša, paskiaus muša iš antros narys ir taip toliau iš eilės.) Kurijoji smarkesnė musikų kampanija, toji pirma sumuša sau užduota miestuką; tai reiškia jie suėmė nelaisvė annos, sumušdami jų miestą. Katrė turi neišmušę kiek pagaliukų iš savo užduoto miestuko, tai tie turi savo priešus tiek kart ant savęs apnešti aplinkui viso to daikto, kur žaidžiamas.

Šitas žaidimas yra žaidžiamas tarp mokiniai Gegužinio valstiečių mokyklos, Vilniaus gub. (turbut ar nepaskolintas iš rusų.) Jonelis.

HUGO.

Turbūt nebuvu pasaulijye žmogaus, kuris dar gyvu būdamas, būtu užspipelnęs tokia garbę, kaip Viktoras Hugo. Ir buvo už ką jį gerbt: tai didžiausias franzūzų poetas ir pilietus. Tiesa, savo gyvenime jis, kaip daugelis idės žmonių, buvo persekiojamas, ir tiks ant galo gerbjamas. Mēs bandysime peržvelgti jō gyvenimą ir svarbjausius darbus. Viktoras Hugo gimė 26 vasario 1802 metų Bezzonsone. Jo tėvas Leopoldas paeina iš franzūzų dvarponių; jis ilgus laikus tarnavo kariuomenėje, daug kariavo ir dasitarnavo net i generolus. Bezzonuose 1795 m. jis susipažino su dukterę turtingo laivų savininko Nante, kurią tuojuo vedė ir kuri pagimdė keletą vaikų, iš kurių trečias buvo garsiuoju Francijos poetu.

Tik ką užgimės kūdikis Viktoras buvo labai silpñas ir mažutis. Gydytojas sakė, kad jis nesulaukęs kelių savaičių mirs; bet kūdikis netik nenumirė, bet sustiprėjo. Nei kiek jam nekenkė nei keleionė iš Francijos į salą Elbą. Mat kada Viktorui buvo vos tik metai, jo tėvas buvo tėvė perkeltas tauraut. Ant Elbos mus būsiantis poetas pradėjo ištarti pirmutinius žodžius italių kalboje. Vienok jis neilgai buvo. Žiemą 1805 m. tėvas turėjo sekti paskui Juozą Bonapartą (Napoleono broli) į Neapolį, o jo šeimynai prisiejo kraustytis Paryžium. Už nekurio laiko tėvas už atsižymėjimus buvo nuskirtas vadu pulku „Rojal—Kros“ ir Avelino gubernatorium. Bet nesuspėjo jis atsišaukti savo šeimyną, kaip Juozas Bonapartas leidosi Ispanijon ir Hugo tėvas kartu su juom, o šeimynai vėl prisiejo kraustytis Paryžiu. Paryžiuje ponia Hugo apsigyveno Feilantino skersgatvio, tai yra tuščiausiai Paryžiaus kvartale. Namas, kuriame jie gyveno buvo gana didelis ir turėjo didelį sodą gėlėmis išsodintą; bet šalip sodo riogso mėlynai. Šis namas lig revoliucijos vadinosi Feilantino vienuolynu. Vienok nei storos masiškių sienos to name, nei jo atskirumas negalėjo apsbergti nuo karių bildësi Imperijos laikų. Ir Hugo šeimyna, tai yra motina su savo vaikais, matė tuometinius historiškus nuotikius ir jais interesavosi. Šiaip jau motina mylėdavo ramybę, niekur neiseidavo, ir niekas pas juos nateidavo. Ji užsiimdavo tik savo vaikų auklėjimui, kurią jie labai mylėjo ir kurios klaudydavo. Vai kai labai gerai mokinisi; gal jiems moksłas sekėsi daugiausiai delto, kad motina visuomet išleisda sodan žaistų ir lavintųsi gymnastikoje. Toks racionališkas auklėjimas stiprino kūną ir vystė protą. Iš kitos pusės Viktorui iš-pat kūdikystės prisiejo susipažinti ir su sunkiomis gyvenimo valandomis. Vieina iš tokų valandų, tai susaudymas generolo Lagori, kuris buvo Viktoro krikštų tėvų, ir kuri Viktoras nie

LIETUVIŲ IR LENKŲ GINČAI

„Biržev. Vied.” N80 paduoda žinią, kad Vilniaus teismo rūme (sudebnoja palata) 4 bal. prasidėjo jau tardymas susirēmimų lenkų su lietuviu del vartojimo lietuviškos kalbos bažnyčiose.

Skaitinuje lenkų advokatų-apgynėjų yra ir prisiekusis advokatas Vrublevskis, kandidatas progresistui i ketvirtąjai V. Dūmā.

Šalę pilna žmonių. Apkaltinimo aktas sekantis:

Lietuviškame laikraštyje „Vilnis” N32 1910 m. buvo patalpinta korespondencija iš Joniškės, Vilniaus pav., kurioj pranešta, kad per šv. Kazimierą, 4 kovo ir sekančiam nedėldienyj laike pamokslų kun. Kuktos ir kun. Baldūno, sakytu lietuviškoj kalboj, lenkai parapijonai pradėjo giedoti lenkiškus hymnus, giedodami bėgo iš bažnyčios, ir grūsdami lietuvius laukan, uždarė bažnyčią ir nei vieno nebeleido inėti į ja. Po ištirimo šito atsitikimo, paaškėjo: Joniškės parapijonai — daugiausiai lietuviu, nors čia randasi siek-tiek ir lenkų. Pamaldos Joniškės bažnyčio nuo senų laikų buvo atliekamos ir lenkų ir lietuvių kalbose pakareči; pamokslai kas nedėldienis buvo sakomi abiejuose kalbose. Bet šita tvarka nepatiko intekmingam dvarponinių lenkų Leonui Zajončkavskiui. Taip, jis jau nuo 1907 m. kartu su Jonu Ivanovskiu, arendatoriu dvaro „Goršvenai” ir Felicionu Kozello, arendatoriu folvarko „Janiški” pradėjo vesti propagandą prieš vartojimą bažnyčio lietuviškos kalbos. Prie to Zajončkavskis ir Ivanauskis kurstė parapijonis — šalininkus lenkų kalbos, išairiai būdais nedaleisti vartojimo bažnyčioj lietuviškos kalbos, taip: giedoti lenkiškai, kada giedama yra lietuviškai, daryti triukšmą ir eiti iš bažnyčios laukan laike lietuvišku pamokslu, etc ...

Pagal prirodymo nekurį liūdytojų, Zajončkauskis, Ivanauskis ir Kozello prikalbinėjo parapijonis-lenkus mušti lietuvius, jeigu jie nepaliaus giedoję savo kalboj; kuomet mergaitės-lietuviatės prieš atsilankymą vyskupo Roppo, pradėjo siūti sau tautiskus rūbus, tai, pagal prirodinėjimo Julijos Balinkutės, Zajončkavskis ir Ivanauskis dalydami žmonės pinigus ir degtinę liepė ardyti tuos mergaičių rūbus (drapanas). Tę tai liūdija ir kun. Navickis, ir jog ponu paliepinas buvo išpildytas.

Ant galo daėjo iki to, kad šalininkai lenkiškos kalbos sistematiskai pradėjo daryti triukšmus bažnyčioj ir griežę apmauda ant tu, kurie neatsižadėjo savo pri-gimtos kalbos. Ypač pasiastrino betvarkė ir piktdarystė iš pusės lenkų, kada tapo paskirtas i Joniškė kun. J. Golovni.

Toliaus apkaltinimo aktas skelbja panašias augščiau paminėtoms betvarkes, kurios atsitiko 21 ir 24 vas. ir 4 ir 7 kovo. 7 d. kovo Zajončkavskis pas. kun. Golovni, girdint kuningams Kuktais ir Jasinskui, pasakė, pakol jis čia gyvens, tai Joniškė nesulankus kuoingo-lietuviu ir kad jis nedalelis pratarti nei vieno lietuviško žodžio Joniškės bažnyčioj.

Pasiremiant ant viršpaminėto, kaltinama: L. B. Zajončkauskis, 52 m. F. C. Kozello, 40 m. J. A. Ivanauskis, 64 m. F. J. Šimianec, 42 m. B. O. Polita, 55 m. O. F. Žičko, 65 m. K. F. Kazlauskis, 24 m. K. J. Konrat, 25 m. S. A. Grigas, 48 m. A. A. Grigas, 51 m. J. A. Grigas, 48 m. ir A. Bueko, 56 m. pagal ist. 1032 ir 207 sk. ir at-

duoti teismani i Vilniaus teismo rūmā.

Zajončkauskis, Ivanauskis ir Kozello yra kaltinami, kaip sukeltojai tų vaidų (kaltinami pagal istat. skyrius 129, 51 ir 75).

Čekai, bekovodami su vokiečiais, sustiprėjo ir tapo galinga tauta. Rusinai priėjo prie solidarumo tarpe savę bekovodami su lenkais. Chorvatai, slovenai, etc. kovodami su vengrais, daėjo iki tautiško susiupratimo ir reikalauja sau lygiu teisių.

Begediški lenkų užpuldinėjimai ant lietuvių, sužadins tarpė lietuvių patriotišką jausmą ir solidarumą kovai su prieu, ir netolima gal ateitis, kada lenkai susilaiks atsakančio prieš ypatojimto lietuviu.

Nežinomas.

P. S. Vėliaus apturėta žinia, kad Vilniaus teismo rūmas 6 d. bal. lenkų šalininkus, kėlusius be tvarkę Joniškės bažnyčioj jau nuteisė kalėjimui: dvarponi Zajončkauskį — ant 1 metų, Ivanauskį — ant 8 mėnesių, Šimianecą, Politu, Žičko, Kazlauską, Adomą ir Stanislovą Grigus — ant 6 mėnesių; kiti gi apteisinti.

J. Šeinius.

ATEITIES FILOLOGAI.

(Už daugelio metų).

„Filologijos uždavinys, kad žmonės kuogrečiausiai nustot žodžiai šnekėj.”

Metai ir diena be kalendoriaus. Tat pirmutinis žmonių padaras. Absoliutiškai jokiui metu nei dienų nėsa, — nusprendė didelės galvos vyrai. Kaip nusprendė, ne kitaip ir padarė. Metus nužudė, dienas išsmaugėliojo. Laikas pabėgo nuo žemės.

Viename dideliame be vardo mieste, bevardėje šalyje, bevardžio universiteto auditorijos No.000-yje filologų posėdis.

Bevardžiai filologai tarias apie bevardės kalbos reikalus.

Kiekvienas žmogus, o vardas tai tikta iškaba. Iškabu gi ne reikia. Ir niekam iškabos nereikalingos. Kiekvienas daiktas turi būti pažistamas savo esybe. — Ir vardu nei pagamų niekur neliko.

Senas, žilas, kaip obelies žiedai profesorius, prityrės filologas, kesnojas ant augstos palubėje katedros rankomis, mojuoja galva ir ramiai-iškilmingai sako savo prakalbą.

Ties juo, viršum, kampe supas voratinkliai, vorų pilni. Pro atdarą trikampi langą girdėtis universitės bokštose pelėdos kūvėkioja ir apuokai drąsiai su nakties šešėliais riejas.

Taip, daugiau nieko. Filologai ir filologiukai klausuo klausinti.

— Esu jau gana senas; gal-būt neužlgo ir mirti priseis, — krai-po senis galvą ir vadžioja rankomis, — taigi norčiau jums, mie- li, viską išpasakoti, ką esu per sa-vu ilgą gyvenimą išmokes. Tod gal jau bus paskutinis mano žodis, taip aš jaučiu, užtatai pasi-stengsi galus su galais viso sa-voko mokslo suvesti. Pradėsim.

„Filologijos uždavinys, kad žmonės kuogrečiai nustot žodžiai šnekėj” taip man pasakė prieš savo mirtį da mano diedutis. Ir dabar tikrai jau mes visi matome, kad žodžiai, apskritai daugybė žodžiu, nepadeda min-ties aiškumui, neplėtoja jos, kaip seniau buvo manyta, tikta da už-tamsina, sukludo ją.

Jeigu pažvelgim giliau seno-vėn, praeitin mūsu žemės, kada

vos pamatai buvo dedami dabar ties augštai kultūrai, tai pamaty-sime, kad ir tada jau, kartu su retorikos platinimosi, platinos ir lakonizmas. Atheniečiai (čia jau be vardų apsieiti negalima, his-toriškas dalykas) mokinio savo vaikus gražiai, dailiai šnekėti, o spartiečiai trumpai, paprastai, dvie-trims žodžiais visą minti išreikšti.”

Nutraukė senis. Susimastė. Tarytum ką prisiminti stengias.

— Taip. Ir ligšiolei neužmirš-tama Juliaus Cezario „veni, vidi, vici”. Jis trimis dešimtimis žodžiu nebūtų daugiau pasakęs, kaip štai trimis. Romēnas, per-skaitęs tuos žodžius, iškarto vis-kaip išsivaizdinio. Jis savo vaiden-tuvėje ir Cezariaus kariuomenę, einančią per laukus, per kalnus, pamatę, ir baišu, kruviną mūši, ir pergale priešo. Daugiau gi jam nieko ir nereikėjo.

Nuo ano laiko daug-daug tokų gražių pavyzdžių rasime žmo-nijos historijoje. Ji pati, instink-tiškai net, visuomet rūpinosi kuožiausiai žodžių vartoti.

Kur kas daugiau pasako kok-sai žvilgsnis, rankos judėsys, gal-vos palenkimas ar pakratimas. Čia jau pačia mintimi, be jokių žodžio irankių šnekama; visu kū-nu, taip sakant...

Stapterėjo. Tyli. Savo barzdon žiūri. Paskum žodžiai, lac-avimai iš pūnės ištrūkė, kitas per kita kuliaviršiom laukan nulékė, pasipylė.

— Matome mēs ir kalbos dailėje nnolatinį, progresuojanti žodžių trumpinimą, ju mažesnį var-tojimą. Ir jie keičiamas plastika, kitu kuo. Jau kada Mejerchol-das Rusijoje savo teatre plastika pirmojon vieton statė. Pas ji plastika, dekoracijų harmonija ir balso ritmas visą veikalą vaidino. Žodžiai buvo tiktais šiokia-tokia pagalba. Vadavo tat, kas visame tame da buvo nepasiekta. Wagneris Vokietijoje jausmus muziką pasakojo, žodžius vien minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tame dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i at-saka trumpino. Tiesiog žmonės juo tollyn, juo labyn žodžiu krate-si. Vis labjau ir labjau šnekė-jio tarp savęs gestais, žvilgsniais, nujautimu objektu. Taip sakant minčiai pakilęs. Ir mūsų buvo tam-e dalyke kai-kas padaryta. Žemaičiai net pačius žodžius i

tytveikas, visi pabėgo ir savo turus pasigriebė, kiek tik galėjo pa-
sinešti. Ikšiolei buvo kalbėta,
kad tas nuduotas patriotiškasis
pavertimas Maskvos į pelenus bu-
vo darbas kriminalistų, kurie ta-
po iš kalėjimų paleisti. Gi iš val-
diškų dokumentų matosi, kad be-
rods prasižengelėliai buvo iš Mas-
kovos kalėjimų išeisti, tačiau ne-
paliuosnoti, bet po kareivų sar-
gyba buvo nuvaryti į Nižni-Nov-
gorod ir tėnai vėl supakuoti. Tie
motivai, delei kurių grafas Ros-
topčinas paverčė Maskvą į pelenus,
aiškiai pasirodo iš tu-pačių do-
kumentų. Pasirodo, kad tuomet Rostopčinas nebegalėjo mieste
suvaldyti savo 10,000 žmonių,
kurie užuot kariautu su francū-
zais jau pradėjo turčius rubavoti.
Todel Rostopčinas, sakoma, ir su-
mane padegti turčių kvartalus,
— nes ištikrujų pirmiausiai ir ta-
po deginama bažnyčios, palociai
ir lobinguju mescioniu namai.
Pirmaus tose vietose patiš rusai
padarę pasibjaurētinus išplėši-
mus. Po gaisrui ir tapo veikiai
suversta kaip plėšimų taip ir de-
ginimų bėda ant Napoleono armi-
jos. Patsai Rostopčinas, 1823 m.
Paryžiuje išeido franežų kalboje
veikalėli, po vardu: „La verite sur l'incendie de Moscou!“ (tik
ros žinios apie Maskvos padegi-
mą), kuriame jis besiteisindamas
nuo jam daromų užmetimų, inta-
rē franežus. Tuomet iš 8521
didelių pirklių namų daugiau nei
7200 buvo ugnia sunaikinta. Rėž-
ta sudiegintų budinkų buvo baž-
nyčios ir palociai. Suėmus krun-
von tą nuostoli, kuris del Mask-
vos gaisro atsitiko, išneša iki
350,000,000 markių, arba suvirš
milijono rublių. Rugsėjo 19 1812,
Napoleonas išėjė Maskvon rado-
tik dūmus ir pelenus. Tas gaisras
Napoleoniui išėavo netoli 38,
000 žmonių (kareivų) gyvasčiu
(Der Tuermer).

SIS-TAS.

Arabija. — Tai yra didžiausias ant viso sveto pusiausalis. Visas jo vidurys — tyri laukai, kuriuose beveik visai nėra vandens. Nuo senų laikų Arabijos gyventojai išmoko sulaidžioti vandenį į baseinu-tvankinius ir norakiniu būdu laistyti savo laukus ir sodus. Kaip Arabijoje taip ir garsioje Sacharos pustynėje pirmiausios ypatybės yra — fenice nė palma, kuprianugaris ir strausas. Arabija apgyventa semitiškos (pusžydiškos) veislės žmonėmis — arabais, kurie fanatiškai prisirišę islamizmu, kurį uždėjo į vientautis — Didysis Mahometas. Didesnė dalis arabų veda klajūnų gyvenima (beduinai), gyvena štrose ir užsiima gyvulų auginimu. Mažesnė dalis gyvena ožese ir miestuose, užsiima žemdirbyste, prekyba ir amatais. Arabas lieknas, kudėčina, juodbruvys, siauraveidys, laiba ir kumpai riesta kaip arėlio nosis, akis panašios į migdalą, juodi ir stori plaukai; jis atrodo strainus, prakilnus ir pilnas ramios idybės. Arabas gamtos apdovano-
tas turtinga fantazija, jis yra pri-
gintas oratorius, kalba priežo-
džiai, užminklėmis, patarlėmis,
pertarmėmis. Tie arabai, kurie kluoja, yra labai drąsus, narsys, nepaiso i pavojų ir nesibijo mirties. Jie visados nešiojasi karda, sunkų titnagu įskeliamą šantuva ir ilga jėti. Arabai skirstosi į daugelį giminių, kurias valdo taip vad. šeikai. Visas pietvakarinis Arabijos pakraštis, Gedžas ir Iemen (su Mekka ir Medina), taip-

gi dalis šiaurinaryčių, priklauso Turkijai.

Tolstojaus muzėjus. Šiė didelio rusų rašytojo-filosofo muzėjus yra pirmutinis tos ryšies Rusijoje, o gal ir visame pasaulyje. Čia surinkta viskas, kas tik rišasi su Tolstojaus vardu: jo raštai — veikalai, vienam kambaryje yra rinkinys Tolstojaus paveikslų, pradedant nuo 50 metų iki paskutinės jo dienės; yra surinkta net karikaturos-pajuokimai, kurie kur-nors ir kada-nors buvo ant Tolstojaus žurnalose pasirodė. Vienoje vitrinoje yra T. veidraišiai ant visokių plakatų, afišų ir reklaminių apgarsinimų. Apart

jo veikalų visokiose kalbose, yra surinkta visa literatūra apie ji, kninges, kritiški straipsniai ir laikraščių bei žurnalu rašiniai iš priežasties jo mirties ir jubilėjų; yra čia visokios jam pašvėstos eilės, dainant net iki vyskupo Ni-kono kningelės, kurioje darodoma, kad „Tolstoju už savo grie-
kus papuls i pragara“.

Tolstojaus raštai yra išsiplati-
nė visame pasaulyje ir išversti į 45 kalbas, tų tarpe net į kalbas persų, siamiečių ir abysinų. Daugiausia jo vertimų yra Anglijoje (apie 262), toliaus sekā: Vokiečiai (201 vertimas), Francija (156), Bulgarija (38), Serbija (36), Švedija (34), Danija (27).

Finų išeivystė. Finai nepaprastai skaitlingai pradėjo iš savo tėvynės bėgti. Taip va-tik viena is metais finų išeivijų skaičius pašoko ant 14,000 viršaus, būtent 1908 metais jų iškeliamo 5,812 as-
menu, na o sekančiais 1909 metais jau net 19,144 žmonės! Tokia skaitlinė tik syki finų išeivijos historijoje buvo viršyta, būtent 1902 metais buvo iškeliate svetur 23,152 finai. Kas finus veja iš tėvynės? Pasirodo, kad žemės sti-gumas, nes 1909 m. iš visų išeivijų buvo tik 2,321 iš miestų, o 16,823 — iš kaimų. Vadinas, tos pačios sąlygos veja finus, kaip ir lietuvius. Nėra žemės — kur dingisi? Keliauk svetur. Ir keliauja. Beveik visi finai emigruoja Ameriką, į kitas šalis tais metais išvažiavo vos 27 ypatos. Su-
skaityta, kad emigravę finai kai-
mečiai paliko tėvynėje tais me-
tais 2,380 žmonas, 54 vyros ir 5,319 mažamečių kūdikių, kuriuos selpja išeiviai į Amerikos.

Kiek kur naujukų moka rašyti. Tūkstantje naujukų (rekruitų) rašyti ir skaityti moka:

Vokietijoje	1000
Svecijoje	999
Danijoje	998
Anglijoje	990
Francijoje	962
Belgijoje	917
Graikijoje	703
Italijoje	693
Rusijoje	383

IŠ LONDONO.

Londonas. 23. 4. '12. Su milžinu laivu „Titanic“ nuskendo daug žmoniškos gyvybės, suside-
dančios iš visokių: anglų, amerikonų, vokiečių, italų, rusų, len-
kų, ir — tikrai dabar žinia — bu-
vo dvi ypati — lietuvių. Jų var-
dai pasažierių listoj taip skamba:
„Yuodis“ ir „Mantville“.

Apie paskutinijį aš noriu čia keletą žodžių pakalbėti.

„Mantville“ tai yra ne kas kitas kaip kun. Juozas Montvila, kuris 10 d. balandžio Londoną ap-
leido keliautą ant „Titanic“ į Ameriką. Kadaagi jo vardo tarp išsigelbėjusių surašė nematyti,
reikia spresti juk su kita žmonėmis nuskendo vandenye Atlanto.

Kun. Juozas Montvila čia Londonė viešėjo su kitu kuningu iš Šveicarijos — kun. Dailyde, pas-
vietinį kleboną kun. K. Matulaitį. 5 d. balandžio lankiaus pas kun. Matulaitį ir tėn susipažinau su minėtais kuningais.

Abu buvo jaunu kuningu. Kun. Dailyde labai menkai kalbėjo, bet kun. Montvila buvo kalbus ir bė-
šnekūniant paskutinis išsitarė, kad laikė kentėjimo baumės re-
daktoriaus „Šaltinio“ jis užėmės
jo vietą redakcijoje. Išsitarė taip
gi kad ir pats buvęs nubaustas
rando administratorių už kokį tėn
technišką peržengimą Rusijos tei-
siui.

Kun. Montvila ant manęs pada-
rė rimto žmogaus išpūdį. Jis, matyt, buvo žmogus energiškas, kuriam lietuvestė rupėjo visose ša-
kose, reikalaunjančiose išsitobuli-
nimo. Ypač daug kalbėjome
apie pakelimą industrijos Lietu-
voje: reikalingumą fabrikų, gelž-
kelių, o ypač apie reikalingumą
susinešimo tiesiaisiai keliais su An-
glijos pirkliais ir tokiu būdu iš-
gelbėjimo lietuviškos prekybos

nuo agentų, kuriais per amžiūs buvo žydai. Kaipo kuningas, turiu pripažinti, kun. J. Montvila buvo labai plačią pažiūrą, kurias galima sulyginti su tomis kun. J. Žilinskio. Man rodos, jis Amerikoje būtu ant tautiškos dirvos at-
nešęs daug naudos. Nelaimė mat-
jį patiko ir da vieną gerą lietuvi-
turime pridėti į ilgą eilę darbščių,
reikalingų kilstančiai iš letargo
tautai žadintojų. Amžinai atils!

Anglas.

London, W. C. Pradėjo ir vien-
tiniai lietuvių krutėti. 28 d. balandžio dirbtuvėje p. K. Verbūno
šaukta susirinkimas su tikslu už-
dėti Tėvynės Mylėtojų Draugystės knopą. Pereitai savaitę mes-
ten buvom susirinkę ir galutinai nusprendėme tai ivykinti.

Cia atkeliaavo iš Tilžės jaunas
vaikinas, Petras Gerulis, buvusis
mokinis Panevėžio mokintojų se-
minarijose, kurį iš tėn pavijo už
agitaciją. Matomai gana išsito-
bulinęs vaikinas ir jis mums čia
daug kuo galės pagelbėti.

Mės jau gana stipriai gale-
sim pradėti veikti, nes D-ras Martišius
taip-gi prasidėjo, o keletas senovin-
ių apie tai išgirdė tuoju atsi-
šaukė. Kaip galima sprest iš to,
tikrai šiuo sykiu galės kas išeiti.

K. Pilėnas.

Laiszkai isz Lietuvos.

Plokščiai, Suvalkų gub.— Kažin-kada pas mus pasiliaus garbi-
nimas Ragučio(gérimo dievaičio) iš davimas jam kruvinų aukų? Pastaruoju laiku mūsų apygardę aplėkė kelios žinios, viena-kitos liūdnesnės. Taip, velykų 2-ą
dieną begirtaudamas prigėrė Voniškių Dobiliukas, 20 metų vyras. Toliaus, Lukšiuos per Šv. Juozapą prūseliai užtrankę garsų Šakų parapijos peštuką-Jankauskutį. Ta-pačią dieną supjaustė P. Šlapikutis, kuris esas kritiškame pa-
dėjime.

Plokščių parapijoje vyrai kas-
nedėl mušasi, ir kalėjime patupi
keles dienas ir vėl savo darba
daro. Ypač čia atsižymėjo Vosiš-
kės ir Francėjų vyrai, kurie jei kas
ko neveikia, tai jie parsisamdo
atlikti. Tą viską matant ir giri-
dint, žmogus nebesumanai ką ir
bemislyti ir kokios ateities be-
laukti. Ir kada pas mus blaivybė
užžydės?... Petras Dėdinas.

Kaunas. Balandžio 1 d. vietin-

nė ſv. Juozapo Darbininkų drau-
giai, režisieriaujant A. Vitkauskui pastatė ant scenos drama „Pi-
lénų Kuningaikštis“. Tai buvo
veik pirmas Kaune taip puikiai
nuisiekę lietuvių teatras ir vaka-
ras. Kiek buvo ikšiolei statoma,
tai būdavo vis išeina lošėjai su
nuostoliu. Dabar gi netik nebuvo
nuostolio, bet ir iš dailinės pusės
nusisekė. Matomai lietuvių prae-
dė savo seną Kauno pilį užkar-
iauti — „lietuvių miestas del
lietuvių“. Lošė Tilmanso salėje.
Numeriuotų vietų čia yra 455.
Dabar susirinko 600 suvirš žmo-
nių. Būt ir daugiau ējė, ale ne-
bebuvo bilietų. Daug gržo at-
gal. Grynai pelno liko suvirš 400
rub. Is tų 200 apmokėta išlaidy, o
200 pasidalino juoziapiečių drau-
giai su artistu Vitkauskui.

Ta-pati draugija neužilgo ke-
tina statyti naują komediją, iš ru-
sių kalbos išverstą Gogolio „Revizorius“. Režisorus ir rola Chles-
takovo loš p. Vitkauskas. Pelnas
būsiųs skiriamas pastatymui
Kaune „Saulės“ Namu.

Tėmytojas.

Kruonis, Trakų pav. Mūsų
miestelyj labai būtu naudinga
suvertotojų krautuvė (koopera-
cija), kur galėtume savo tautai
patarnauti ir nereikštū lenktis
priežiūrus; ale nėra kam jos in-
kurti. Miestelis patogioje vietoj,
ant gero trakto tarp dviejų plen-
tu. Miestelyj yra valsčiaus rašti-
nė, krasa, cerkvė, bažnyčia, mo-
nopolis ir kelios aludės, ir kurios
turi gero pelno, — kas metas, su-
moka į 18,000 rub. Nors Kruonių
miestelyj blaivybės skyrius ir
iškūrė nuo 10 metų, ale naudos
nesimatyti.

Dūlis.

Darsūniškis, Trakų pav. Mies-
telis nemažas, į 30 valakų. Lai-
kraštū suvis maža tepareina, —
viso kokie 3 egzemplioriai. Jau-
nimas apsiliepė, degtinėje pa-
skendės. Vakarėlių jokių nesi-
girdi. Viskas tylu ir gana.

Darsūniškietis.

LAISKAI IN REDAKCIJA
G. R. —

Leiskite mums, žemius pasira-
šusiuems, per Jūsų gerbjamąjį
laikraštį išreikštū mūsų kuoši-
dingiausį ačiu ponai H. de Martine,
užlaikančiai fonografų fir-
mą, 2105 Third avenue, New York,
kuri laikė mūsų didžiojo
streiko maloniai priglaudė mūsų
du vaikeliu, gražiai aprengė ir
pripiroko visokių dovanų. Negana
to dar — sugrižus mūsų vai-
keliams namo, ponai H. de Martine
pripiroko visokių vyriškų, moter-
iškų ir del vaikų drapanų ir
prišiuntė mums expresu, taip kad
jokių drapanų nereiks pirkti per
kelerius metus. Apart drapanų
prisihundė dar apie 10 dol pinin-
gais. Taigi dar kartą sujedame
ponai H. de Martine, mūsų ger-
dėjai, kuožemiaus ačiu. Toji jas
gredarėbė pas mus atmintyje
niekad neišdilės. Taipgi kartu iš-
reikšiame padėkā ponai O. Ram-
anauskienėi, kuri su mūsų vai-
keliais važiavo New Yorkan ir
juos tėnai gerai prižiūrėjo.

Su visiška pagarba

Stanislovas ir Alena Kundrotai
ir mūsų vaikeliai Stela ir Jonas
200 Chestnut St.,
Lawrence, Mass.
Gegužio 1 d. 1912 m.

Gerb „V. L.“ Red.!
Malonėčiau, kad paaiškintu-
mėt man šinos klausimus:
1) Ar galima išjiešoti pinin-
gus siūstus per pačią į Rusiją,

jeigu ta ypati nepači, kuriai piningai siūsti, o pačiui
sako, kad priemė ir išduoda iš Ru-
sijos gautą poperių?

2) Jeigu galima, tai kur su to-
kiu poperium reikia kreiptis: ar
prie teisėjo, ar prie Rusijos kon-
sulio?

3) Ar rengias kas išleisti laik-
raštį vardu „Laisva Žmonija“?

4) Ar duodat Tamistos „V. L.“
pigių

Nieko Nuostebaus

kad esate liguisti, leidę savo kranjui užsiteršti, pasidaryti skystam, nesveikam, pilnam visokiu nevalumu. Bet jeigu imsite vartoti

Severos Kraujo Valytoja

(Severa's Blood Purifier)

galite tikėtis greitu laiku pasitaisyti ir pasveikti. Vaistas tas neskyti išbandytas ir davę puikiausius rezultatus gydyme vočių, odos ligų, išbėrimų, spaugučių, skaudulių ir visų kitų ligų, kurios tik iš kraujo nevalumo paeina. \$1.00

NELAUKITE

kol liga giliau šaknis ielis, visus nervų sugedimus, paeinančius nuo sunkaius darbo, nuo rupesčių, nuo nepakankumo miego ir išvairių išklydimų stengkitės tuojuo prasalinti.

Severos Nervoton

(Severa's Nervoton)

Yra tikrasiams nervų sudratinimams, prašalina visus nervų nusilpnėjimo apsireiškimus ir suteikiąs sveiką ir gaivinantią miegą. Kaina \$1.00

Susijudinimas

per sunkus darbas, stoka miego, vidurių tušumas, išvairios ryšies išklydimai, taip pat visokie sugedimai organizme tankiai gindu aštrius galvos skaudimimus.

Severos Pltkeles oval

Skaudėjimo ir Neuralgijos

(Severa's Wafers for Headache and Neuralgia)

veikiai tokius skaudėjimus prašalina. 25c dėžutė.

Parduodama visur aptiekose. Knygelė ir nurodymai lietuvių kalba. Daktariška patarimą duame dykai kiekvienam, kas tik rašys į

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

žino, kaip ji ir baust. Todel teisėjas Russel atsišaukė per laiką, kad publika patartu. Tuojuo užtvinio teismą šimtai laiškų. Didžiuma rašytojų reikalauja, kad Martina... viešai nuplaktu! Bet po poros dienų daug daugiau pribuvo 1 aiskū, kurie Martiną užtaria ir sako, kad miesto vaikai yra gyva plėga ir jeigu valdžia jų nesuvaldo, tai Martin turėjo tiesą vaikų nuplakti.

¶ Rusų šnipai „New York Tribune“ nedėliniame numerijoje gegužio 5 atspausdino ilgoką straipsnį apie Rusijos ochronos šnipus, kurie medžioja sau aukas New Yorko East Side tarpe Rusijos išeivii. Nurodo, kad tarpė šnipų yra net vienas pulkininkas, esas Amerikos pilietis ir nuoduodas literata. Jam pavesta sekti paskui darbus Rome, Dūmos buv. atstovo Ozolo ir Geruso. Kitas šnipas esas daktaras. Jie landžioja po knygynus, valgyklas ir trinasi po organizacijas.

Vietines Žinios.

— Sumaisė vyro su pačia pele-nus. Ant 125 Cornelia str. pasimirė poni M. Muller, kuri prie mirti paliepė jos lavoną sudeginti Fresh Fond krematorijoje ir pelenus sumaišyti su pelena. Jos vyro, kuris 5 metai atgal buvo

trenai-pat sudiegintas. Taip jie buvę susitarę. Ir po mirties nori vienybėje pasilikti.

— Ledo gausa ir...badas. Šiemet vėl girdisi, kad ledas bus dikciai brangus ir mažesnais stukais beduodamas, nors šia žiemą buvo gančiai galima ledo pagamint. Jau senai nurodoma, kad ledo verteivos begediškai su publiką elgiasi. Todel Svarų ir Mastų komisionierius John Walsh prašo laikraščius ir visuomenę, kad kaip galēdami spaustų verteivias ir ledo kompanijas prie nupiginiimo ledo. Bet kaip visuomenę prispaus, tai kitas klausimas. Regis čia tik valdžios darbas.

— Mokyklose „judomieji“. Vieši rūmatai pradėjo kalbėti, jog i vieną yra net vienai pulkininkas, esas Amerikos pilietis ir nuoduodas literata. Jam pavesta sekti paskui darbus Rome, Dūmos buv. atstovo Ozolo ir Geruso. Kitas šnipas esas daktaras. Jie landžioja po knygynus, valgyklas ir trinasi po organizacijas.

— „Luna“ Park — Coney Islando atsidaro 25 d. gegužio.

— Užpuolė „merginų kolonija“. Policijos komisionierui Waldo paliepus, poliemanai perėjo su kratomis palei Hudson ave. ir suėmė 16 merginų negraičių, kurios pavakariais tarp durių stovėdamos, vilijojo pas save praeivius. Viena ant Hudson ave. net policijos kapitoną Holahan buvo pasigriebusi pas save vestis. Bet J. Globis, 131 North 4th Str.,

tas atpenč ją nusivedė su savimi.

— Lietuvaitė išėjo mokslo. Gegužio 9 d. p-lė El. Butkiute išlaikė aptiekorystę kvotimus (egzamenus) ir gavo diplomą. P-lė Butkiutė mokinė Brooklyn Pharmacis kolegijoje (Brooklyn College of Pharmacy). Linktina jai geriausios pasekmės savo profesijoje. Ir tegu bus ši jauna farmacistė pavyzdžiu kitoms lietuvių tėvėms, kurios taip nerangios prie mokslo; tegu savo darbštumu paragins ir kitas jaunas lietuvių tėvės kibti prie išvairių mokslių.

— Liudies Mokyklos vakarėlis — atsibovo subatos vakarą, su labai išvairum programu: buvo rodoma paveikslai iš dramos pražuvusio laivo „Titanic“, deklamacijos, judomi paveikslai ir dainos dviem čionai esančių didžiausių chorų: Seinos Mylėtojų Choro (vedė p. Bukšnaitis) ir Central Brooklyn Choro (vedė p. Strumskis). Publikos susirinko suvirš 500. Plačiau aprašytą korespondenciją turime kitam numeriu.

PAKVIETIMAS.

Gerbjami Tautiečiai!

Kaip žinote, kad Susivienijimo Lietuvui Amerikoje 27-sis seimas atsibus Brooklyn, N. Y., pradedant nuo panedėlio, 3-čia berželio ir baigiant subata — 8-ta berželio.

Prasidedant S. L. A. seimams mūsų visuomenė — kaip prijaukdama gerovei Susivienijimo, išreikšdami sympatią šiai mūsų vienintelei tautiškai organizacijai, kuri stoja drąsiai apgynimui mūsų tautos reikalų, — parengdavo iškilmingus apvaikščiojimus. Bet tokiam dideliame mieste kaip Brooklynas, paroda yra jau per paprastas dalykas; čia tankiai anos matosi, taigi jokio išpūdžio nepadaro ant žmonių.

Brooklynas kuopų atstovali, rengiami seimai, sumanė būda priėmimui seimo delegatų iš kitų miestų dang iškilmingesni, negu apvaikščiojimai — tai yra parengė vieną vakarienę ant 2 dienos berželio, nedėlio, 5 valandą po pietu, Hotel Jafferson, Ocean Parkway & Sea Breeze Ave., Brighton Beach, N. Y. Čia labai daili pajūrėje vieta ir daže visi karai iš lietuvių centro.

Viešų vakarienų naudingumas jau yra pastebėtas, ir ineina į paprotį pas lietuvių laikytis viešas vakarienes ar kaip galima padinti banketus; kur tik tokios vakarienės atsibūna, ilgai potam būna girdėtis daugelio pasigérėjimas, kurie tik turėjo progą šiokiame susirinkime būti. Taigi ir SLA. kuopų atstovali Brooklyn, pirmo rengimo seimo rūpestingai apsvarstė ši dalyką, kad tas banketas bus daug geriau už parodas ir surengė vakarienę taip gerai, kaip galėjo. Vieta labai daili, kokią tik galima rasti šioje lietuvių apgyventoje kolonijoje. Laike vakarienės bus svečių susipažinimai, prakalbos, dainos lietuvių dainininkų, muzikė ir po bankietui — šokiai.

Pranešu gerbjamieems tautiečiams, kurie malonėsite dalyvaujant šiame bankete, kad prisiustume savo antrašus nevėliau 22 gegužio, nes tas mums yra reikalinga iš anksto žinoti, ant kiek ypatu užsakyti prie stalų vietą.

Antrašus siūskite šino adresu: Ant. Prakevich, 19 Louisiana ave., Brooklyn, N.Y. Nuosavybę priguli Zeiser & Paton, 584 Atlantic ave., Brooklyn, N.Y.

Brooklyn, N. Y.

Nuoširdžiai kviesdami ir tikėdami susaukti kuodidžiausio svečių skaičiaus,

Su pagarba,

Komitetas.

KRASOS DĒZUTĖ.

Sibirui: — Žinoma, tos kliūties kiekvienam darbininkui, vargo pelei, yra pažystamas svečias. Vienok geriausia yra pratinties kaip prie kiekvieno gyvenimo žingsnio, taip ir prie žinių rašymo — pratinties giliui ir rimtai pagalvoti bei atidžiai, išleisti rašyti. Lėtas rašymas padaro gražų, lengvai išskaitomą rankraštį ir prasaliną daug kliūtų bei nenuoskelumą. Kitas nuoskaidri iš apgalvotai rašydamas daugiau pasako desėtukų eilicių, negu kitas apgrębėmis suriečia per dešimtį puslapų. Reikia tik prie to pratintis. Nereikia tam nei vadovėlių. Geriausias vadovėlis yra žmogaus pasirūpinimas ir valios tvirtumas viska giliu mąstymu dirbtu.

J. Dagine: — Tamstos pageidaujamąjų laikraščių adresai yra sekantiniai: „Novy Mir“, 242 Broome str. New York ir „Sviet“ — 432 E. 71-st str., New York. Kaslink „Russkij Emigrant“ — mės jo nematėme. Gali būti, kad atsakys po siuo adresu: Russkij Dom Emigrant, 347 E. 14-th str., New York.

V. S. Waterbury: — Apie merginų balio žinutes neinėdime. Jau iš to mums neatrodė į teisybę, kad rašydami laiškai geg. 7 dieną pranešant apie balio... 12 dieną! Jeigu tokis balius ir vaikinų pavaisinimas būtų tikrai buvęs, tai geriau jau buvo tikrai aprašyt ir paverde pasidėt. Kitaip, juk merginos supykys iš nežinos ant ko.

Joneliui: — Ačiū už viską. Bet norėtume priminti, kad ant to paties laiko nerašytumėt korespondenciją, žaidimų, etc. Labai mums tas neparankiai iš technikosios pusės. Viskas reikia ant atskirų laikelių rašyti.

Dubisiečiui: — Neatleisime praše, kad rašyti aukščiau, atskirtumėt litarą „o“ nuo „a“, ant „u“ uždėtumėt gerus taškelius, o ne keprėjimai. Abelmanai rašytumėt išlėto, bet stambiom iš aukščiau litaram.

J. Stobriui: — Prie Tamstos žinutes mės reikalavome: nerašyti žodžių ir pavardžių sutrupintose formose, — nes mės juk négaliame žinoti, ką tie sutrupinimai reiškia ir vėl kiekvienos eilutės nerašyti nuo didžiosios litaros.

NAUJI RASTAI.

Eikime ant kolonijų! Keletas žodžių ir nurodymų apie pradėtās lietuvių kolonijas Rytinėse Amerikos Valstijose. Su mapo ir paveikslais. Parengė A. M. Martus. Brooklyn, N. Y. 120-124 Grand str. 1912. Pusl. 52. Vadovas, N. 45. Turinys: Pamokslai. — Darbininkų klausimas. — Lietuvos atgimimo paveikslai. — Žydų tauta Kristaus laikais. — Seinų Dijeezizios. — Žanga ypatas 25 centai.

Užkviečiai Komitetas.

PIKNIKAS!

Trečias metinis Sv. Liudviko Karalačio Draugystės piknikas atsibus subatoje 18-ta diena gegužio (May) 1912 m. Washington Parke. Prasidės 2-ra val. po pietu. Muzikantai bus iš Vilniaus ir grąžys visokius šokių. Žanga ypatas 25 centai.

Užkviečiai Komitetas.

TEATRAS, DAINOS IR BALIUS!

Parengtas per 161 kuopą L. S. S. A. kuris atsibus 25 d. gegužio (May), 1912 m. po No. 765 Harrison ave., Harrison, N. J. Bus perstatyta 3-ju veiksmu drama „Paskutinė Banga“ pažinti iš 1905 m. revoliucijos atstikimų. Tarpakėiuose bus deklamacijos, o ant pabaigos monologas ir kt. Visak užbaigta padaininos viesinius „Laisvės“ choras kele daineles. Chorą diriguoja p. L. Ereminas iš Brooklyn, N. Y.

Užkviečiai Komitetas.

PIKNIKAS!

Trečias metinis Sv. Liudviko Karalačio Draugystės piknikas atsibus subatoje 18-ta diena gegužio (May) 1912 m. Washington Parke. Prasidės 2-ra val. po pietu. Muzikantai bus iš Vilniaus ir grąžys visokius šokių. Žanga ypatas 25 centai.

Užkviečiai Komitetas.

PIKNIKAS!

Trečias metinis Sv. Liudviko Karalačio Draugystės piknikas atsibus subatoje 18-ta diena gegužio (May) 1912 m. Washington Parke. Prasidės 2-ra val. po pietu. Muzikantai bus iš Vilniaus ir grąžys visokius šokių. Žanga ypatas 25 centai.

Užkviečiai Komitetas.

PIKNIKAS!

Trečias metinis Sv. Liudviko Karalačio Draugystės piknikas atsibus subatoje 18-ta diena gegužio (May) 1912 m. Washington Parke. Prasidės 2-ra val. po pietu. Muzikantai bus iš Vilniaus ir grąžys visokius šokių. Žanga ypatas 25 centai.

Malonėkit pranešt kas apie juos žino.

Miss Elzbieta Laubikiutė,
409 Railroad Ave.,
East New York, N. Y.

Pajieškau savo puseserės Onos Bilevičiutės, dažar vedus, nežinau kaip pravardė po vyru. Pirmiaus gyveno Aglioj, o dabar atvažiavo į Ameriką jau koki metai ir nežinau, kur dabar jis randasi. Paeina iš Suvalkų gub., Marijampolės pav., Mikalaičiškio gminos. Jeigu kas žino ar jis pati, prasau duoti man žinią.

Juozas Lekčiauskas,
125 Pitt st., Thamapua, Pa.
(12)

KATASTROFA

Pilnas aprašymas apie nuskendimą džiausiu laivo pasaulyje TITANICO su paveikslais ir visais atsitsikimais, kas darėsi laike tos brios praužintos galos valandos tamsoje jurių naftėje ir visais atsitsikimais, galima gauti knygą pas.

M. PALTANAVICIA,
15 Millbury st., Worcester, Mass.
Pasarga: Kas užsirašys „Vieybė Lietuvninkui“, knygą apturėti dovana:

(12)

M. PALTANAVICIA,
15 Millbury st., Worcester, Mass.
Pasarga: Kas užsirašys „Vieybė Lietuvninkui“, knygą apturėti dovana:

(12)

M. PALTANAVICIA,
15 Millbury st., Worcester, Mass.
Pasarga: Kas užsirašys „Vieybė Lietuvninkui“, knygą apturėti dovana:

(12)

M. PALTANAVICIA,
15 Millbury st., Worcester, Mass.
Pasarga: Kas užsirašys „Vieybė Lietuvninkui“, knygą apturėti dovana:

(12)

<p

PRANEŠIMAS.

Siuomis pranešame visuomenei, kad šiuomis dienomis važinės mūsų agentas P. Petronis po šias vietas: Niagara Falls, Buffalo, Batavia, Syracuse ir kitas, po New York valstiją organizuodamas TMD. kuopas. Todel galite pas jį užsirašyti „Vienybė Lietuvninkų“, duoti užsakymus ant kniugų ir apgarsiui ir klausti patarimų apie stumtinių pinigų ir pirkimų laivakorčių (šifkorčių).

J. J. PAUKSTIS,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephones: 3254—T—Market.
Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius
Gydo vyru, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gindymo.
VALANDOS: Nuo 9—12 ryt.
nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

Telephones 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graborai ir
Laidotuviai
Direktoriai.

Laidojame
Numirelius
ant visokiu
Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai
ar per telephoną.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

TEATRALISKOMS DRAUGYSTEMS,
KUOPOMS IR SIAIP VISIEMS
ZINOTINA.

Bukie Vyras!

Ruptura,
Variecole,
Prapuoļę pajiegos,
Užtrucintas kraujas

ATIMA JUMS VYRISZKUMA

Bukie
Išmin -
tingas.
Likie
Sveikas.

DR. O'MALLEY BUDAS

Visados išgydo!
Išbandyta per 30 metų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasta per manę!

Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGAI—Darbininkai, kurių pas mane dirbo, gal sakyti kad jie žino mano metodą ir pagal ją gydo be operacijos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik Vienas Dr. O'Malley Budas ir naudojamas tik Mano Office.

Aš nedrukuoju jokių ligonių gromatum, kadangi atsilankymas į mano Offiso padrys jums, kad turiu daugybę gromatum nuo ligonių iš visų šalių pasaule, kurie tapo išgydyti.

Prisiųsk 2c. markę už knygutę padabintą paveikslais apie Ruptura.

Dr. Alex O'Malley

158 S. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa.

Galima susikalbėti lietuviškai-lenkiskai.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas.
Vidutiniška cienia.
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Antanas Stašaučkas.

Labai puikiuoje vietoje salinės, užlaikau skaniausius gérimus ir krepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankytis pas savo vienaučių.

No. 2 Cor. Nesbiti ir B.

EAST PLYMOUTH, PA.

50,000 KNYGU

DYKAI DEL VYRU Vertes Ira \$10.00 Kožnam Vyru Ligoniu

Jeigu sergate kokio vyrišku ligoje, raškiate į mūs ogausite didelos vertes knygeli. Ta knygelė pasakė ašiški keip kožnas vyras, sergentis nuo krauso užnudryjimai, aiplinibės vyriškumas, abelnam nupulime speku, rheumatizme, orga-niško ligoje, vydurin, kepenų, inkstų arba pusles ligos, gali lengvai išgydyti namosies. Jeigu asatė neusimine mokiedami pinigus daktarams ir uz gidiukles, negandame jokios pagelbos ta, apatinai dykai gauta knygelė del vyru, jums bus vertesni bagelboji, keip \$100.00. Jie pasakiai nu kuo jus sergate ir keip galet buti greitai išgydyti. Tukstančiai vyru atgava sveikato ir vyriškumo per pagelbas tos vertingos knygeli. Ta knygelė ira krautuve žiniu, apie kurios kožnas vyras neatbutina turi žinoti. Pamikite, jog ta knygelė yra gaunama **vyrai dykai**; mas užmokam ir pataut. Jškirpkitė žemiau paduota kupona, ir prisiuskite mūm, o mas kuo greičiaus prisiusma jums vysai dykai ta brange knygelė.

Siusk ta kupona dykai gautos knygelių Šendena.

DR. JOS. LISTER & CO., L.706 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Garbingas Daktaras: Meidžiu prisiusati man vysai dykai, jusu abgarsinta knygelė.

Vardas ir pravardė.....

Statas.....

Nauja Krautuve

Atidariau naują krautuvę visokiu

Vyrisku Drabužiu

KAS TIK VYRAMS REIKALINGA.
Kaip pavasariniu taip ir vasariniu.
Reikale kreipkitės pas savo tantieti.

Peter T. Markevich
131 Grand St. Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.

Jos. Shukis

Wilkes-Barre, Pa.
20 East Market st.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100.000.00

Skaitykite atydižiai! Nesuduokite apgaudinėt triukšmingiemis ir me-laginiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gva-rancija? Atsakomas Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Val-stijos kasa. Pirmeg negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiun-timui Tėvynėn, pasiteikite kaip ir kuomi užtikrina Jus ypač sunial uždirbtą skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tūkstančių dolerių kaip užtikrinimą Jums. Isitėminkite, jogei netikroje bankieriaus reik lenktis. Jus ypač patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Europą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (davierastis) visą tą atlieka pigiai atsakantai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėjai greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100.000.00

Juokkis per visus metus!

Užsirašę „TARKA“ duvaikyti nuo savo kaktos visas raukšles.

Turėsi juoko, kada tik atsimin-si, kaip „TARKA“ perleidžia per savo brazdinį visokius iš-tvirkėlius ir liurbas.

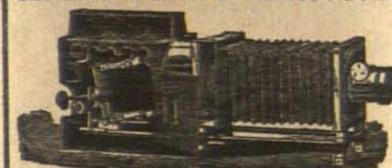
Gražių giesmelių su gaidomis

Juokingų uždavinii, šaradų. Pilna karikaturų, juokingų paveikslų.

Tik vienas dol. metams.

Adresas: „TARKA“,
P. O. Box 895, New York City

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančią Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokius gatunkus APERATŪS. Parduodam ir sandavojam labai pigiai su vi-poksliais Elektriniuose ir Gaziniuose intaisais naujausios mados. Į Stak užlaike kompozicijas nuo 1000 ratų filmus. Importyt į visų Šalių švieti, specifikuoti turime padarg dangu Lietuvišku Illustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekių, dirban ant orderių labai pigiai. Kuris užsimil arba norit užsi-imti ūnomi būnu, reikalaujanti pagelbos saukties prie:

American Film Exchange

A. T. Račiunas Mgr.

630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.

Phone 3536 W. Bedford.

laiškus.

Persiunčiam potografijas į

Lietuvā ir užregistruojam

laiškus.

Siunciami pinigus į visas

svetos dalis sangini, greitai ir

pagal pinigų kursą.

Teipogi išmainom ant rusku

ir vokiškų.

Parduodam Tiketus ant

geležinkelį į pietines ir va-

karines valstijas.

Persiunčiam potografijas į

Lietuvā ir užregistruojam

laiškus.

Padarom aktus rejentalius

dėlei žemės ir kitokių pri-

laušančių savasčių. Tą viską

darom su Konsulio palidžiu-

mu.

Užsimame provomis Euro-

piskomis ir Amerikoniškomis

iskolektavojime mokesčių.

Darom davierastis, išjė-

kom dalei Lietuvieje ir at-

dam i Ameriką.

TIK KĄ IŠÉJO IS-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Blunči parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusl. 74. Kaina 15 cent. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbi rolg lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogu sustiprina fyziskai ir protiskai; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir paiginingumą. Tas atsiikiama tik pašvenčiant kasdieną po desetkai minu-čių ant gymnastikos. Kninėtė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS

Apysaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, susi-untinta A. Véglės. Pusl. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepi meilės prie savo tėvynės ir visu prakilnių darbų, kaip historiškos apysakes. Francuzas pakelė apysakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasauli pralenkė angliai išmintingame patrio-tizme ačiu historiškiams romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi historiškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas“, „Vitoliorauda“ ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas“ yra labai brangintina kninga. Nors jis skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAZVELGUS ATGAL

Didelė sociologika apysaka arba romanas, garsaus amerikonų ro-manisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pusl. 356. Kaina \$1. Šitas veikalas, išverstas veik i visu civilizuotu tautų kalbas, ir turėjė visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertimo pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nuplešia dailios apysakos formoje apie žmogų, kuris pramiegė Šimtą suvirkė metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norint tai didelės fanta-zijos aprašymas, bet jis suteikia skaitojimui tūkstančius paskiltinių minu-čių. Galima drąsiai sakytai, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ji perskaitys žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvio kningynėly.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote
sveikatos, galite ja-
apuret.

Musu aptiekoriaus

SU PAGARBA FRANAS URBONAS

151 Metropolitan Ave. cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

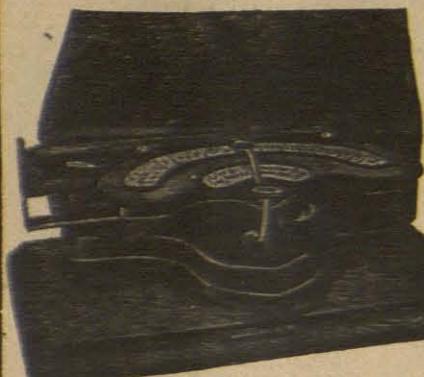
VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

THE AMERICAN Prekė \$7.00

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str.

Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedēlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis
visoje pasaule.NEINA kas UTARNINKĄ ir PĒTNĀCIĀ
Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50

Ant pūsės meto \$1.25

Ant ketverčio meto 65c.

EURO- Rosijoje ir Lietuvje \$3.50

Anglijoj ir Skotlandijo 15 sh.

Prusiose 15 markių.

MÈNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

NEINA APIE 15 D. KOŽNO MÈNESIO.

Taipinasi visokiu
gražiu Istoriju, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1.

Rosijoje \$1.50. Anglioje 7 sh.

Prusiose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULE" ir "LINKSMÀ VALANDÀ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 in Amerika, in Resija \$4.50, in Anglia 7 sh. Priek tam pilnai užsimokej skaitlytojai kas metas gauna DOVANA paukų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

520-522 W. South Al.

MAHANOY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiasei geležinkelio Europon keliaujantiems Linijos sueina prie Trans-Atlantiškių laivų. Nebrangi perdaivinė bagažu, ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių keliai).

Trumpiausis keliai iš Buffalo. Tiesiai i Scrantona ir Anglių Sriti. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakaru keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktu nuolatinis ir parankus susinimšimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukiniu begijomą, etc., kreipkitės pas savo vietinių agentą arba ratiškai pas:

George A. Cullen,

Passenger Traffic Man'r

90 West Street, N. Y.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade Marks,
Copyrights and Labels registered,
TWENTY YEARS' PRACTICAL Highest references.
Send model, sketch or photo, for free report
on patentability. All business confidential.
HARD-BOOK FREE. Report prepared in
Tells how to get a Patent. What Inventions
will Pay. How to Get a Patent, explains best
mechanical movements, and contains 200 other
subjects of importance to inventors.
Address,
H. B. WILLSON & CO. Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.PUIKUS HOTELIS
Andriaus MilišauskoVisada šaltas alus, skani ariekla,
salus, porteriai, visoki vynai ir kvepiantie cigarai.Lietuviai vietiniai ir atraižiavę iš kito,
ne pamirškit šios pulkios vietas.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priesai Central Dypa

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandsteinas

Turėjės praktika Europoje 18 metų, dabar Brooklyn, N. Y., atidare offiss.

103 So. 2-nd Str., kampus Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyru, motery ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniskų (sisenėjusių).

Valandos priemimo ligonių: Is ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Telephone 1331

Telephone 1295 GREENPOINT.

NIK. P. Zelwys

Lietuviškas graborius.

Ibsamsuotojas ir laidotuvius Direktorius.

Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.

Offisas ir gyvenimas:

1034 Bank Street,

Waterbury, Conn.

Lietuviški, kreipkitės reikale.

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Moterims kiekvieną utarninką.

Teisingiausia

Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES

ant geriausius ir greičiausius Laivų,

keleiviai visados bus užga-

nédintais.

SIUNČIU PINIGUS

I visas dalis sveto kuo-greičiausiai

ir pagal pinigų kuršą. (Sto-

vitu po kaučia \$30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie

noris pasidėt dėl apsaugojimo ir

ant kiekvieno pareikalavimo juos

su grąžinu.

PIR莫斯 KLIASOS HOTELIS,

Skaniausi ir sveikius visoki gė-

rimai, per tai visados svečių pil-

na, kiekvieną draugiškai ir malo-

nių visados pavaisia.

P. J. CHMIELIAUSKAS,

177 E. Main St., PLYMOUTH, PA.

(Bell Phone 8-R)

DAKTARAS

Labai pageidaujama, naujausia

knyga, mokslos apie sveikatą

gydymo, pripildytą tokia puikia medega, kad kitose iš šiol išeisiusiose lie-

tuvos knygose to negalima rasti, kas yra patilpę knygoj "Daktaras".

ŠITA KNYGA parašyta naujausio mokslo ir išradimo geriausio budo

gydymo, pripildytą tokia puikia medega, kad kitose iš šiol išeisiusiose lie-

tuvos knygose to negalima rasti, kas yra patilpę knygoj "Daktaras".

ŠITA KNYGA "DAKTARAS" aprašo visokių ligų vardus, kaip jie prasidėda, kaip

apsireikia, kaip išrodo ir kaip griežiant, geriau ir kur galima išsigyti.

TAI KNYGOJE "DAKTARAS" diktui aprašo atidengiant daug paslaptybių, apie

geriausius smagumus ženyninio gyvenimo ir teip-pat kaip ir kada geriausiai apsivertinti ir

kaip buti laimingu.

TOI KNYGOJE "DAKTARAS" gražiai pamokiniai kaip jaunus vyrus teip ir moteris,

kaip butin kiekvienam reikalinga žinoti, vysteis teip ir jauniems, ženotems ir nevedusiemis.

KIEKVIENAS SKYRIUS Šios knygos yra labai žingelinis, o nemokantiesi skalytini,

kaip inokantis kuris neturi dar šios knygos, su dideliai užkvatai perskaitys tiems garsiai, kad

galės daug visko prisiklausyti. Ta knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga,

kuris turi buti sveikas ir laimingam gyventi.

KNYGA "DAKTARAS" yra pavalkslis iliustruota, parodo ir giliausias kuno dalis,

atidengiant paslaptybių. Ji reikalinga kaip sveikiems teip ir serganties. Tik perskaicius

iš knygos atraus visko, ko fion negalima parašyti ir dažniausis visi teisbyb.

APART KITU SKYRIU sergeantus rodijama skaičiuoti "apie nervų, krauso, inksty-

romatizmą, odos, vidurių, nusipūšimą, bronchitis ir limpančias ligas; teip-pat apie moterų

gesveliukumą ir kitas visokias ligas ir t.

JEI SERGI, tai pirmiai ne kaip manai varioti kokias nors liekastas ar kreiptis prie

gydymo, reikia butin perskaityti "DAKTARAS".

ŠITOU knygoje "DAKTARAS" netin pamokiniai kur ir kaip išsigydys, kaip buti sveiki-

nei bei kaip tuo visokiu ligų apsišergeti.

NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTINA, bet kad prasiant lietuviams ją išleido

Philadelphios M. Klinikai, deilei labo visuomenės, tad kiekvienas ją apturės, kuris tiki prisili-

kelias stampas už prisintumimo kaustus. Apturės tuojuo, tik visada reikia rašyti adresas teip-

iš kelių stampos už kelių žemėlapiai.

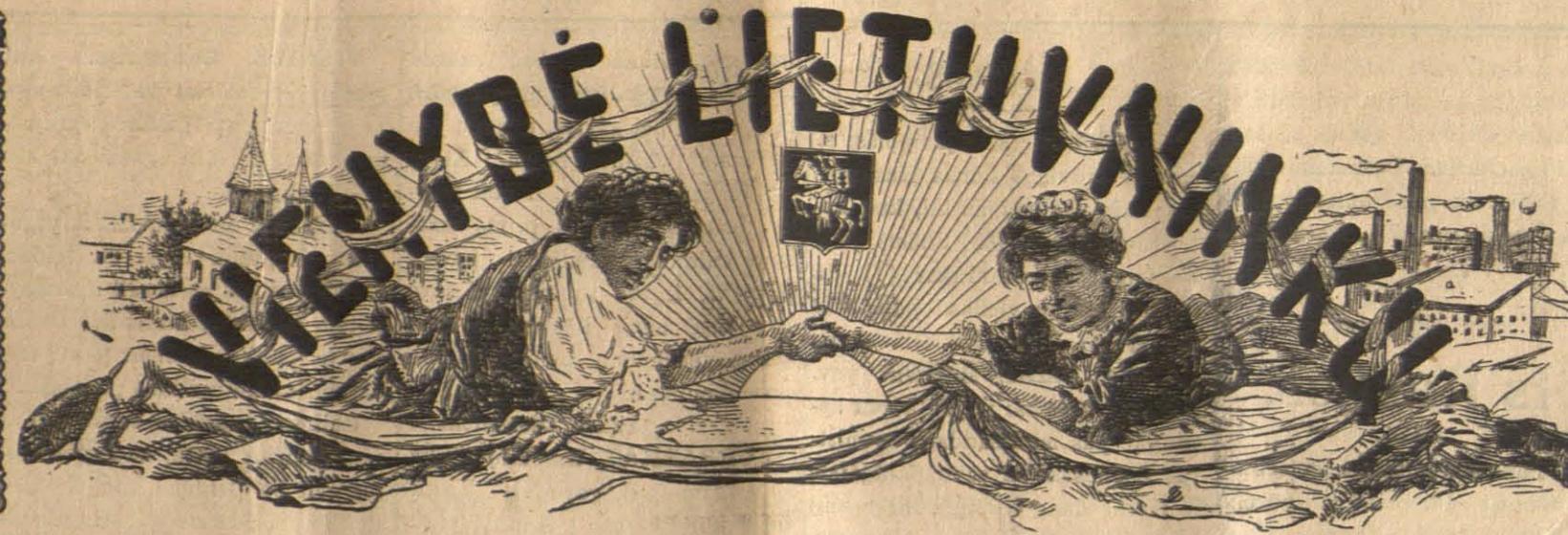
1117 Walnut St.,

The Philadelphia Medical Clinic

Philadelphia, Pa.

1117 Walnut St.,

1117 Walnut St.,</div

Visuomenes, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 21.

Brooklyn, N. Y. 22 d. Gegužio (May) 1912 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Metai XXVII.

OI, RŪPINKIMĖS SAVO REIKALAISS!

Didžiosios ir Prūsų Lietuvos veikėjai pastaruoju laiku sukruto kalbēti apie mūsų ateivystės sutvarkytā. Vieni ir kiti neranda geresnės išeigos, kaip inkuriti išeivių bjūrą, kuris lietuvius, keliaujančius Ameriką, atvangiai pverstų per rubėzių, padėtų pereiti per Prūsų valdžios inkviziciją ir suteiktų patarimus tolimesniams keliaivimui. Jeigu tokai bjūras taip lengvai iškūnytu, kaip apie šią projekta lengvai vienas ir kitas dabar Europos laikraščiuose rašo, tai pusē vargdienio lietuviu keliuose jau būtu palengvinta. Pasilikę tiktais patiemis amerikiečiams išteigti kita tokia pat bjūrą čionai Amerikoje, kuris užbaigtų rūpinėties kita puse savo vientaučių keliuose, ir vienas iš didžiausių mūsų klausimų būtų labai pavyzdingai išrištas.

Lietuvių išeivystė kasmetas didinasi. Kas-metas apskritai atkeliauja apie 10—15,000. Jeigu kas-vienas išeivys suėdytų po \$5 pinigų, kurie per visokius prigavingus „agentelius“ keliunjė nuo lietuvių nuležiamą, tai pasidarytų per metus apie septyniasdešimt penkis tūkstančius dolerių arba apie 150,00 rublių. Tai milžiniška suma pinigų! Jeigu tik po pusės padalintume, tai galėtume po penkioliką lietuvišką agentų užlaikyti ant Lietuvos rubėzių ir čionai Amerikoje, mokėdami jiems po \$500.00 algos ant metų. Trisdešimt inteligenčių gautų darbo tarpe savo žmonių. Dabar už tuos pinigus užlaikome daugybes tamsių subjektų, kurie kartais nuo keleivio apiplešia net po dešimtį ir penkioliką dolelių. Ir tai dar daugybė mūsų vientaučių ar tai vėl paduoda į maskolių rankas, ar, atėmę pinigus, paleidžia ant Dievo valios ir išeiviai grižta elgetomis į savo kraštą nei Amerikos nepamatė! Tai yra skriauða šaukianti atkrešijimo. Ir už ją esame mūs patiš kalti. Kitos tautos senai jau turi savo galingas išeivystės organizacijas, o mūs tik prie vieną ar kitų glauustumės ir per laikraščius skaitome ilgas litanijas savo nuskriaustų brolių...

Laikas, labai laikas, mums šituo pasirūpinti. Kam-gi labjau būtų paranku tai padaryti, jei ne katrai nors iš mūsų didžiųjų organizacijų, arba ir vienos organizacijoms susidėjus. Čionai regis jau nebe kokios siauros draugijos ar partijos reikalas, bet reikalaus visos tautos ir žmoniškumo. Vargai nuo šito darbo atsisakys bent viena organizacija ar asmuo, pas kuriuos dar yra kibirkštėlė blaivaus senso ir žmoniškumo. Dabar artinasi Susivienijimo Lietuviai Amerikoje seimas, artinasi seimai ir susižiavimai ir kitų mūsų tautiškių (tai yra didžiųjų organizacijų). Tegul viena iš jų padarytu iniciatyva-pradžią, tegul išrinktų komitetą, tegul išdirbtą programą, tegul atsišauk-

laiku, — nors jau potam, kaip per 40 suviršum išeivystės metų supylėm Lietuvos pinigų išairiems makleriams i penkis milijonus rublių, o gal ir daugiau!). Viena, kad jau patsai ekonomiškasai išrokovimas

mums prie to verste verčia savo pinigus apversti savo žmonių aprūpinimui ir užlaikyti jais mūsų neturinčius kur dėti inteligenčių spėkų. Antra, mus prie to verčia žmoniškumas ir arčimo meilė. Juk reikia gi nors kada lietuvi žmogelių apsergēti nuo išnaudojimo. Kada mūs būrius lietuviu kas-metas paleidžiame persieną, per eiles besąžiniškų žmonių, tai mūs negalime ti-ketis, kad paskui išeiviai betikėtų i lietuvių kokią nors spēką ir solidarišku-mą. Jau pirmas lietuviu žingsnis iš tėvynės, tuoju jam parodo, kad lietuvių dar nieko negali. Ir natu-rališkas daiktas, kad lietuvių ir Amerikon atkeliauve prastoja vilti i lietuvių spēkų ir sumanumą. Dvasiška blėdis neispasakyta, ir mūs ją tik dabar matome, kada kitos tautos Amerikoje lošia savo organizacijomis didelę rolę, o mūs vos tik kvėpuojame. Reikytum pasigailėti savo nortu nelaimingu žmonių, kurie tai Amerikon, tai atgaliuos keliaujant kai-metas daugybė iš tokų keleivių prapuola ant rubėžiaus... Kur jie dingsta, — niekas nežino. Gal tik parubčės giriros mumis apie tu nelaimingu vinentaučių likimą pasakyti... Gal tik mišku laužuose ir po lapais mūs surastume jų baluojančius kaulus...

PERŽVALGA.

// Žinios apie Višteliauską. "Tėv." N20 indėta leiškelis p. K. Undraičio, rašytas iš Argentinos D-rui Šliupui (nuo 11.III.1912). Jis šiaip skamba:

„Gerbjamasai Tautieti!

Aplankian, kaip to prašet, se-naiji Višteliauską ir praneš Jums, ką pats pastebėjau. — Be-pročių ligonbūtyje nuvesta mūmis i vieną didelę ilgą salę, kurioje eilėmis pristatyta lovų, galvų galais prie sienos. Toje salėje randasi ir mūsų senelis. Jis maž kur beina nuo lovos. Ant žilos jo galvos — raudona kepurė su ilgoku koziriu; ilga balta ir, matyt, labai gerai užlaikoma barzda matosi jau ištolo. Šale jo lovos mažas stalelis, ant kurio sudėti laikraščiai ir kninges. Skaitytu-jam jau labai sunku, nes tiktais viena akimi bemato, ir tai vi-siskai nedaug. Turi užsidėjęs akinius, ant akinių yra intaisytas padidinantis stiklas, be to dar rankoje laiko, i lentelę intaisytas, trečią stiklą ir tai žiūrėdamas tegali skaityti. — Kaip tik pasi-viekinome, jis tuoju ir užklasė, kas mūs esame ir iš kur. Užklasė taip gi, kaip mūs galėjė prie jo prieiti, nes, sako, čionai še-tonas (ligonbūcio vartų valdyba) ne-ileidžias nei vieno žmogaus, kurs nera jam (še-tonui) parsidavęs, ar nors pasivedęs (gi ten visi išleidžiamas liuosai), nes, sako, „še-tonas bijo, kad aš ko nepamokinčia, pertat aš nežinau“, sako, „ar jus esate geri žmonės, ar ne?“ — Po tam daug ko mūs pasakojo, kad mūs užganėdinti. Sakė, jog lietuvių kalba (jis ją vadina indoriška) esanti motina visų kitų kalbų, kitos esa kilo iš lietuvių kalbos; patarė mūs nesiniekinti tarp savęs, nežiūrint kokio kai būtų „tikėjimo“. — Mūs norėjome paklausinėti jį, apie jo gyvenimą Argentine, kaip gyveno, kaip pateko ligonbūtin. Sakėme nori, jei tik būtu galima, jam kiek pagelbėti iš čion išeiti. Bet jis, matoma, nenori nieko apie tai kalbėti, lyg ir prisibijodamas mū-

sū (gal ir šnipais intarė). Atsakė: „Apie mane rūpinasi ne tokios galvos, kaip jus, baltsnai-pai!“ — Argentiną jis vadina „Vargantina“, t. y. vargu žemė. Patys sakosi esas pragare, arba „keploje“. — Valgis, koks jam duodama, yra labai menkas; jis kartais nusiperkė sau, jei ko nori...

// „Massachusetts Lietuvių Politika Draugija“. Po šitokiu antgalviu i mūsu redakciją gau-ta spaudsintas atsišaukimas; juoni pranešama apie naujai susi-tvėrusią draugiją, kurios vardas augšiau išrašė. Sulyg savo už-davinį — M. L. P. D. statosi: kovoti „prieš ivedimą šioj šalyj ir valstijoje kenksmingų ateiviamis išrinkimų ir aprubežiavimų, prieš išrinkimą i valdžios ista-gas tokį žmonių, kurie lietuviams yra buvę ar gali būt kenksmingi“ etc. Tai pirmiausis ir vienintelis šios „draugijos“ už-davinys. Beto „draugija“ aps-sergi šiokiu paragrafu: „Draugija neprivalo turėti partiviskos spalvos“.

Apie šią „draugiją“ štai kas reikytu pasakyti. Bent mūs tą pa-sakytmėm. 1) Pasikėsinimas lietuvių teises apginti — labai geras daiktas. Ir panasios rūšies draugija labai būtų geistina. Bet mūs nepatinka (ir mūs rodos nepatiks kiekvienam protaujančiam lietuviui), kad užpakalyj tokios draugijos stovi tokie indi-vidumai, kaip „Keleivis“ ir pp. Bagocius ir Antonovas. Nieko ypatingo mūs prieš tuos žmones neturime, bet delei jų neaišku gyvenimėlio ir delei to, kaip jie kitoms lietuvių organizacijoms nedraungingi, mūs lietuviškų politikos reikalų jiems nemorėtume užtiketi. Kas norės, tegul užtiki. Tai jų valia. 2) Draugija sakosis būsianti „bepartiška“. Klausimas: kodel partiviski žmonės pra-deda dengtis „bepartiškumo“ marškele? Atsakymas bus ai-skus: delto, kad lengviau prieiti prie žmonių. Bet tokis žmonių masinimas būtų nereikalingas, jeigu Bagocius ir Antonovas dra-siai ir teisingai prisidėtų prie lietuviškų draugijų, pamylėtų lietuvių gyvenimą ir politiką. Juk per S. L. A. galima atlkti didžiausis politikos reikalai, kaip vokiečiai daro per savo „German Alliance“. Tai tada nereiktu verti „special“ draugijos, kuri ar nebus išnaudojama ištikro „politiškiems“ pono Bagocius (kaip „lojerėlio“) siekiams, tik-tai iš kito galo. Te nemastu vinentaučių, kad mūs galbame apie tą draugiją iš blogos valios. Mūs taip galbame iš ilgo prityrimo ir žiūrėdami į tvenčių kelius, kuriuose jie iškiole tarpe lietuvių vailsčiojo...

// Naujas laikraštis „Naujoji Srovė“. Vilniuje (kaip rašo „Vil-tis“ N46) pasirodė naujas nedidelis mėnesinis laikraštėlis „Naujoji Srovė“. Žadės jisai pasišvęsti religijai ir menui, kurie du daikai „pas mus visai užmiršta ar bent paskutinėn vieton nustumta.“ Kaip tą suprasti? Ar sa-kytum pas mus religija užmiršta? Juk tiek pas mus yra (Lietuvoje) būtint laikraščių, kuriuos dvasiškai tėvai veda ir įžengiamųjų straipsnių vietoje beveik evange-lijas deda! Tačiaus „Naujoji Srovė“ matomai šią gerai suprantą. Todel jis bandys kitiems religijai givindinti, būtent „ne teologijos tezes aiškis, bet religijinius jausmus gividens“. Žodžiu sakant, tai bus lietuvių-modernistų organas. Taip ir „Viltis“ nuspėja. Ir mo-dernizmas pas lietuvius be abejonių turės dideli pasiekimai ir ne-maža kultūrinė vertė. Juk atėjo laikas iš mūsų kuningiją ištrauki-ti iš parisdavimo Romai, o priver-sai, kad tarnautų savo krašto ir savo žmonių kultūrai bei pažan-gai.

* * *
// Apie kninges ir rašomą maši-nukų vežimąsi Lietuvon. Seniau, kaip buvo žinoma, nevalia buvo Rusijon išivežti rašomųjų mašinukų (typewriters) be tam tikro policijos antstolio leidimo, kad tam ir tam žmogui valia rašomoji mašina turėti. Dabar jau valia tokias mašinukes Rusijon išivežt. Del pilnumo, privesim „Šaltinio“ (N18) atsakymą vienam savo skaitytojui (J. Smetonai): „Rašomoji mašinėlė galima vežtis. Tik reikės muitas užmo-kėti. Knigos tik tokios tegali-ma vežties, kurias perleis cenzūra. Muitinė ne visuomet net rei-kalauja į cenzūrą siusti, jei su savim vežasi kas kninges jau skai-tytas ir po 1 egzemplioriū“.

Žinoma, tas lytisi lietuviškų kninges. Kas vežasi kninges ki-tose kalbose (anglų, vokiečių, etc.), iš to būtinai atima ir per-duoda cenzūrai peržiūrēti.

POLITIKOS SAVAITE.

AMERIKA. Pereitą savaitę pulk. Rooseveltas laimėjo į savo pusę da ir Kalifornijos valstija. Tačiaus jisai Tafto dar neprisivijo. Taftas dabar turi savo pusę 492 delegatus, o Rooseveltas — 310.

VOKIETIJA. Pereitą savaitę Berline keletas tūkstančių social-demokratų surengė demonstracijas ir miniu susirinkimus. Išne-še daugybė nutarimų su protestais prieš Prūsų seimo pirmosiedį von Erffa, kuris keletu dienų pirmiaus varu išmetė iš seimo salės socialdemokratą atstovą Bor-chardt už darymą triukšmo pos-

džių laiku. Išmetant Borchardtą ir kitas socialdemokratas atsto-vas buvo pastumtas po stalui, del-to, kad policistams užstojo kelią prieiti prie Borchardto. Tai pirmas dar Prūsų seime atsitikimas, kad su policijos pagalba reikėjo išmesti atstovą iš salės. Šią aš-trų pasielgimą visi laikraščiai ne-pagyrė. Borchardtas dabar ketina patraukti teismam seimo pirmosiedį von Erffą ir šešis policistus, kurie jį metė iš salies. Mat ir pas kultūringus vokiečius iškila seimose tiesiog peštinės už tvar-ka. O jau vokiečiai tvarka kaip myli!

ITALIA. Amerikon laikraščiai mažai terašo apie karę italių su turkais. Bet užtai pačių italių dienraščiai New Yorke po dide-lius puslapius pašvenčia apie Italijos karinomenės operacijas turkų teritorijose. Šiąnėdėl raše „Il Progresso Italo-American“ jog italių eskadros didelius šuo-nius padaro Agejus Jūroje, nes užėme čia eilę Sporadi salų. Taip, dabar italių rankose yra jau šios salos: Rhodes, Stampalia, Kaikia, Caso, Scio, Nicaria, Scarpano, Nisiro, Episkopi, Calimno, Patma ir Lero. Ant salu-čių italių lengvai suėmė nelaisvę turkų gubernatorius ir valdininkus, kuriuos būriais išgabeno Italijon. Jeigu tikėti koresponden-tams, tai užimtu salų gyvento-jai graikai su džiaugsmu italus pasitinką ir jiems pasiduoda. Iš to dabar matosi, kad Italija kare veda jau nebe už Tripolitaną, bet pamažu atiminėja turkų val-dybas visai Turkijos panamę.

DANIJA. Gegužio 14. pasimirė Hamburgo atvykės danų karalius Frederikas VIII. Karalius Frederikas buvo gimęs 1843 m. birželio 3. Jis buvo skaitomas už vieną iš demokratiškiausių karalių Europoje. Danijoje labai iš-siplėtojės yra socialistas, bet Frederikas ir su socialistais ge-ruoju sugyveno. Jisai nesidižiavo, kaip karalius, su teorijs „Dievo duotų teisių“, tik pri-žiūrėjo, kad Danijos konstitucija būtų pildoma.

Labai keistą myri kar. Frederi-ka patiko. Jisai buvo išvažiavęs Italijon pasigydinti. Gržo namo ir užvažiavęs Hamburge hotelyj apsistoj. Išėjo civiliškose dra-pone pasivaikšiotų po miestą ir ant gatvės sukrite, vežant į li-gonbūti, pasimirę. Kada jo lavoną atvežė į miesto graborijos na-mus, ten tiktais pažino, kad tai Danijos karalius. Dabar jo lavoną pargabено Danijon. Dabar Da-nijos karalius apšauktas princeas Christianas X.

BELGIJA. Bruselėj šiąnėdėl karalius liepimu tapo paleistas parlamentas ir apšauktas ant 2. berželio nauji rinkimai. Sakoma,

kad dabar per rinkimus susidės talkon liberalai su socialistais prieš klerikalus ir žada būt karšta kova. Vyriausis liberalų ir socialistų reikalavimas yra — neaprūbežiuota visuotinės balsavimas ir priverstina apšvietimas.

IŠ VISUR.

Paryžiaus karė su plėšikais. Paryžiaje karė su plėšikais. Paryžiaje, franeūzų sostinėje, jau trečia savaitė, kaip policija ir detektivai gaudo plėšikus, kurie pastaruoju laiku jau ir dienos laiku apiplėšdavo ant gatvių žmones ir bankus. Keletas plėšikų jau buvo pirmiai sugauta. Dabar gegužio 15. policija surado už keturių mylių nuo Paryžiaus, viename name ant Noget-sur-Marne, užsislėpusius plėšikų vadovus: Garnier ir Vallet. Būrys ginkluotos policijos per aštuonias valandas negalėjo paimiti plėšikų. Pagaliaus su dynamitu ju prieplauką suardė ir abudu plėšikų vadovai pražuvo. Prie to sugavo vieną mergaitę, kuri su jais buvo ir pirmą namų suardymo išbėgo. Besišaudant ir tris policijantai peršauta. Tūkstančiai žmonių visą pusdienį žiūrėjo į tą kovą, o paskui minia griuvėsius išrubaudo.

Bevieliaus telegrafo kongresas. Londono 4. berželio atsibus II. tarptautinis bevieliaus telegrafo reikalams kongresas. Dalyvaus tame visos kultūrinės šalis. Francija išdirbo projektą, kad reikia įvesti po visą svetą bevieliaus telegrafo sistemą, kaip dabar yra paprastieji telegrafai ir krašta.

Vokiečiai nori laiškų už 2 centu. Berline reichstagas paduota įnėsimas nuo 250 didesnių pramonės bendrijų, kurios reikalauja, kad būtų sutarta tarpe Vokietijos ir Amerikos siuntinėti laiškus tik po du centu teampokant, nežiūrint kokiais laivais jie bus vežami. Dabar gi roda vaikščioja laiškai po 2c, bet tik Vokiečių laivais vežami.

Du lakūnai pražuvo. Netoli Londono, Brookland lankuose, gegužio 13. nukrito iš 150 pėdų augštumo garsus anglų lakūnas, Edward Fisher su keleiviu, amerikonu V. Mason (iš Passaic, N. J.) ir abu ant vėtos užsimušę. Jiems beskrendant kaži-kol monoplano ēmė ir apvirto ant oro, tada abu lakūnai iškrito. Masino lavoną parvezė Amerikon.

Baisus Vengrijoje viesulai. Gegužio 14 iš Budapešto, Vengrijoje, praneša, jog Transylvanijos apygardėmis perėjo pasibaiseti viesulai ir nušlavė kaimus Balaianijos, Varaija ir kitus. Iš 350 namų, 330 pavirto į grivėsius. Daugybė gyventojų mirti patiko. Išsiusta tėn kariuomenė, kad pagelbėtų nukentėjusiems.

Nubaudė marokiečius. Šią nėdėl tapo marokiečiams maištiniams atkeršta: Fezos mieste karės teismas devynius murinus pasmerkė mirties bausmei. Paramate už ką? Tai buvo viduryj balandžio, kada murinai užpuole ant žydų ir francūzų ir išpjovė: 15 francūzų oficierių, 40 kareivių, 12 siaip francūzų kolonistų ir apie 100 žydų, kuriuos žiauriai išmėsinėjo. Kitų kaltininkų franeūzų valdžia dar tebejėško. Sunkiai einasi baltiesiems tarpe murinų gyventi!

Skandalas su kaizeriu. Vokiečių kaizeris Vilnius šią nėdėl naujų vynų pakalė (jis vis randa ką tokį, kad paezinti savo pavaldinius!). Taip, dabar jis viešai bankiete iškilio savo pavaldinei valstybei, Elzas-Lotaringija, ir pažadėjo jos konstituciją, su-

kulti į šipilius'. Užtai Berline parlamente socialistai ir radikalai iškėlė kaizeriui tokias scenas, kad kanclerius Bethmann-Hollweg ir beveik pusē kaizerio šalininkų, ausis užsikiše, išbėgo laukan.

Iš Rusijos.

Panamos komisija Peterburge. Geguži 13. pribuvu būrelis amerikonų, tai yra „Panamos Kanalo“ parodos komisija, kuria priešankai priėmė ministru prezidentas Kokovev. Komisijos pirminkas John Hammond įteikė ministriui draugišką laišką nuo prezidento Tafto. Iš visko matosi, kad rusų valdžia dalyvaus prie Panamos Kanalo atidėgimo, nors pirmiaus keryčiojo nedalyvausianti.

Boykotas Amerikos tavoru. Is Maskvos rašo Washingtono amerikonių generalis konsulas, Mr. Snodgrass, jog tilose Rusijos gubernijoje (kaip Kurske, Chersono ir kit.) prasidėjęs ameirkoniškų tavorų boykotas. Žemieji tarybos esą nutarę ir paleipe ūkininkams, kad nepirkty Amerikoje dirbtų žemdirbystės mašinų. Tas esą daroma Amerikai ant keršto už pertraukimą su Rusija 1832 m. sandoros.

Malecką išsiunčia Siberijon. Varšavojė teismo palata pasmerkė p-lę Maleckutę ant viso gyvenimo ištremt i Siberiją, už prieklausymą į lenkų revoliucijonierių draugiją. Ta dagirdės, Anglijos ambasadorius padavė sveitum reikalų ministriui protestą, už taip žiaurų nubaudimą, nes Maleckutę yra Anglioje gimusi, rods iš tėvo lenko, bet iš anglikės motinos. Tačiaus rusų valdžia sako, kad Maleckis perėjo Anglijos pavaldystę, nesiklauses caro leidimo ir delto jis ir jo duktė tesiskaito Rusijos piliečiais. Kaip išeis, nežinia. Maleckutę buvo areštuota dar net pernai, liepos 4. Ikišolei ją vargino tai kalėjime, tai į tardymus tampė.

„Gyvojo tavoro“ kontoras. Vilniuje policija suėmė intariai, kekšiu vertėivę, žydelką siuvėjā, Alma Freiman. Darant jos namuose kratą, rasta platus susirašinėjimai su kekšinėjimis Rygoje, Liepojuje, Orloje, Maskvoje ir pačiam Vilniuje. Išsiaiškino, kad Alma Freiman užlaikė „gyvojo tavoro“ ofisą ir sugaudydamas čionai jaunas mergaites, išleisdavo jas į kitų miestų ištvirkimo namus. Daugiansiai ji suviliadovo siuvėjų. Tačiaus vargai siužeta suvedžiotą nubaus, nes Rusijoje, kaip žinoma, valdžia labai lengvai į kekšiavimus žiūri.

Nubaudė grubijonų kuningas. Rašo „S.Z. Ž.“, jog Kozenicko paviete, Tėvo parapijos klebonas, kun. Domaševskis, tapo paramuktas teismanu už šiokią kaltybę: Jis syki beklaušydamas išpažinties, kada nieko prie būdelės nebuvu, ēmė šaukti į žmones: „Ei, gyvuliai, kas einat spavedin — tai eikit ſen!“ Bet niekas nėjo. Tada pats kuningas nuėjo prie žmonių ir atkartojo tokį pat kvytima, viena besimeldžiančia moteri užgavo per žandą. Teismas kuningą pasodino 1 mén. kaėjimam.

Lietuvos (?) pinigus dirbo. Peterburge eina byla apie klasuotu pinigų dirbimą. Buvo suminta čieja dirbėjų šaika: koks tėn Ignatjevas, Prokofjevas ir Matulius — regis, kad lietuvis. Teismas susekė, kad Matulius kadaisiai net su valdžios šnipais bičiuoliavosi iš užtakos. Taip, dabar jis viešai bankiete iškilio savo pavaldinei valstybei, Elzas-Lotaringija, ir pažadėjo jos konstituciją, su-

Iš Lietuvos.

PILVIŠKYS. Marijampolės p-siuimtas siuvėjas Jonas Kasparukas, kaip sakoma už tai, kad katinomenė nestojo. Suėmė pats Marijampolės viršininkas (?), du žemsargiu ir vienas paprastas žandaras.

SKRAUDŽIAI. Marijam. pav. Kratos. Nesenai po du kartu apsilankė pas mus žandarų rotmistras Kislimskis su savo padėjėjais ir išvežė daug žkingų, laikraščių ir laiškų. Paskui pašaukės tardymui į Veiverių raštinę balandžio 21 d. Jurgi Jankauskai, Juozai Degutis ir Apoloniją Ankudavičaitę suėmė juos ir jau išvežė į Marijampolės kalėjimą. Kaltina visus už prigulėjimą prie „Jaunimo Ratelio“ ir už Amerikos laikraščius. Pašaukė da 12 liūdininkų, pas kuriuos irgi buvo krata. Liūdininkų klausinėjo apie kokius tai susirinkimus. Didelio blogumo nei vienas nepasakė, nes ir nebuvu kas sakyti.

Lakštutė.

KUPIKISKIS. Ukm. pav. Čia yra tapai vadinas linų „špitelius“, kur sudėti žydų supirkti linai. Tuos linus šukoja miesto moteris. Už 12 darbo valandų jos ima 25—35 kap. dienai. Valgis, žinoma, savo. Gerai būtų, kad tos darbininkės susiprastų ir pareikalautų, kad arba daugiau joms mokėtų, arba eitų pas ūkininkus tarnautų, kur brangiau moka.

Pas ūkininkus pas mus merginomis mokama metams po 40 r., valgis ir drabužiai. **B. dėdė.** **BARTININKAI.** Viln. p. Iši-drasis girtuokliai. Pereitais metais per valsčiaus sueiga buvo nustarta šventadieniais uždarinėti smūkles ir aludes. Geras nutarimas, bet jis tik nutarimu ir pasiliiko. Smūklių duris šventadieniais visiems atidarytos. Gerai seni ir jauni. Labiausiai girtuoklyste atsižymėti vietiniai jaujieji ūkininkai. Negana to, kad patis sėdi kasdieną aludėse, bet negeriančius užkabinėja pravaržiavimais: intelligentai, ponai ir tt. Pajutę gi kur blaivūjų pasilinksminimą eina tėn ir akmenimis sienas daužo. **Tas.**

(„Liet. Ukin.“)

VILNIUS. Kandidatas gubernatorius. Gavom žinių, kad Vilnius gubernatoriu paskirtas Kauno gubernatorius Veriovkinas. O Kauno gubernatorium paskirtas Kuršo gub. turto priveizėtojas Kulmožin.

Teismas. Balandžio 16 d. Vilnius teismo rūmai, luomų atstovams dalyvaujant, svarstė valsčievo Andriaus Urbanavičiaus bylą. Urbanavičius buvo kaltinamas, kad dirbęs ir laikę Švenčionyse, Bukovskio namuose, sprogtamuošius daiktus didelės galybės. Urbanavičių nuteisė 3 metams sunkiųjų darbų ir atėmė iš jo visas teises.

Dar viena „Titaniko“ auka. „Titaniku“ plaukė kilus iš Vilnius žydas Šaja Vaneburg. Jis jau nuo 20 metų nuolatai gyveno New Yorke ir kartkartėmis landdybosios čia Vilniuje pas tėvus. Paskutinį syki jis kaip tik išplaukė „Titaniko“ laivu ir nuskendo. Jo gyvybę buvo apdrausta ant 20 tūkstančių rublių.

KAUNAS. Pradėjo šaudyti. Kaune pradėjo kas dieną iš ryto 6 valandų ir vakare 9 valandą šaudyti iš armotų, kaip Vilniuje vidudieni.

MILIŪNAI. Kupiškio par., Ežerėnų ap. Balandžio 3 d. mirė džiova dar visai jaunas žmogus (30 m.) Marcinkevičius. Jis prie penketą metą buvo išvažiavęs Ameriką uždarbjauti. Dirbęs kažkokio pirtyje, ir, tvankus

oras ir sunkus darbas suardė siveiką. Pagaliaus, matydamas, kad vargu beišgyti, draugų patariamas važiavo namo. Kelyjdar labjau apsilipės. Ir štai velyku antrą dieną iš tviro žmogaus sulaukė namiskai beveik pusgyvi, ligos sunaikintą, savo šeimynos nari, kuriam bebuvo skirta vos keletą dienelių viešeti savo namuose.

Žalias Diemedelis.

JURBARKAS. Raseinių apskr. Balandžio 5 d. garlaivis „Keštutis“, plaukdamas į Kauną, vidūnaktį užvažiavo ant Prūsų laivo, kurinio vežė superfosfatą. Žmonių neprigėrė niekas, bet laivas suvežamu turtu nuskendo. Nuostoliu, sako, apie 15,000 rub.

LYGUMAI. Šiaulių apskr. Pas mus nėra gydytojo. Artimiausias gydytojas Šiauliuse, už 3 mylių, todėl daktarai labai brangus: Lygumų felceris už nuvažiavimą pas ligonį, nors ir netoli, ima po 3 rublius. Gal del tos priežasties ir yra privisę pas mus daugybė šundaktarių — vyru ir moterų, kurie gydo „eukreliais“, „žolelinis“ ir kitaip panašiais būdais, viliodami iš žmonių pinigus.

P. V.

VILNIUS. Blaivininkų išteigiamasai susirinkimas buvo „Rūtėje“ balandžio 15 d. Į susirinkimą atėjo apie 70 žmonių. Prie 75 seniai prisirašiusių prisidėjo dar 27 narių. Išrinkti valdybą: Kun. Kemešis ir p. dr. Šlapelis vienbalsiai, Petras Jusodas, Petronėla Storožinskaitė ir Kazimieras Strazdas — balsų dauguma. Kandidatais į valdybą pateko: Kaz. Ralys, Krukonis, Jonas Paėda, Marcelia Kubiliutė ir Jonas Patumsis. Revizijos komisija išrinkti: Ona Babrauskienė, Liudas Gira ir Kaz. Sakevičius.

Teismas. Balandžio 17 d. Vilnius teismo rūmai svarstė valsčievo Kastanto Valiukevičiaus bylą, kaltinamo už tai, kad jis, būdamas 1907 m. atsakomuoju lenkų laikraščio „Topor“ (Kirvis) redaktoriu, praleidęs porą priešingų vyriausybei straipsnių. Valiukevičius teisinosi teisme tuo, kad nieko nežinojė, kas buvę rašyta tuose straipsniuose, nes tik pasirašinėdavęs po laikraščiu, redaktoriu gi buvęs kitas. Pasirašinėti gi sutikęs delto, kad buvęs dideliam varge, o už tai jam mokėjė algą. Valiukevičius parsigabenusi sau naujus šoferus (kėravotojus) iš Vokietijos. Automobiliai nevaikščiojo visą savaitę.

VILKAVIŠKIS. Streikas. Prieš velykas buvo vėtinės lietuvių draugijos automobilių (vežimų be arklių) tarnautojai sustreikė, reikalaujami algos padidinimo. Bet draugijos susirinkimas griežtai atsisakė darbininkų reikalavimų pildyti. Kadangi darbininkai nenusileido, tai buvo vietoj jų išsiųsti garsiųjų gynėjų. Vaikai išviliuoti iš ūkininkų, kurie teipė medžių žieves smala, užsidirba po 50—70 kapeikas per dieną.

VILNIUS. Seminarija. Ant pirmųjų egzamenų į klerikus stojo 66 kandidatai; išdavę egzamenus tik 28, kiti egzamenai bus 16—17 birželio.

Medalikai su lietuviškais parašais. Popežui Pijui X. leidus, škaplierius kas nori, gali užmainyti tam tikrais medalikais. Dabar jau ir Vilniuje galima gauti medalikai su lietuviškais parašais.

Galima šaudykles turėti. Yra

valdžios leista, kad gyventojai gali be leidimo laikytis šaudykles. Leidimas reikalingas tik medžiokei (palevonei).

K. Samajauskas.

BORDŽIŪNAI. Kudrėnų vals.

Seinų ap. 11 balandžio buvo valsčiaus sueiga. Nutarta 246 balsais, kad valsčiaus raštinė būtų perkelta iš Kudrėnų į Liškavą. Kad pasiliktu valsčiaus raštinė Kudrėnuose — buvo 64 balsai. Išrinkta teisėjų p. Petras Turčinas iš Tračiūnų kaimo. Išrinkta visai netikėtai, be alaus ir deginės. **Juozas Svetulavičius.**

(„Šaltinis“)

IŠ LATVIJOS.

Lietuvių atletų vakaras. Rygoje, balandžio 28 Spaso-Cerkvnos gatv. N3, lietuviams žinomas sti- prininkas p. Norkus ir daug kitų lietuvių atletų surengė vakarą, kur rodyta stiprininkų stiprybė ir galybė: kilnojimas sunkių daikų, dratu vaikščiojimas, akrobatai, gymnastika ir ristynės su iš Jurjevo atvykusių stiprininkų.

Cratos, suėmimai, streikai. Balandžio 18. iš priežasties pagal naują stylių gegužės 1 dienos buvo daugybė kratių, suėmimų, proklamacijų mėtymų ir tą dieną streikavo apie 20 fabrikų; tame skaitliuje „Provodnikas“, „Feniksas“, „Richard Pole“, „Pirvelė“, „Sirius“ ir kiti. Caro sodine 3 darbininkai mėgino pakenčiant randojančią vėliavą, bet tapo miestasargių patėmyti ir i policiją nugabent.

(„Rygos Nauj.“)

Namų statymas Rygoje šiemet kiek aptilo, nors plecių ir medžiagos kainos dar laikos tokių pat. Ingyti tiesą būsimose miesto rinkimuose jau pervėlu.

Rygos ateitis. 44 V. Dūmos atstovai įsėdė. Dūmon sumanymą apie reikalingumą suvienyti vandens keliu Juodajai ir Baltijos jūrai. Sulig šio sumanymo pagilinimo darbai upės Dniepro ir Dauguvos, kad galėtų jomis plaukysti garlaiviai, sėdintieje vandenye ant pustrečio pėdo, turi būti pradėti nuo 1914 m. ir visai užbaigtai per 5 metus. Šiam sumanymui priduodama labai didelė nuožymė del Rygos, nes tada miestas

Iš Amerikos.

Maitino užgriuvusius per 2000 pėdų triūba. Ironwood, Mich. Nori Mine kasyklėse užgriuvu tryliką žmonių, gilumoje 2000 pėdų. Per čiačią dieną gelbėtojai jokiu būdu negalėjo pris užgriuvusių prieiti, todėl leido per skylių ilga guminę žarną ir per ją vienas darbininkas pasakė, kad šeši žmonės dar likę gyvi, bet neturi ką valgyt. Todel iš viršaus per žarną jiems leido maistą, iki ant rytojau buvo iš žemės gilybės išimta gyvieji. Jų vardai sekanti: Franas Jaščak, J. Anderson, Oskaras Kongas, Jurgis Kronkin, Vineas Zambravicius ir Augustas Clys. Kiti buvo nebegyvi.

Ledų kalnai pastoja laivus. Atplaukės į New Yorką laivas „California“ sakosi gegužio 10 d. ant Atlantico išvėžaves nakties laiku į daugybę ledinių kalnų ir priverstas buvęs sustoti. Tik rytmetį kalnai pranykę ir laivas vėl galėjęs plaukti. Kiti laivai: „Ryndam“ ir „Ethelaida“ irgi praplaukė pro kalnus. Visi jie esą už šimtų mylių i pietus nuo vėtos, kur prauvo „Titanic“. Matomai štie kalnai nebegržo šiaurę, bet plaukia pietinį okeaną ir yra pavojuς daugeliui laivų, kurie nepasisergė.

Neleido ūkėstės už socializmą. Tacoma, Wash. teisėjas Cornelius Hanford neleido išsiimti poperij tūlam, regis, švedui, vardu Leonard Oleson. Jisai ką tik rengesi išsiimti paskutinius poperius, ir jau buvo išdavęs kvotimą; bet paskiaus viešai prakalbose pasakė, kad jis netiki į Suv. Valsčių konstituciją, ypač i privatišką žemės, fabrikų, etc. nuosavybę. Todel veikiai nuo jo tapo atimta ūkėstės teisės ir net patraukiai Olesoną po kriminališku tiesmu, kam jis neteisingai pri siekės, ždėdėamas pildyti konstituciją, kurią paskiaus ēmē peikti. Tačiaus kongreso astovas Berger ir kiti ižymesni socialistai žada Olesoną bylą varyti iki paskutinės išstatymo litaros; nes jeigu Oleson taps nubaustu, tai kiekvienam socialistui gema pavoju negauti ūkėstės poperij, kadangi visi socialistai netiki i privatinę nuosavybę.

Generaliskas gelžkelio streikas. Chicago, Ill. — Tavorinių traukių unijos prezidentas P. J. Flanery praneša, kad būsia išsaukta visos Amerikos tavorinių kraustinėtojų streikas. Tačiaus gelžkelio vyriausis prižiūrėtojas Garrett pasakė, kad kompanijos streiko nepriapįsta. Regis, kad išvys didelė ant gelžkelio kova.

Didžiausis karės laivas. Newport News prieplaukoj ūkėstė tapo paleistas ant vandens naujas kariškas laivas, vardu „Texas“. Laivui davė krikštą p-lė Claudia Lyon (beveik visuomet Amerikos laivus „krikštija“ merginos). „Texas“ yra didžiausis ant sveto karės laivas-dreadnaujas (t. y. „nieko-nesibijas“). Ant jo bus užtraukta 14-colinių kanuolių.

Socialistų prezidento kandidatas. Šianedel Amerikos socialistų partijos delegatai, susivažiavę konvencijon į Indianapolis, Ind. įvardimo (nominavo) nro socialistų partijos kandidatus ant Amerikos prezidento ir vice-prezidento. Prezidentu įvardino Eugeniu Victorą Debs iš Terre Haute, Ind., o vice-prezidentu — Emilijui Seidel, buvusi Milwaukee majora. Debsas, kaip jau žinoma, yra buvęs kelis sykius socialistų kandidatų ant prezidento, bet nelaimėdavo. New Yorko socialistai Debsui priešinosi ir buvo išstętai kandidatu žinomą rašytoją Char-

les Russell. Bet dauguma Russellų laiko dar neapsipažinusiu su socializmu (nes dar nesenai jis išstojo į socialistų partiją). Debsas žada šiemet padaryti smarkią agitaciją ir gaut apie 1,000,000 balsų.

Socialistai draudžia prievertą. Amerikos „Socialist Party“ ūkėstė savo konvencijoje (Indianapolis) priėmė naują savo konstitucijos priedą, kuris aiškiai uždraudžia sanarams „vartoti prievertą kaip darbininkų klasos ginklą“. Šis priedas šitaip skambia: „Kiekvienas partijos sanarys, kuris priešinasi politiškam veiklumui arba skelbia piktadėjistes, sabotažą, arba kitokius prievaros ginklą, turi būt išmesti iš partijos. Politiškas veiklumas turi būt suprasta, kai-po dalyvavimas rinkimuose i viešus urėdus ir praktiška išstatymdavybę bei administrativinius darbus sulyg socialistų partijos platformos“.

Šitam išmintingam socialistų partijos nutarimui labai priešinosi I. W. W. arba „revolutionieriai“, bet juos viršijo taip vadintame „konservatai“.

KAS GIRDĒTIS KASYKLĖSE.

Scranton, Pa. Dabar kaip žinote anglų kasyklose nedirba, tai viskas kaipir apmirė: ir darbai ir bizniai. Šiaip tai kasdienu yra kokis-nors triukšmas. Scranton laikraščiai raše apie muštynes, tai ir jūs gal matete Scranton naujienas jūsų, New Yorko laikraščiuose patalpinta.

Užpereitą pėtinyčią, apie munis ant kalno pas „Cayuga Breaker“, buvo didelės muštynės. Buvo pašaukta veik visa Scranton policia ir 18 State Constabulary. Apie 6-tą valandą ryte, kai nebuvo policijos, einant kompaniënims į darbą, užpuolė ant jų vyrą ir moteris, mėtyti akmenais ir su lazdomis daužyti. Tai gerai ir apmušę tuos darbininkus. Bet paskui, kaip atjojo policija, tai ir jā ēmē mėtyti. Taip, viena lietuvių Povilienė Petraitinė, kad rėžė vienam poliemanui į kaktą su akmenu, tai prakirto baisiai jam kaktą, net nuvirto žmogus nuo arklio. Poliemanai, nioko vieni nepadarydami, samdė State Constabulary. Buvo baisus šaudymas; tris vyru peršovę ir viena mergaitę (laikraščiai sako, kad moteri). Petraitienė buvo nuvėžę i pavieto kalėjimą; tėn išsėdėjo 5 dienas, iki vos-ne-vos gavo kam užstatyti kauciją; reiškėjo \$1000 kaucijos. Su kokiais tėnydais surado kaucijos užstatytoja.

Sitos muštynės tai buvo darbas lietuvių ir lenkų. O anglai nesidaužo, ale guria lietuvius ir lenkus ir liepia da geriau, jems (suprask: policijai) „duoti“, o paskui visa kaltę foreigneriams.

Čia dabar nieko daugiau nėra, kaip tik muštynės apie kasykles. **M. Spūdžiutė.**

Aišku kaip diena. Svečias užėja į restoracių ir paprašę, kad jam paduoti pusę anties. Laukia, lankia, pagaliai išsina iš kantrybės ir pasigriebęs valgybos tarta, ima plisti:

— Kada gi, po šioto paibelių, jūs man duosite ant?

Tarnas rimtai ir pamokinančiai atsako:

— Tamsta būkite su protu! Juk mės nebėsime del jūsų pjauti pusę anties? Laukiame kito, kas paims kitą pusę, tai ir jūs savo pusę gausite!

—

Viena mergina, kalbėdama, labai mėgo mažinti savo metus. Kartą kai tai, neintikėdamas, ēmė jos kalbai prieštarauti. Tuomet jos sėbras už ižustojo.

— Kodėl gi jai netikėt? Juk jis jau dešimt metų, kaip vis tą pat kalba.

Kasyklese santaika vyksta.

Pereitą subatą New Yorko dienraščiai pranešė šiek tiek ramesnes žinias apie Pennsylvanijos kasyklių stovį. Taip išnaždaugraše:

Wilkes Barre, P. gegužio 17. Regis kad vėl jau bus užtikrinta ramybė kietosios (anthracite) anglies kasyklose per visus ateinančius ketverius metus. Čionai susirinkę anglekasių į savo konvenciją žada priimti nesenai išdirbtą santaikos planą, kuri pasiūlė kasyklių savininkai. Taip bent anglekasių vadovai sako. Tokiu būdu, sako, būtų dar apie pradžią ateinančios savaitės vienėmis darbininkams paliepta grįžti į darbą.

Anglekasių konvencijoje, United Mine Workers unijos prezidentas John P. White laikė ilgoką prakalbą, kurioje jis atidengė faktus, kad šiuo kartu unija nelabai stipriai stovi, kaip sanarių skaičiumi taip ir išdu arba finansais. Tai-gi pradėjus ilgą streiką, kaži tik ar būtų datesėta suselpti streikuojančius žmones. Išklausėjo kalbos anglekasių delegatai (kurių buvo apie 200 ir vis dauguma — svetimtaučiai), nors pirmiaus ir labai priešinosi santai, tačiaus po šitos kalbos nuteikti kasyklių savininkų išlygas, kaip iš dviejų blogumų vieną biski geresni.

Andrew Matti, vice-prezidentas 7-tojo distrikto, kuris pirmiaus labai atriai priešinosi šiai santarrei dar nuo to laiko kada buvo susižiavę į New Yorką, dabar persakė nesuprantančius anglių kalbos delegatams jų prigimtoje kalboje prezidento White išvedimus, podraug apreiskė, jog ir jisai pats jau atsius savo priešingiasias nuomonės ir patarė, kad delegatai balsuotų už sanka.

Didžiuma delegatų konvencijoje yra svetimtaučiai, — būtent lietuvių, lenkų, slovakų, ungarių ir Italai, — beveik 80 nuošimčių delegatų vis svetimtaučiai. Nors buvo manyta, kad delegatai savo nuomonę perkeis ir nebestovės taip už streiką, bet vis-gi nebuvo tikėtasi, kad jie persikeis taip staigiai.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

CHICAGO, ILL.

Jonas Daukšas, gyvenas po No.

1980 Canalport Ave. parsinės iš

kažin-kur nuo gelžkelio „torpeda“, kai yra vartojama prie signalių, norėjo tą blėkė su vyniai atidaryti ir pažiūrėti kas tėnai yra.

Bet dynamitas užgantas susprogo ir taš „torpedas“ jo dešinė rankos nykštį nutraukė ir antra ranką labai nudegino. Liko si nugabentas į County Hospital,

kur dabar gaus valandą laiko pagulėti už savo neatsargumą.

NEW BRITAIN, CONN.

(Mūsų kor.)

Gegužio 4. vietinė Teatrališka

Kuopa surengė du perstatymu.

Lošė: „Geriaus vėliaus“ ir „Nutrūko“.

Abudu veikalėliu gana gerai atvaidinė. Pirmame geriausiai atsižymėjo: Monika, Tautaus pati — M. Mažeikienė, kuriai vaidino su pilna drasa; toliaus Baudyla — M. Ekerta ir A. Valinėius, Kikilio rolije. Vaidinimė „Nutrūko“ gana gerai atliko roles: Byrmantas — J. Pustelnikas; Jo moteris — J. Salaveiči-

kienė ir Emilia — jū duktė — S. Sakalauskutė. Abelai man jau kelintu syk vaidinant tokius veikalėlius, kiekvieną syk buvo atliekama gan sažiniškai.

Delto gi linktina, kad mūsų teatrų išvystėsi įvairūs klasikiniai drama

scenai, kai yra išvystėsi įvairūs žanrai.

— Vėl buvo klausė: „Ar tas tiesa,

kaip buvo rašyta „Lietuovoje“ ir

„V. L.“, jog jūs (Michelsonas)

esate žydai?“ Atsakė: „Tai jau

atžagareiviški laikraščiai pra-

manė“; o jis savo pavarde pakeli-

tes del lengvesnio parašymo an-

gliškai ir slėpimosi nuo „rusiš-

ku“ valdžios „snipų“.

Toliaus ar P. A. Šukys ar kas kitas iš publikos užklausė: „Tai kaip tikra

tamstos pavarde?“ Tai šis atrė-

žė: „Turbūt šnipas esi, kad nori

žinoti kaip aš tikrai vadiuosis!“

Tai šitaip užsibaigė pirmos die-

nos rekolekcijos.

Antrą vakarą kalbėjo apie tau-

styse ir apie tatybą.

Prirodinėje, kaip Dievo, dūšios, dangua

ima mislyti greičiaus apie save,

nebuvo apie tą rolę, kurią vaidina

ir ima ir nusisypso tankiai ne-

vietoj. Regimai gėdijasi.

Tas at-

sitinka ypač meiliškas roles vaid-

inant. Tankiai matai, kad aktorių

ar aktorka, būdami roli-

je, kur reikia apsilabinti, tai pa-

tėmyk kartais tai per visa sprin-

dėnu kaklo laiko su ranka apkabi-

nięs. Bučiavime ir-gi tas-pats:

pliaukšteri su lūpom per kokius

coliu atstumto nuo veido!

Žingoma, jeigu tik aktoriai mėgintų

vaidinti savo roles tikrai teis-

gai ir būtų juos išvystant, bet

gėdijant, kaip aktorių fanatikai:

— Sukritikavo ir Bibliją.

Taip, kad pasiakas beėsas kata-

liukai, išvertė iš šaknų katalikų

tatybą, lyg paukštis savo lizdą pri-

gadino...

Tai tiek apie tas „misijines“

prakalbas.

Žinoma, prakalbos

vara geras daiktas, bet tokios,

kaip Michelsono, vargai kam gero

pridavė, gal til protą kam biski

susuko, sukurstė lietuvius prie

lietuvių ir kaip kapueinas, at-

Prof. Michailo Dragomanov.

Apie dievu pavyduma.

Iš rusų kalbos vertė V. K. R.

I. PRADŽIA ATSIRADIMO NUOMONIŲ APIE DIEVŲ PAVYDUMĄ.

Visi apšvestesių tautų tikėjimai, surašyti į šventraščius, kaip antai: chinų, indusų, žydų, arabų ir kitų mahometoniško tikėjimo tautų, mokiniai, kad Dievas yra geras žmonėms, kad jis, nors ir yra rūstus jų teisėjas, betgi yra teisingas. Pertat kai-kam gali pasirodyti net negalimu dalyku, kad žmonės atsirdrasintų mislyti ir pasakoti apie dievų pavydumą. Tuom tarpu visoje žmonijoje ilgai užsilaike tos mintys ir pasakojimai ir net jų pėdsakai užsili ko kai-kurių ir gana apšvestu tautų šventraščiuose.

Paėjo tatai iš to, kad pirmieji dievai, kuriuos sau žmonės dar būdami laukiniai prasimanė, buvo tai esybės, gyvuojančios neva kiekviename gamtos apsireiškime: griaustinyje, lietuje, šaltyje, saulėje, jūroje, upėse ir tt. Žmonės išpradžiu nežinojo delei ko ir kaip atsiranda tie apsireiškimai; jų manyta žendā apsireiškimą turint savo valią, arba savo dvasią pavidale paukščio, žvēries, ar žmogystės, ir kad toji dvasia ji valdo. O kadangi žmonės negalėjo atsispirti prieš tuos apsireiškimus, nesa nemokėjo dar pasidirbtai sau gerų drapanų, nei pasistatyti namų, nei pagaminti sau kokį inagi, tad ir labai bijojosi jų, patirdami nuo jų, t. y. nuo tų apsireiškių, daugiau blėdies, ne kaip ko gero. Žmonės manė, tuos apsireiškimus, arba dievus, kurie juos valdo, esant nedoraiz žmonių priešais. Net ir tuokart, kuomet žmonės pradėjo išrasti šiokius ar tokius reikalingus sau inagius (visupirmiausiai iš medžio ir kaulų, paskui iš akmens, toliaus iš vario, o ant galio iš geležies) ir su tų įrankių pagalba ėmė parvergti sau kai-kuriuos gamtos apsireiškimus, tad jie mislijo, kad dievai iki laikui tyli ir nesipriešina žmonių drąsai, vienok užvydi žmonės jų spėkos ir valios, ir, kaip tik toji spēka ir ta valia pereina tam tikrus rubežius, jie naikina ją, parodydami savo spēką ir valią, prieš kurią žmonės vis turi nusilenkti iki žemei.

Kaip ilgai gali užsilaikyti tarpe žmonių tokie būsiai neaptastyti samprotavimai, matosi iš to, kad, paveizdan, pas graikus, kuomet jie jau gerai mokėjo raštyti kninges, vienas rašytojas gyvenęs apie 450 m. prieš Kr., pasakojo apie tūlą viešpatį, Polikratą, nuo salos Samos. Viskas sekėsi Polikratui, tad jo draugas, Egypto viešpats, pārašęs jam: „Man netinka, kad tau taip sekasi, nesa dievai yra pavydus. Geriau yra, jei pasiekimas pasikaitaloja su nepasiekimui. Tatai pagalvok, kaip tu turi tokio visu brangiausio, su kuomi nenorėtum persiskirti; atimk nuo savęs tą dalyką, tad gal tokiu būdu išgyinsi savo likima“. Polikratas pačėmė savo brangų žiedą ir imetas jį į jūron, toli nuo savo salos; kelionis dienomis praslinkus, dvaronjis atnešė jam indomą žuvį, ir kuomet išskrodė ją, tai radę joje ta patį žiedą. Gi sužinojės apie tatai Egypto viešpatį liovesis draugayes su Polikratu, nesa persitirkriňės, kad be abejoniškų patiksianti nelaimė ir jį pati. Ir ištikrujų po tūlam laikui Polikratą nužudė Persijos karinomenės vadas. Dievai, mat, iš pavydumo negalėjė matyti Polikratą laimingu.

Jau kuomet žydai raše savo šventas kninges, kiek vėliau, maždaug 300 m. prieš Kr., ir išdėstė tose kninges įsakymus, kurinios, anot jų, pranašas Moze (Maižius arba Maižiesius) gavęs nuo paties Dievo, tad tu prisakymu pradžioje įraše štai kokius žodžius: „Aš, Jahvė (arba Jehova) taip žydai vadino savo Dievą), tavo Dievas, kuris išvedė tave iš Egypto žemės, ir tu neturėsi sau kitokių dievų, kaip tik mane viena, nes aš, Jehova, tavo Dievas, aš Dievas pavydus“. Dabar iš tų prisakymų, kurių močiama ir mūsų vaikai, išmetama paskutinėje žodžiai, nes dabar jie atrodyti tartum Dievo įzeidimas, bet kitados tie žodžiai nieko nežeidavo ir parodydavo aiškiai nuomonę, kokia turėjo žydai apie savo Dievą.

Iš šio pavyzdžio matoma, kad žmonės ne vienuomet teturėjo vienodą nuomonę apie dievus ir kad tos nuomonės atsimainyavo, laikams bėgant, kaip ir patys žmonės atsimaino. Ir galima tatai pasakyti: kokie žmonės, tokie ir ju dievai. Teisybė yra tai, kad, jei jau syki susidėjo pas žmones kokios nuomonės apie dievus ir jei tos nuomonės tapo įšytos į šventas tiems žmonėms kninges, tai jos turi ilgai intekmę ant žmonių ir neleidžia naujoms nuomonėms atsirasti. Tatai ašišu ir iš to, kaip ilgai užsilaikę ir mūsų šalyse, net iki mūsų gadynei, se nos pasakos apie dievų pavydumą. Apie tatai mes papasakosime šioje kningelėje.

(T. b.)

JONINES

G. SUDERMANN

KETURIŲ VEKSŪ DRAMA

Iš vokiečių kalbos vertė

K. PUIDA.

(Tasa.)

VOGELREITER.

Na, pabučiuok mane. (Bučiuoja ji).

GEORG (ką tik inėjės).

Dar daugiau valandos laiko turiva. Aš palauktavęs, Marike, žemai.

KRISTINA.

Tai pasėdėkita drauge. Abiemis ir laikas greičiau paeis.

TRŪDA.

Ir aš su jais? Tiesa?

VOGELREITER.

Neužteko tau visos dienos? Eik gultu.

TRŪDA.

Na, tai labanaktis.

MARIKE (painiodamas).

Aš ir-gi neliksiu apačioje. Man dar reikia, mamyte, su tavim pakalbėti.

GEORG.

Na, tai nulipsi žemyn, kuomet laikas bus eiti.

MARIKE.

Taip, tuomet — aš ateisiu.

KRISTINA.

Labanaktis, Georg.

GEORG.

Labanaktis tetutė.

(Kristina — TRŪDA — MARIKE išeina.)

Scena IX.

Vogelreiter — Georg.

VOGELREITER.

Kur cigarai yra, tu žinai?

GEORG.

Taip, žinau.

VOGELREITER.

Raktą palikiu spintoje, jeigu kartais po puno degtinės panorėtum.

GEORG.

Ačiu, ačiu.

VOGELREITER.

Ką-gi, ir toliau tokiu būdu kalbėsivos?

GEORG.

Kokiu būdu? Jeigu aš neužtekintai mandagus su tavim, tat teikkies atleisti.

VOGELREITER.

Mandagumas! Spjauti man ant tavo mandagumo.

GEORG.

Kame-gi dalykas?

VOGELREITER.

Matai, gal aš neteisingai pasielgau. Na...

GEORG.

Neteisingai?... Tu?... Kame?...

VOGELREITER.

Ką-gi, dabar čia atsiradai? Užmiršai, matyt, kas vakar tarp mudvieju buvo?

GEORG.

Ak, mielas dėde, tas jau taip senai buvo.

VOGELREITER.

Na, turiu pasakyti, pergreit tu gyveni.

GEORG.

Tuo tai jau gali nesirūpinti. Kaip-nors susitvarkyiva, kaip-nors ... (sukrunta ir klausosi link duurių).

VOGELREITER.

Kas tau?

GEORG.

Man pasirodė, kad kaž-kas eina.

VOGELREITER.

Te einie... Tai susitaikėva. Na, labanaktis, suneli.

GEORG.

Labanaktis, dėde.

VOGELREITER (linguodamas galva).

Hm... (išeina).

Scena X.

Georg vienas — paskui Trūda.

GEORG (sėdasi prie stalo, mėgina skaityti, paskui klausos ir eina prie vidurinių durių, kalba į sodną). Ar yra čia kas? Atsiliep gili (Tyliai). Marike, tai tu?

TRŪDOS BALSAS (gailetingai).

Ne... tai tiktais aš.

GEORG.

Trūda? Ką tu čia veiki?

TRŪDA (bailiai ineina, palaidais plaukais ir naktine jakute).

Aš tokia nerami. Tiktai norėjau pažiūrėti į tave.

GEORG.

Ak, mažute, na, o jeigu tėvelis pamatys! Eik greičiau į savo kambari.

TRŪDA.

Negaliu... man taip sunku ant širdies.

GEORG.

Ko-gi taip?

TRŪDA.

Žinai ką, Georg? Man rodos... aš neverta tavęs.

GEORG.

Ką? Kam tokie niekai plepēti?

TRŪDA.

Aš perkvalia. Aš nežinau apie ką kalbēti sutavim. Aš perkvalia.

GEORG.

Mažute! Balandėle tu mano!

TRŪDA.

Ana kartą, sodne mudviem besėdint, taip pui- kiai švietė ménulis — tu-gi nei vieno žodžio nepratari į mane.

GEORG.

Bet atsimink, mama buvo drauge.

TRŪDA.

Galbūt... Georg, kol-kas, dar nepervėlu. Gal tu nori... kitą vesti?

GEORG.

Susimildama — ar tu sakei tą kam-nors?

TRŪDA.

Tėvelini. Bet jis išbarė mane ir pasakė, kad eiciau sau, kad tai visų įsimylėjusių liga.

GEORG (sypsodamas).

Hm! hm!... O aš tau štai ką pasakysi, meilėtu mano...

TRŪDA.

O jeigu aš tau nelaimė atnėsiu?... Geriau jau bus pasiskandinus.

GEORG.

Pirmiausia, nakties jakute apsitaisius vaikščioti — nemandagu.

TRŪDA.

Antra vertus, jokios kitos aš nevesiu ir skandyties nebūs jokio reikalo. Mudu labai mylēsivos. Išpradžios tu būsi mano pasilsio draugu, o paskui, galbūt, tapsi tikru mano draugu. Gera!

TRŪDA.

Aha.

GEORG.

Dabar-gi eik gultu.

TRŪDA.

Gera! susivyniosiu į savo plaukus ir manysiu, jog jie tau patiko... ir taip manydamas užmigsiu.

Labanaktis.

GEORG.

Labanaktis. (Bučiuoja ją į kaktą. Trūda išeina).

Scena XI.

Georg vienas, paskui Marike.

GEORG (atsidusės sėdas atgal

i savo vietą, susimasto ir uždengia veidą rankomis).

MARIKE (pamažu ineina).

GEROG.

Marike! Marike! Tu visgi atėjai?

MARIKE.

Dar peranksti, ką?

GEORG.

Dar kuone visa valanda... Visi

AITVARAS.

RYTOJUN BEŽIURINT

HUGO.

(Užbaiga.)

augštėsnių apšvietos, ir iš šio atžvilgio nėra skirtumu jo Utopijoje tarp vyriško ir moteriško. Moro atsinešimas moterų apšvietiman išreikštai laiške pas jo vaikų auklėtinį Honnelli, kur, tarp kito, skaitome: „Mokslos sujungtas su dora, sulyg manęs, daug vertesnis už visus karalių turtus; tačiau, mokslos be doros gēdina žmogų prieš visą pasauly ir skelbja jo nešvankumą. Tas ypač paliečia mokytas moteriškes, pas kurias, kaip žinoma, žimios sutinkamos retai ir net peikiamos. Bet tame atsikime, kuomet moteriškė prie savo žinių prideda daugelį girtinų ypatybų, jī galima pastatyti augščiau Krezo turtų ir Elenos dailumo... Lyties skirtumas del žinių neturi mažiausios prasmės, nes, gerai javams užderėjus, neklasiniški moteriškės ar vyro rankos čia sėta. Protas išskiria žmones iš gyvulių; kas turi protą, tas privalo jī plėtoti, t. y. berti savo laukan išminties grūdus ir laukti iš ju gausaus derliaus. Jeigu gi, kaip kiti mano, moteriškai savo gyvenime. Visas savo dukteris jis supazindino su humanistišku mokslu, o vyresnioji joduktė, Margarita, stebino visus savo mokslu bei žinomis.

Moro atsinešimas vyrų ir žmonos santuokon buvo labai rūstus. Kaip vienai, taip ir kitai pusei, jei susekta atsinešimų neištikybė, draudžiama ant visados vesti. Nusikaltelių tėvai skaitomi iškone veikti, nes „permažai prižiūrėjo savo vaikus“. Mer gaitės išteka neanksčiau 16-tą, o vyrai veda nejanusni 22 metų. Viduramžiu taip velyvas apsivedimas buvo nepaprasta naujiena.

Jeigu bendro sugyvenimo neištikybė taip rūsčiai buvo baudžiama, užtad rūpinamos buvo visomis išgalėmis išengti nelaimingu šeimynu. Utopijiečiai, sako Moras, neveda akių plotu. „Jie prisilaiko papročio, kuris gali išrodyti mums labai keistas ir nepaprastas esas, tačiau jie rimtai ir šaltai atsineša jin“. Kame gi tasai nepaprastas paprotis? „Valdinė į gerbtinė moteriškė parodo jauniui jo sužedotinę nuogą, ar tai našlė ar mergaitė būtų; taip pat išmögintas doras vyras parodo sužedotinei jos jaunikį nuogą. Šis keistas paprotis, — pasakoja Moras, — privertė mus užtektinai prisijuoti, ir skaitėmė jī išpradžių gana kvaili, tačiau, utopijiečiai iš save pučė sakēsi negali atsibeteti neprotiguman kitų kraštų gyventojų. Pas jus, perkant seną kumelę, nepaprastai rimtai taidaroma. Gyvulys ir beto visai nuogas, o dar nuimama balnas ir pakinkalai, kad po jais nebūtų koks nepritekliaus paslēpta. Ir mokama už tai keletas duktų. Kuomet gi reikia išrinkti vyras, turis intekmę visam gyvenimui, tai tas daroma be jokių atsargumų. Kaip galima susirišti nesutrauktinais ryšiais su kūnu, drapanose paslēptu, kuomet reikiā spręsti apie žmogų tiktais iš veido! Ir jie nebijoj surasti koki nepriteklį, kuris vers juos visa amžių keiki tā ant greitų sumegstą ryši“...

Taip kalbėdamas, Moras nesuranda nieko, kuo tokiam papročiu galima būtų pasipriehinti; jis sustinka su jo naudingumu, nors kalba apie tai gana atsargiai. „Utopijiečiai, — sako jis, — išdailies turi tiesą: juk ne visi žmonės filosofai, gerbją moteriškės tiktais protą bei širdi; bet ir filosofas nebūna nepatenkintas kuomet su kūnu dailumu susijungia protiniai gabumai... Todel įstatati leidžia žmonui išstęst spastu, ypač Utopijoje, kur poligamija labai rūsčiai draudžiamas“.

Išties, šeimyninai papročiai Utopijoje atsizymi kraštutiniu rūstumu. Išskyrimas žmonos su vyru leidžiama tiktais išskirtinose atsikimose, kame matyti katalikybės didelį intekmę. Nusikalstę prieš santuokos ištikybę, bandžiami „sunkiausia vergija“. Antras prasikaltimas bandžiamas mirtimi.

Aitriu sarkazmu užpuola Moras ir ant visos viuomeninio auklėjimo systemos, kuri jo metu viešpatavo Anglioje. „Anglijos ir daugelio kitų kraštų teisišumas, — sako jis, — primena netikusim mokytojų, kurs noriai muša mokinį, ne kad mokiniai. Vagis baisiansiai kankinama; ar negeriai būtų apdraudus visiems viuomenės sąnariams pragyvenimus, kad niekas nebūtų priverstas pirma vogti, o paskui už tai gyvybės nustoti? Jus stumiate vaikų minias pražūtingon melagingo ir bedorio auklėjimo intekmėn; pagundos ant jūsų akių verčia vysti tas jaunas jėgas, kurios galėtų būti doros žiedas; o

kuomet tie vargšai išangę nusikalsta, nes tū nusikaltimų šaknį išmažens buvo juose, tai jūs bandžiate juos mirtimi. Jus susitvėrėte vagis, kad gėrėties pakorimo reginiais“...

(T. b.)

Tiesa, jie atkando dantis presoje. Nuo šio atsikimimo Hugo ingavo drąsa. Antru kartą dramą stant jau buvo girdėtis ir išjuokimas ir švilkimas. Vienok nežiūrint į švilkimus, drama buvo atkarto ta lige 45 kartų, kuomet švilkai pailso bešvlpę.

Sie nepasiekimai truputį jī atšaldė nuo teatro ir jis pradėjo rašyti romaną: „Paryžiaus Dievo Motinos Dievnamis“ („Notre Dame de Paris“). Ši genialiską veikalą jis rašė apie 5 mėnesius ir užbaigė sausyje 1831 m. Kritika dar žiauriau patiko; bet publiką jau neatkreipė į kritiką jokios atidžios ir laidą paskui laida vis išpirkdavo. Sekančios dramas irgi buvo nušilpitos, iš jū tik viena drama „Lukerija Bordžia“ susilaikė puikų pasiekimą. Kad nepasiekėt drama „Maria Tudor“ buvo paipirkta tam tikri švilkai ir intrigomis supešintas Hugo su rašytoju Aleksandru Diumu; bet nežiūrint švilkimo, drama nusisekė, taip lygiai kaip kita jō drama „Andželo“.

Bekovodamas už pastatymą ant scenos savo dramą jis neužmiršo ir lyrišką poeziją. Jis paraše veikalą: „Rudens lapai“ (Feuilles d'Automne), „Išvakarių dainos“ (Chants du Crēpuscule), „Vidurinai balsai“ (Voix Intérieures) ir kitus. Šalipito, jis užsiiminėdavo filosofijos ir politikos klausimais. Deleli politikos Hugo stengesi paklūti į kurianors Palata. Deputatu palaton jis negalėjo paklūti teilei savo neturtingumo, o perū (augštėje dvarponiai) Palaton reikėjo priklausyti prie augštostos klasės. Francijos Mokslo Akademijos narius karalius retkarčiai nuskirdavo perais ir del to jis geidė istoti akademijon. I Akademiją jis buvo rinktas net keturis kartus; bet tik paskutiniu kartu tepteko, — pirmiaus jam vis nepasiekdavo. Pero gi vardo neilgai reikėjo laukti; karalius Liudvikas-Pilipas greit jī nuskyrė perū. Jis su karaliu labai susiartino, tik tas neilgai tėsėsi. Užstojo garsus 1848 metai, kilo ivairiose Europos šalyse revoliucijos ir sukilimai. Lindvikas—Pilipas nusirito nuo sosto ir tapo apšauktą Francijos respubliką, o Hugo tapo išrinktas per liaudį į deputatų įsteigiamąjį seimą. Iškarto seime jis laikėsi nuošaliai jokiu partiju ir net bandė jas sutaikinti; bet tuojuo priešiši išsižadėti daugelio savo draugų. Jis taip gi ējo ir prieš popėziją, matydamas joje liaudies pri-spaudėjus. Mės neturime čion vietos aprašyti tuometinius Francijos perversmus ir kokią rolo Hugo juose loše. Kiekvienas iš historijos žino, kad tame trumpame periode buvo ir respublika, ir konstituicinė monarchija ir taip vadinamoji Antroji Imperija. Tie visi franežų draugijos perversmai buvo pasekme darbavimosi ivairiausiai partijų su ju vadovais priešakyje. Negalime nesuminėti, kad po perversmui 1851 metuose jam reikėjo del politikos slapstyti. Už jo galvą Lui Napoleono valdžia žadėjo net 25.000 frankų. Nors jis ir nenorėjo bėgti užrubežin, bet draugu prikalbėtas jis išvažiavo Briuselin. Briuselyje jam nebuvo daug kas veikia ant politiškos dienos; todėl jis užsiėmė literatūra.

Hugo yra labai dang parašęs ir visus jo veikalus mės neminėsime. Jo visus veikalus galima padalinti į tris dalis: I. veikalai rašyti prieš ištrėmimą, tai yra pirm 1852 metų, — daugiausiai karšta poezija. Antras periodas, tai veikalai rašyti laike ištrėmimo, kuomet buvo parašyta daug poemų ir didelių romanų; ant galio trečias periodas — sugrįžus Francijon, tai dabaigimas ir apdirbimas pirmųjų veikalų ir neaiškūs filosofiški veikalėliai. Laike ištrėmimo jis buvo apsigyvenęs ivairiose vietose, ant salų Jersey, Garnsėjo ir kitur. Gyvendamas ant šių salų jis pabaigė savo veikalus „Les Contemplations“ ir „Les Misérables“. Šis paskutinis veikalas vienkart pasirodė Paryžiuje, Briuselyje, Londono, Leiprigje, Milane, Roterdame, Madride, Varšavojė, Pešte ir Rio-Žaneiroje. Reikia patemtyti, jog tuo metu jis buvo visame pasaulyje labai populiarus, nekalbant jau apie franežus. Tos kninges laida Paryžiuje (7,000 egz.) buvo išpirktas laike dviejų dienų, o Briuselyje leidimas iš 20,000 egzempliorių irgi buvo išpirktas. Tarp kitko, tas veikalas buvo išverstas ir į japonų kalbą.

Hugo per visą savo gyvenimą buvo nuskriausytų užtarėju. Ypatingai jis kovojo prieš mirties bausmę ir delto bavo parašęs gilių filosofiškų etiudų „Nuteistojo paskutinė diena“ (Le dernier jour d'un condamné). Šis veikalėlis spaudoje pasirodė be autoriaus parašo. Jis stačiai reikalavo, kad būtu panaikintas ešafotas. Jo sūnus už apgynimą tėvo idėjų spudoje buvo nutęstas kalėjimą ant šešių mėnesių.

Šeimyniškas Hugo gyvenimas tekėjo gana laimingai. 1866 metuose jo vyriausias sūnus vedė, o 1867 m. jis apsidžiaugė ainiu. Apskritai imant viena Hugo šeimyna atsižymėjo darbštumu. 1867 metuose Paryžiuje buvo surengta visavietinė paroda

ir del to Napoleonas III. priverstas buvo leisti statyti ant scenos Hugo dramas: „Ernani“ ir „Riui Blaz“. Pasiekimas buvo didelis, o prie to dar buvo tik ką pasirodžius nauja poema, kurioje Hugo aštriai nupeikė popežių ir Napoleoną III. už Italijos prispaudimą ir už kovą su Garibaldi. Truputį pirmo buvo pasirodė veikalas: „Zmogus, kuris juokiasi“ („L'omme qui rit“). Tas veikalas turėjo visa pasaulinį pasiekimą.

Parodai užsibaigus, jo dramos vėl buvo uždraustos statyt ant scenos; tik vienai „Lukrecija Borgija“ direkcija vieno teatro su dideliu sunkumu išgavo leidimą statyt. Dabar jis būtų praeš ateidimo, būtų galėjęs grižti Francijon; bet jis to nedarė, nes nepripažino Napoleonui III. teisės bausčių atleidinėti kaltęs niekuo neprasikaltusiu žmonių. Jis labai buvo išsilgęs savo tėvynės, bet nėjo į derybas su savo sąžine. 1868 metai buvo nelaimin gausi: tais metais mirė jo moteris.

Francijos politiški nuotikiai smarkiai bėgo tolyn. Nežiūrint į tai, kad Imperijos valdžia žiauriai persekiojo viską, kas jai išrodė kiek revoliuciškiu, ant jos galvos krito smūgiai iš visu pusiu. Labiausiai atsižymėjo su reakcionieriais laikraštis „Rappel“, kuriame sandarbininkavo Hugo sūnus ir draugai. Prie to dar prisiėdė ir karė tarp Vokiečių ir Francijos, o del to viso Imperija griuvė (1870 m.) ir Hugo jau galejo liuosai grižti tėvynėn. Nors Paryžiuje laukė jo jo draugai, nors jis per 19 metų ištrėmimo labai buvo tėvynės išsilgęs, bet jo grižimas nebuvė linksmas: visur palei gelžkelį matė sužieštus ir nusilpnėjusius kareivius, o stotyse dang sanitariškų vagonų sužieštaišais priguldėtū, neretai iš kurių dar tekėdavo kraujas. Kariuvius jis visai ramino.

Paryžiaus stotyje jī laukė didelė minia, ir kaip tik jis pasirodė, jī minia pagriebė ant rankų ir triukšmingai pasveikino.

Už kelių savaičių vokiškoji armija prisiartino prie Paryžiaus ir apgulė. Paryžiečiai dėjo visas spėkias, kad nejisileist, bet nežiūrint į karštą gynimąsi, vokiečiai išsilaužė. Apsigynime ir Hugo dalyvavo; jis karei net rinko ir pats aukavo pinigus. Jis rašė atsišaukimus į liaudi, bet jau buvo pervėlu. Ypatingai jis nenorėjo, kad Francija, kaip atlyginimą už karę, užleistų vokiščiamas provincijas Elzas ir Lotaringija. Šalip to, jis dar reikalavo, kad garsus Garibaldi būtų išrinktas garbės nariu į deputatų Palata. Tie visi nesmagumai privertė jī apleisti Paryžių ir Franciją.

Komunistus Hugo nupeikė, vienok kada reakcionieriai juos paveikė, jis pirmutinis juos visai apselpė, o delto reakcionieriai pareikalavo iš Belgijos valdžios, kur Hugo buvo apsistojęs, kad jī išvytu iš Bruselio, kā anie ir išpildė. Poetas leidosi kelionēn po Liunksenburgą. Paryžiuje gi du menkos vertės literatai vienas po kitam reikalavo, kad Hugo būtų paliuosuotas iš literatų draugijos, bet jū reikalavimai niekais nuo.

Tuomi laiku Hugo važinėjosi ir apdirbdinėjo veikalą: „Baisus metai“ („L'année terrible“), kuris yra kaip kita jas veikalas: „Bausmės“ („Les Chatiments“). Tuom laiku numirė jī ir antrasis sūnus.

Liaudis jī labai mylėjo. Jī jī norėjo išrinkti delegatu į palatą, bet jai nepasiekė. Ant galio kada jis buvo išrinktas senatas pareikalavo amnestijos, bet jis ir ši kartą nepaklausė. Tuom gi tarpu jis paraše romaną: „Devinesdésimt treči metai“ (1874 m.), kuris tuojuo buvo išverstas į daugelį kalbų, o 1877 m. pasirodė antra dalis veikalas: „Amžių legendos“ ir daugelis puikų idilių į kitokius veikalus. Tuom-pat laiku jis gržo Paryžium ir užėmė vietą senate. Senate jis laikėsi prie kraštutinių kairiųjų. Jis visuomet stengėsi kuomi-nors prigebėti darbininkų klasei. Ir apskritai imant Hugo yra socialiu literatu. Kas skaitė jo rūstus, tas beabejonės patēmijo, kad jis per visą savo amžių daug skaudžių smūgių yra uždavęs svietiškai ir dyvusių valdžiom. Iš jo rūstų galima aiškiai suprasti, kad žmogus ir draugija tegali tik tada žengti pirmyn, kuomet jie yra liuos. Todel visų-pirmiškiai reikia liuosybės spaudai (žodžiu), sąžinei ir susirinkimams. Hugo nenori, kad žmonija amžinai kankintusi; jis tiki, kad jī gali vystytis pirmyn, tik tegul nebūna varžymu. Todel nera ko stebėtis, kad liaudis jī labai mylėjo.

27 vasario, 1881 m. jam sukako 80 metų ir ta dieną Franciją iškilmingai apvaikščiojo. Paryžiuje buvo išpuoštas ir daugelis žmonių suvažiavo, kad pasveikinti genialiską senelį. Sveikino jī mokslinės, politikieriai ir kitokiai augštostas kilmės žmonės. O prasikėlių mimios susirinko ties namais, kur jis gyveno, kad nors kiek parodyt i jam pagarbą. Liaudai mažai historija žino tokiai žmonių, kurie dar gyvi būdami sulaukė tokios garbės.

Hugo buvo darbštus ir net gilioje senatvėje ne-nustojo rašęs. Paskutiniai jo veikalai yra: Trečia dalis „Amžių legendos“ ir kiti menkesni rašinėliai. Jis iš savo veikalų gerokai praturtėjo, surinko apie penkis milijonus frankų.

Praslinko dar keturi metai ir vėl mokslinės, turtuoliai ir prasikėlių rinkosi prie jo namų; bet šiuo kart visi buvo nuliiudę, — jie rinkosi ne kad sveikinti, bet kad palydėti Panteoną Hugo lavonę (1886 m.). Paryžius lig tol nebuvu matęs taip margos ir didelės minios žmonių, kaip per jo laide-tuvęs. Jī lydėjo virš 600,000 žmonių. Žmonės visi buvo nusiminę ir beveik visi namai buvo gedulingai papuošti. Tokios garbės nesusilaikė jokis karalins ar kokiis kitas valdovas. Hugo yra geriausiu liandies širdžių valdytoju. Jo grabas buvo prastes, pušinis, uždėtas ant vežimėlio užkinkyto viena kumeleite, yt kokio prasikėlių. Paryžiečiai norėjo jī labai iškilmingai palaidoti, bet turėjo išpildyti jo prasymą, kad jī taip palaidotu kaip prasikėli.

Iš savo turų jis pusantro milijono paskyrė pa-vargeliams ir vieną milijoną ant isteigimo vaikų prieglaudos.

Jis mirė, bet jo vardas nemirs, jo dvasė gyvena ir gyvens jo veikalose ir žadins žmoniją prie mielės ir santaikos.

IV—16—12.

P. Norkus.

:

KRITIKOS ŽIUPSНЫS.

„Šviturus. Metraštis-almanachas 1912 m.“ „Šviturii“ užsikemša žymi mūsų gyvenimo spraga ir, reikia atvirai pasakyti, gana vyksiai tai padaroma. Tačiau, kaip kiekvienas naujas darbas, taip ir „S.“ pirmieji metai liepja atidžiai jin pažvelgti ir šis bei tas plačiau aptarti.

Redaktoriaus bei leidėjaus prakalboje randame prašymą nurodyti: 1) „kas ypa

jiems gerai užaugo kviečiai. Padavę kviečius, gavo daug pininę, ir galėjo nusipirkť nevienu nameliu, bet ir daugiau žemės. „Štai”, sako vyras, „mēs turime farmą ir daug žemės ir užlaikė savo norą.” „Gerai būtų”, pratarė pati, „kad mēs turėtum darbar arklį ir karvę.” „Tai”, atsakė vyras, „del jū neverta ir gadinti žiedą. Padirbėsime vėl metus, bus ir arklys su karve.” Taip ir padarė. Padirbėj sunkiai vėl metus, užaugo gerai kviečiai, kurinos pardavę nusipirkę arklį ir karvę. Ir buvo jiedu labai užganėdinti. Jie sakydavo: „Mēs turim visus daiktus, kuriuos norim, ir be žiedo; viską mums duoda mūsų noras ir valia.” Taip laikas éjo, o jie vis éjo turtingyn. Jie dirbo sunkiai ir buvo laimingi. Vyra būtų senai užmiršę apie žiedą, jeigu ne pati, kuri vis jam užmindavo, kad reikia kā-nors ir su žiedo pagalba gaut. Jos vyra tiks atsakydavo: „Dirbkim, pakol mēs žiauni. Gyvenimas yra dar mūsų priešakyj ir kas žino, — maž každa labai prisieis mums kā pano-rēti nuo žiedo.”

Éjo vienas metas po kitam ir vieni maté, kaip šito ūkininko lauko rubežiai vis augo-didéjo; aruo-dai vis pilniau prisipildavo. Visą

(Iš „The Children's Magazine”)

Vytės Širvydas.

J. Šteinis.

→ TOLI NUO ŽEMĒS. ←

Gražus tas mano naujas pasau-lis. Nei smarkių audrų tame, nei vėtrų. Nič niekas nesutrumdo jo ramybës, nepaliecia jo laimës dainos. Joks niekšas neišdriso čia savo kojos atkelti. Sunku čia pasiekti, tolimes keliai.

Mažas jisai, mažutė salelė tarp bekrasčio vandenyno. Pasistojant kalnelio, vainiko amžinai žaliuojančiu mišku, marguliuojančiu pievų, ir matai ją aplinkam. O tén, iš visų pusų, vanduo, vanduo ir vanduo... Vanduo žalias, skaidrus, gyvas saulës spinduliuose. Viršuj melynais-juoda dangaus bedugnë prasivérusi. Nei debesëlis joje; niekas neišstūrës. Pamégintu plaukti ir nuskëstu, nei žymës, nei pëdsakų nepalikës. Iširptu ir pamirštų save.

Tai mano svajonių pasaulis, mano lukesių, vilties nuauastas. Ir ilgai prie jo siekiav ir pasiekti buvo vargu.

Eisiu ténai, kur pavénė tarp medžių tyli, kur laputatos šakos kita į kitą traukias ir šešelai skubindamies kugža. Priglaus jie mane ir švelniais, negirdžiamais žodžiais ramin po ilgos kelionës ir beprasmës baisios kovos aname pasaulyj. Pripilis į ausi ir šnabždës neregëtus sapnus-pasakas. Užliuliuos, užglamonës. Sugys visos žaizdos, išgaruos skausmai.

Skubinu. Žolelë minkšta, šilkinë. Tarytum neše ji mane neša. Gélelës priésais nusiypso, linksmai kečiai savo vánikelius ir kvépja gardum saldžiu kvapu.

Va drugeliai, marios, auksinës musytës apie mane skrajoja, ūvaistos-sukasi laumës juosta.

Ten žvérjis švysteréja tankumoje, apsidairo, meiliai į mane pažiūri ir be baimës giliu nuiena.

Taip, nebikot manës, aš jūsų draugas; kartu ir lygiai su jumis gyvensiu.

Šokinëja nuo vienos šakos ant kitos geltonos, žalias, raudonos ir margai-margos paukštis-paukšteli, čiulba, man dainą dainuo-

dieną bûdavo ūkininkas ant lauko, o jo pati prižiûrédavo namie. Kaip kada jiedu susësdavo vakanais šnekëtis, tai pati vis primindavo, kad jie da neišnaudojo žiedą, ir kad norëtų to ir to; bet vyra atsakydavo, kad jie visko pilnai turi.

Taip jie vis éjo senyn ir žily. Ir atéjo jiems ta diena, kada jiems reikéjo mirti; o žiedas dar nebuvò išnaudotas. Žiedas jis nešiojo per 40 metų ir dar nei kartą nebuvò nuimtas nuo piršto. Kada jiedu numiré, vienas sūnus noréjo nuo tėvo piršto numauti žiedą, bet vyresnis sūnus nedaleido, sakydamas: „Neliesk to žiedo! Jame gal buvo koks sektas. Gal būt kad mūsų motina jam padovanovojo, nes aš daug kartu patémijau, kaip jis ilgai ir meliai į tą žiedą žiūrédavo.” Taip ir liko semis pakavotas su žiedu, kuris, kaip jis mislio, galėjo išpildyti vieną norą. Bet

(Iš „The Children's Magazine”)

Vytės Širvydas.

~~~~~

čia vienas aš. Čia mano siela, kaip lelija žydës, čia nelies jokia dulkë.

Nebereikës jau man melo. Nematusi aš melo kitų. Visą savo gyvenima žūdžiau ténai, turéjau gerti krauju ir savo brolius tuo krauju girdyti.

Štai, regis, matau, kaip juodas debesis žmonių virba prieš akmeninį kalną. Status tas kalnas ir jo viršinë nesumatoma. Ir i abi pusi be galu nusitešia. Plikas akmuo dantuotoms briaunomis stysi. Kur nesistversi, pajausi — in-

durs.

Kiekvienas pirmas stengias i tą kalną išsverti, pirmas jি perlerti. Stuma kitus kojomis spardo, tai augščiau palipéjusi žemyn nutraukia. Ir apsiuptoje visi, nuo keiksmų apsvaigę, lig mësos nusidraskę. Girdžias vien déjavimai, staugsmas ir riksmai.

Kiti su kirviais, su geležiniu knolais, kiti per kitus urvą akmenyje kala. Mano skylyje išmušę, anon pusén vartus atidengia. Ir grumias ir lamdos tam urve...

O kas anapus to baisaus milžino-kalno? Tuščia, šalta. Gal vëjas staugia, sniegą stulpais kelia? Ne, ne dangus ir ne rojus ténai.

O ir neperlipé-neperéjo jo niekas ir nepereis.

Ir pabégau aš nuo tų pjumenių. Išsiveržiau iš to nuožmaus ardymelio. Nereikéjo man kalno versti, aš roju per mares pasiekiau.

Ir nenutruks čia mano ramybës daina. Jai paukštis čia dainuoja, drugiai laimës juostą audžia, medžių šešeliali pasakas kugžda. Ir gélës, ir pievos, ir žvérjis tai laimei.

— Skubjai, skubjai, bangužës, neškit laivo skeveldras.

* * *

Ir kaip gerai, kad toli ta žemë. Nei vienas josios aidas mano salos nesiekia. Ta aidą bekrasčës marës tilde, ištirpdo bangų pliuskesy.

Mano mintis skaidrios, kaip ir ši saulëtë diena, kaip rasos akutė ant lapo rytmetij. Jose Dievo balsas, žvaigždžių šneka.

Pažiūstu jau čia kiekvieną medelj, kiekvienas žiedelis ir žvérjis nuo manës nebëga. Kiekvienas jü veiksmas aïskus, be melo. Nei žymës žmogaus panašumo. Jokių čia paslapčių, nei nieko.

Eisiu štai pasidžiaugti-pasisotinti vaisių-uogų, da ant žemës nema tytų, grožę. Gerësiuos, kaip noksta jü sëkla, tarpssta gyvenimas be krauju.

Ūt tén, prieš saulę, rankomis

kekëmis, kaip rubinais, vynuogës raudonuoja. Nekaltos ir tyrios sultis jose pritvinkę. Bet niekas jü nepalies, nemuskins. Ir joks čia gyvis, ant šitos salos, nepagal-

vos joms blogo padaryti: — Ne krauju, ne mirtimi čia mintama...

Bet kodel jos, man prisiartinus, juodyja?! Kas sutraukia, kas sudžiovina jas vienu matu?!

Ténai augščiau persikai, apel-

sinai, slapstydamies tarp lapų, geltonuoja. Žiuri, tarytum gy-

vomis akimis.

— Bet kamgi jys, da man ištolo beeinant, sumeléjot?! Kam su-

sušet-sugleke žemën nukritot?..

Sustoju, dairaus nusigandęs.

— Nejaugi ir čia Kas yra?!

Né, toliau da eisin.

Niè niekur paukšcio nesigirdi. Dingo vabždžiai, juostų nebeau-

džia. Jokio žvérries nei dviosios.

Koksi replys, lac sudegintas,

šnyppëdamas nuo manës bëga; kur

pasidëti, neranda.

Ir amžinai žalinouj kiparisai,

mirtos ir oleandrai nuliusta. Nu-

svira šakomis. Jü lapai kitas po

kito rudija. Bira susiraitę, susi-

sukę...

Tylu visur. Tarytum atéjo kas ir nušlavë viskä. Lyg perseki-damas, lyg bausdamas ką. Niekas nepasipriešino galingajam.

Marios nustoja su kraštais pliauškenę. Sustingsta nurimę. Tik pasirodyas bangžuvis, vandens karalius, lygiam paviršy, atsigrësta į salą ir bëga nuo jos paplavom ir šnirpšcia tik, galva po savim spausdamas. Ir bëga žuvis, skriodžia vandenį, lyg užnuodytą ta sala bütų.

Paminëtasis dentistas, ištyrës tuos apsireiškimus, pradëjo tyri- nėti tarpe savo pažystamų, kurie vartojo indëtinius dantis; ir po nekuriuo laiko šitų tyrinëjimų, jis apreikë teisingumą savo tū prirodinëjimui.

Jis paduoda keletą atsitikimų iš jo pažystamų ypatų, kurių bûdas labai persimainë nuo to laiko, kada jie pradëjo nešioti indëtinius dantis.

I šią reikëtų specialistams rimiai žiūrëti ir plačiai jí ištirti.

Nežinomas.

nuo ju, kai pirmą laiką; bet elektrikinių sriovių veikmë ant nerviškos systemos nenusilpsta, ir nuolat ją erzina ir turi intekmę permainymui žmogaus pobū-džio.

Paminëtasis dentistas, ištyrës tuos apsireiškimus, pradëjo tyri- nėti tarpe savo pažystamų, kurie vartojo indëtinius dantis; ir po nekuriuo laiko šitų tyrinëjimų, jis apreikë teisingumą savo tū prirodinëjimui.

Jis paduoda keletą atsitikimų iš jo pažystamų ypatų, kurių bûdas labai persimainë nuo to laiko, kada jie pradëjo nešioti indëtinius dantis.

I šią reikëtų specialistams rimiai žiūrëti ir plačiai jí ištirti.

Nežinomas.

tokius laikraščius. Už ką? Ogi užtai, kad tie laikraščiai nera siauros politikës užpatentuota, bet rūpinasi bendrais lietuvių rei-kalaais.

Prūsų lietuvių jaunimas, kaip „Birutë” rašo, jau atbunda. Pagęsių kaime susitvérë jaunimo ratelis, kurio tikslas bus vesti jaunuomenę prie doros, mokslo ir prie tautiškos lietuviškos dva-sios.

Jaunime, jaunime! Apsvarstyk kokių kelių turi eiti prie doros! Jaunime, neklausyk siauru partijelių, nes jos tau gerovës ne-suteiks. Jaunime! tavo partija, tai yra grynas mokslas ir apšviet-a, kuri suteikia žmogui pažval-gas, amatai ir lengvesni pragyvenimą.

Mikas Stakėnas,
Gardner, Mass.

SIS-TAS.

ŽUVIS KAIP MAISTAS. Paprastai yra skaitoma, jog nerieblos veislës žuvis labai lengvai žmogaus skilvyje suverda, todel ji yra tin-kama net silpnims viduriams. Taisant žuvies valgymą geriau imti gyvą žuvį. Nereik perdaug su peiliu nuskusti žuvies skurelę, ypač gi verdant žuvinę sriuba, kadangi beskutant nusimeta gleivę, kuri labai kvépja ir yra mais-tinga.

„NEUŽMUŠK ŽMOGAUS!” Kovo 20 d. 1911 m. (nedëldienis) buvo pašvesta Anglijoje ir Amerikoje propagandai už visasvietinę san-

taiką ir trečiųjų teismą. Londone, New Yorke ir kit. Anglijos ir Amerikos miestuose buvo bažnyčiose (tik ne lietuviškose!) sakomi pamokslai apie gražumą visa-svietinës ramybës. Londone iš-éjo su prakalba karës ministeris lordas Kolden, Jo kalba buvo atsakymu Voljetijos kancleriu, kuris tvirtino atsispynes, jog ne-galima esą sumazinti viešpaty-čių ginklavimosi. Prakalbose buvo išreišta ši praklinių mintis, jog: „ateis laikas, kad bus skaitoma ta mintis už barbarišką, kuri leidžia angli užmušti vokieti, kaip ir užmušti amerikoną”.

KIEK KAS SUVALGO. Vienas mok-slo vyras išskaitė, kad prastas so-dietis apskritai imant išleidžia kasm̄et maistui: rusas-valstietis 20 r. 50 k., kirgyzas — 43 r., Si-berijos gyventojas — 58 r., vokie-tis — 70 r., francuzas — 76 r., amerikietis — 77 r., holandas — 97 r., anglas — 101 r., Škotijos gyv. — 103 r., Kanados francuzas — 116 r. ir tt. Žinoma, Rusijos gyventojas taip-pat daugiau suvalgytu, jei turétu...

UŽDUOTIS IR GALVOSUKIAI.

55. Užgyventas miestas žmo-nëmis, bet tén gaidžiai negieda ir žmonës nevaikščioja.

56. Sûrištas, susuktas ir kertëj užbruktas.

57. Sédë trij katës; priešais kiekvieną dvi katës. Ar daug gi tū kaicių?

58. Pas keturius motinëles, po penkius sunelius; visi vienavar-džiai.

59. Kas gali gerai pamelout?

60. Be koju, be rankų, o medin-jiužia.

R. Baltrūnas.

IŠRIŠIMAI IS N18.

46. Traukinys No. 2 prisivys traukini No. 1 kovo 29 d. trečią valandą iš ryto, atstume nuo sto-ties A. už 990 varstu.

47. Druska.

48. Kninga.

49. Šaltis.
50. Duktė.
Siuos uždavinius gerai išrišo:
Mariona Sidabriutė iš Brooklyn, N. Y.: 48 ir 50.
V. Bernotas iš Worcester, Mass.: 46, 48 ir 49.
F. Mikelsonis iš New Britain, Conn.: 46 ir 49.
R. Frank iš Bay City, Mich.: 46.
J. Virbickas iš Pittsburgh, Pa.: 46, 48, 49 ir 50.
J. Mikitas iš E. Arlington, Vt.: 46, 47, 48, 49 ir 50.
Uždavinij No. 46 p. Mikitas išrišo šitokia formula: 15×30—450; 55—30—25; 450 : 25—18; 18+15—33; 55×18=990.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluoose.

CENTRO VALDYBOS ADRESAI:
Pirminkas: V. Daukšys, 443 N. 9th St., Philadelphia, Pa.
Jo pagelbinkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main St., Pittston, Pa.

Raštinkas: J. Žemantauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn.
Kasielius: A. J. Povilaika, 04 Bank St., Waterbury, Conn.

Kningius: J. Simanavičius, 331 Barnes St., Plymouth, Pa.

Literat. Komitetas: J. Laukis, 3001 Farrell St., Chicago, Ill., V. S. Jokubynas, 309 Knowlton St., Rockford, Ill., J. Gabrys, 41 Bd. Ballonnes, Paris, France.

PASARGA: Kuopos ir pavieniai nariai, raštus T. M. D. reikaluoose siūsikite TMD. Lit. Kom. nariui-redaktoriui, šiuo adresu: V. S. Jokubynas, 309 Knowlton St., Rockford, Ill.

NUO RENGĖJŲ V. SEIMO.

TMD. penktasis seimas, kaip visada, taip ir šinosmet, atsibus sykiu su seimu SLA. TMD. seimas prasidės 4 dieną Birželio, nuo 8 valandos vakare, salėje p. P. Draugelio, po No. 73 prie Grand gatvės. II. sesija prasidės tuomis pat laiku ir toje-pat vietoje, 6 dieną Birželio. III ir IV. sesijos prasidės 9 valanda rytą, 8 dieną Birželio, toje pačioje salėje.

Tai taip atsibus penktasis seimas. Tikimės, jog šis programas atsibūsianto seimo, bus parankus kiekvienam kurs dalyvaujančiam seime. Dienines sesijas skiriame pritariant centro valdybai ir sulyg noro atsiliepusių kuopu, prietam ir patis suprasdami naujinumą ir matydam reikalingumą. Juk visi žinome kaip perėtai metais, vien tik vakarais laikant sesijas, daug draugijos reikalų tapo tik šiaip-taip apčiupinėjami, o kiti liko visai nekludytais. O po seimui pasirodydavo, kad dėl stokos laiko likosi net ir gana svarbus draugijos dalykai, visai ne svarstytais. Ant to tai remdamiesi ir skiriame šiam seimiui dienines sesijas, pasitikėdami, jog nesiras priešingų. Pasiūlyme taipgi, jog kuopos susitaišys su savo išrinktais, už su-gašnotas dienas TMD. seime.

Apart visko norime ir tai paminti, jog jeigu seimo rengimo komisija turės sutvarkinti ir kuopų sumanymus, atsištust seiman, tad melstume gerbiamų kuopų savo sumanymus mums atsištūt iš anksto, nes seimo laiku gali visi mums laiko pritrakti. Su visokais reikalais, kurie lytisi seimo, malonėkite kreiptis į žemiaus paskiršius adresą, kaip atstovą seimo rengėjų:

A. J. Ramanauskas,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

ZINIOS APIE V. SEIMĄ.

Kiek žinoma, V seimas TMD. bus daug yvairesnis negu praėjusieji seimai, nes viena, jis pradėdienines sesijas, o antra, bus iškilmingos prakalbos, kuriose, rodosi, dalyvaujančių ir plačiai žinomas

veikėjas lietuviškosios tautos dirvoje, Dr. Jonas Šliupas. Prakalbos atsibus gražioje salėje McCaddin Hall, prie Berry gatvės, tarpe S. 2 ir 3 gatvių, pačiame centre lietuvių. Prakalbos prasidės 8 valandą vakare, 7 dieną Birželio.

Vietinė, 3 kuopa TMD. yra išrinkusi apie 6 astotus iš būsianti seimą. Mat minima kuopa yra gana turtinga nariais, kurią skaita 100 ypatų. Tarp kitų sumanymų, skiriant paduoti seimui apsvartysti, atkartota ir seinius tilpę organę sumanymas, reikalaujantis, idant 1913 metais leisti raštus Simano Daukanto ir kun. Drazdausko, o 1914 metais išleisti raštus Kristijono Duone-laičio.

Reikia tikėtis, jog šis, V seimas, nepraleis šių sumanymų ir nūtars išleisti raštus minėtuose literatuose, kas labai būtų linktinė, nes tai yra labai brangus turtas mūsų tautai.

Smilga.

LAISKAI IN REDAKCJA

Gerb. Red.

Iš priežasties tilpusių Jūsų laikraščio N19 korespondencijų iš Gardner, Athol ir Lawrence, Mass. apie mano prakalbas norėčiau paaškinti, jog aš maniau ir tebemanau dar, jog ir lietuvių visuomenė, vadinas, ir tos visuomenės laikraščiai, yra pasiskirtę iš rūpes, kurios tarp savęs kovoja. Todel mano viešame veikime, laikraščinose ir per prakalbas teko jau nekarta išreikšti nuomonę, jog tuli mūsų laikraščiai nera tikrasis darbininkų reikalų užtarėjais. Prie tų laikraščių aš priskaitau visus, išimant tris, aškiai socialistiškus, ir Dilgėles, D. Vilti su Liet. Zurnalui. Man rodomi, kad tokiai savo nuomone aš galu išreikšti, kur man patinka, taip lyginai, "kaip ir mano priešininkai gali kritikuoti manos pakraipos laikraščius. Bet šita kritika labai toli nuo boykoto, nuo „tėvo Kazimiero“ kovos metodų, etc. Vengdamas tuščią apšneką, kiek atsimenu tame pačiame Lawrence, Lewistone, Atholy ir kitur aš dar visados pridurdam, kad prie jokių boykotų nekviečiu, kad mano nuomone, net reikalinga sekti visų pakraipų laikraščius, nes gyvenimas esas margas ir platus ir reikia žinoti nevien ką saviškiai šneka. Kova, mano nuomone, būtinai esanti reikalinga, bet jinai turi būti kultūrė.

Tačiau leisti man atsaukti.

Su pagarbą,

L. Pruseika.

Red. Prieras. Mums visai aškiai, kad p. Pruseika vadina „tikrasis darbininkų užtarėjais“, tik tuos laikraščius, kurie agituoja už socializmą. Tuom tarpu socialistas gali būt ateis darlik už daugelio desėtkų metų. Gali būt nei mės jo dar nesulauksime nei mūsų vaikai. Socializmo nei vienas lietuvių laikraščis ne išskintas gal jau tik vienai-kita, kurie i jį skeptiškai žiūri; kas-gi nenori geresnės draugijai ateities? Bet tos geresnės ateities belaukiant, juk turi visuomenė tūkstančių-tūkstančių reikalų, kurie šiandien-pat reikia išrišti ir pagerinti bei paturėti sunkus žmonių būvis. Tie reikalai ir lietuviams rūpi, kaip va-

susielpimo draugijos, klubai, susivienijimai, kooperacijos, apšvetos draugijelės, raštų leidimas, pramonė, teatrai, dailės reikai, literatūra, etc. etc. Štaiems reikalams mūsų laikraščiai ir pasišvenčia. Ar tad galima sakyti, kad tie visi laikraščiai nedirba savo žmonių reikalams? Tamsta sakote, kad negalima. Bet visi pažangesnė visuomenė kitaip mano, negu Tamsta. Todel ir peiki Tamsta už boykotavimą kitų laikraščių per savo „Laisvę“ ir per prakalbas. Ir labai jie turėtis, kada Tamsta sulygina su „tėvu Kapucinu“, — nes kaip jis, taip ir Tamsta niekinetė kitus laikraščius, ir vienai-kita tamši žmogeli atbaidote nuo jų skaitimo. Tokia kova prieš apšvietą, nors Tamsta ją vadinate „kultūrė“. Vienok yra gryna atžalavietė, kokia pas lietuvius ikšiolei dar nebuvę ir kurios nėra pas jokią kultūrė tauta. Mat Tamstai ir kitiems tokiemis atrodo, kad tie laikraščiai yra negeri, kurie neužsimia nuo pradžios iki galui šaukti: „šalin kapitalizmas! Tegyvuoja socializmas!“ Bet čia užmirštate, kad socializmui visi pritaria ir nenuomaniai del jo dirba. Jeigu garšiai nerēkauja, tai vien delta, kad jie neturi laiko nei vietas, nes užsiima praktiškais ir šiandieniniai žmonių reikalais bei žmonių švietimui, o politikos darbą palieka tiems laikraščiams, kurių yra tam pasišventė. Taip yra pas visas tautas ir tas labai išminčias pasidalinimais darbo. Jeigu žiūrėt Tamstos akimis, tai reiktų visus laikraščius, kurių nešaukia už socializmą, indėti į draustinių raščių indexą, kaip Romos Vatikanas intraukia į juodą listą raštus, kurie pakritikuojant religiją arba Rusijos valdžia smetia tuos laikraščius, kurie negarbina despotizmo. Tamstos irgi norėtumėt despotizmo, tik kitoniškai numaliovoto. Anot Tamstos, tai reikyt pasmerkti iš „Žemdirbi“, „Bendrija“ ir kitus praktikos laikraščius, kurie užsimia tik žemės reikalais ir kooperacijomis, o ne socializmu. Jeigu turėtume kokį ir muzikos organą, tai reikalautume, kad jis rašytų ne apie muziką, bet apie socializmą!

Mės neabejojame, kad p. Pruseika turi gerus norus. Bet kas iš tų norų, jeigu žmogus neturi praktiškų patyrimų ir nepripažinta nei logikos nei svarsto. Kaip pavyzdži, nurodytume vieną iš daugelio p. Pruseikos nuomonų lengvumą. Savo „Laisvę“ N39 jis rašo apie New Yorke per geografinę šventę sumindžiotą amerikonišką vėliavą ir tuojuose priešmetis jubilėjus. Iš jubilėjaus priežasties visuose kningynuose yra sustatyti katalogai, kuriuose surinkta raštai ir vadovėliai apie šį didelį poetą ir filosofo. Katalogus dalina publikai už dykų.

— Pasimire lietuvių: 1) Aleksandra Kamarauskas, 42 metų, 81 No. 4th str. nuo džiovos. 2) Ona Krauzienė, 22 metų, 66 No. 3-rd str. nuo „pepsi“. 3) Petras Vainikėvičius, Metropolitan ligoninė, nuo džiovos. 4) Juozas Matulaitis, 12 metų, 191 Frost str. nuo reumatizmo. Visi palaidoti ant Šv. Traicės kapinių.

P. Butkus. — **Skundžia už „Titanic“.** Tūla švedė Mrs. Esther Olsen nuo 400 Suydam str. padavė Surrogato ofisan skundą ant White Star kompanijos, reikalaudama \$100,000 už nuskendus jos vyra ant „Titanico“.

— Protesto mitingas. Gegužė

atsibuvu viešas susirinkimas. Kalbėta apie Lawrence streikierių buvusių vadovus ir išnešta protestas priešais pasmerkimą I. W. W. agitatorų italių Ettori ir Giovanitti. Susirinkimą šaukė 19 L. S. S. kuopa.

— Teatras. Ateinančią subatą tarpu dalykas buvo tokis, kad Augūnas prie apvaikščiojimo dangujosi dirbo ir pirmininkavo, o Širvydas sakė, kad: „argi negerai būtų, kad ir kūnagai, kurie dabar darbininkų šventę ignoruoja, patiš dar žmones paraginti ir net savo bažnyčiose tą dieną su mišiomis atžymėti ir išvesti paskui žmones ant gatvių su demonstracijomis, nes ta diena yra darbo šventė del visų luomų, tai giri ir del kūnagų.“ Na, o „Laisvės“ korespondentui nieko nebuvę lengvesnio, kaip išversti žodžius saviškai ir ramiai sau pamelavus ši syki, laukti progos kai kita sumelut.

Mės tikime, kad iš to, ką viršuj

pasakė, p. Pruseika nors truputį sau išnešaudos ir delto mielei savo prierą prie jo laiško prisegam.

ATEIVIAMS DOVANAS PATARIMAS.

Ateiviai, — kurie kokią pri-

gauti patyrę, ar tai buvo apvgoti, sužiesti ar suvedžioti bejieškant darbo, perkant namus, pervesdiant arba pasiūlytant į senajį kraštą, savo sutaupyti skatinus, imdamies kokios pramonės (biznio), sutvarkydami kokius legališkus (istatymiskus) reikalus įstatyti ar savo prigimtame krašte, mainydami pinigus arba jiškodami publiskojo notaro pataravimui, komisionierų sutartims (deeds), advokatų, garlaivių ar gelžkelį tikietų agentų, tulkų, tluomočių, vežėjų, tarnų, pasiuntinių, vadovų, hoteliams tarnų ar kitų, — ir šitie, kurie negali išgauti savo algų, gaus sau prielandukų patarnavimą.

New Yorko mieste ofisas — 22

E. 30th str. atviras kasdieną nuo

9 išryto iki 5 popietų. Seredu

vakarais nuo 8 iki 10 ir nedėlios

rytais nuo 9:30 iki 1-mos popietų.

Buffalo mieste ofisas — 704 D.

S. Morgan Building.

New Yorko valstijos Immigracių

ir Industrijos Bjūras.

— ŽODIS SKAITYTOJAMS.

Gerbiamieji „Vien. Liet.“ skai-

tytojai, kurių prenumerata yra

jau pasibaigus ir kurie aplaikė

paraginimo korteles, malonėsite

atnaujinti, nes kitaip priversti

būsime sulaikeyti siuntinėjė laikraščių.

Permainydamis adresą, visu-

met parašykite aiškiai: vardą,

pavarde, numerį, gatvę, vardą,

miesto ir valstijos vardus. Pirma

pažymėkite seną, paskui gi nau-

ją adresą.

„V. L.“ Administratorius.

Atliko paskirtis be sparnų, iš-

kibio medžian be nagų, nušovę be

šaudykles, išvirę be ugnies, su-

ėdė be dantų. (Sniegas).

Zydas pirtyj, barzda laukė.

(Ridikas).

Du duria, du moja. (Moters

dunona minko).

K. M.—kienė.

Viešta nuošerta, tvoron inkišta.

(Kultuvė).

Sėdi ant kalno panelė, raudona

kepure, kas tik eina jai kloniojas (Uoga).

Keturios lazdos šokinėja (Lop-

sys).

Jonelis.

Balijus. Mergina: Jūs užmy-

nėt man ant kojos ir neperisprāste!

Sokas: Mės šokame madin-

gaji „mešku šok“... O juk žinote,

Nieko Nuostebaus

kad esate ligusti, leidę save kraujui užsiteršti, pasidaryti skystam, nesveikam, pilnam visokiu nevalumu. Bet jeigu imsite vartoti

Severos Kraujo Valytoja

(Severa's Blood Purifier)

galite tikėtis greitu laikn pasitaisyt ir pasveikti. Vaistas tas nesky išbandytas ir davė puikius rezultatus gydyme vočių, odos ligų, išbėrimų, spaugučių, skaudulių ir visų kitų ligų, kurios tik iš kraujo nevalumo paeina. \$1.00

NELAUKITE

kol liga giliau šaknis įleis, visus nervų sugedimus, paeinančius nuo sunkaus darbo, nuo rupescių, nuo nepakankumo miego ir išairių išklydum stengkitės tuojuo prašalinti.

Severos Nervoton

(Severa's Nervoton)

Yra tikriausias nervų sudratinimas, prašalina visus nervų nusilpnėjimo apsireiškimus ir suteikiąs sveiką ir gaivinanti miegą. Kaina \$1.00

Susijudinimas

per sunkus darbas, stoka miego, vidurių tuštumas, išairių rušies išklydmai, taipjau visokie sugedimai organizme tankiai gindu aštrius galvos skaudėjimus

Severos Plotkeles nuo galvos

Skaudėjimo ir Neuralgijos

(Severa's Wafers for Headache and Neuralgia)

veikiai tokius skaudėjimus prašalina. 25c dėžutė.

Parduodama visur aptiekose. Knygelė ir nurodymai lietuvių kalba. Daktariška patarimų duode dame dykai kiekvienam, kas tik rašys į

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

New Yorko žinios.

¶ Del „blaivo džiulajaus“. Mažoras Gaynor vėl atsišaukė į publiką, kad sudėtu \$50,000, — o kitatiek valdžia duosianti, kad už tuos pinigus kaip ir pernai nupirkė raketę ir bengališkų ugnį, kurias per 4-tą liepos (July) susprogis parknose ir pabovys publika. Užtai ir siemet bus tą dieną uždrausta ant gatvių privatiskiem žmonėms šaudyti, nes daug nelaimių būdavo per tą šventę atsitsinka.

¶ Už „patriotizmą“ negavo po- periu. Tūlas italas, Giuseppe Farnio, nuėjo naturalizacijos būran išsiūmėti pilietystės poperiu. Viską gerai atsakė ant klausimų. Bet kada teisėjas užklause: „Jeigu iškiltu karė tarp Amerikos ir Italijos, už katrą pusę kariautum?“ Farnio atsakė: „Už Italiją“. „Na, tai eik namo — pa- saukė teisėjas. Tokiu pillečiu Amerikai nereikia“.

PRANEŠIMAS.

Visi gerbiamųjų vientučių, kurie gavo užkvetimą dalyvauti iškilmingoje vakarienėje, prieš S. L. A. seimą, ir kurie teiksis šiame didelėje svečių būryje dalyvauti, meldžiame apie tai pranešti nevėliaus 29 d. gegužio. Prie laiškelio meldžiame pridėti už kiekvieną ypata \$2.

Laiškus ir ižangą meldžiame siaip adresuoti:

Jonas Globis,

131 N. 4th Str., Brooklyn, N. Y.

AUKSO GRUDELIAI

Veidmainini nesunku apsimesti nu- liūdimu, kurio jis neatjaučia. — Šeks- pyras.

Prigimimas ir gyvulius išmokiniai pažinti savo draugus.

Bilogas naujienos kenkia dagi prane- sėjui. — Šeksp.

Tas visa, ką mės vadiname atsiti- kimu, turi savo priežastis.

Iš visų pasailio brangenybų paimk su savim į kapus tik vieną — gerą var- dą.

Laimėj būdamas jei vargša gelbėti paprasi, tai nelaimėj prietelių grei- čiau sau atrasi.

Mokykis gerai klausyti, nes tat yra geriaus, negu blogai kaltēti.

Pirmutinė protingumo taisyklė — nepaniekink nusidėjeliu.

Kiekviena mokykla, kiekvienas pe- dagogas neišvengtina pildi vieną iš dviejų funkcijų veikimų: arba jie ren- gia savo šaliam laimę, arba nelaimę. — Ušinskij.

KRASOS DĒZUTE.

A. Kl.: Duokite, malonusis, pakajų! Lawrence streikas senai jau užbaigtas. Reikia tik džiaugties, kad mišus vien- taučiai drauge su kitų tautų darbi-

ninkais laimėjė Jeigu „Keleivis“ ir „Laisvė“ tebemala savo iškultus per- lus, tai jų dalykas. Tamstū straipsne- lis nors iš visų pusų parentas išmin- tingais faktais, bet dabar jau perva- lyvas ir nenaudingas. Todėl nedėsi-

me. „K-čio“ Redakcijai: Laukiame ža- dėjų komplektų laikraščio „Aukso Zarija“! Laikraštį nurodyti adresu siunčiame.

Paškanskui: Eilučių nesunando-

jam. Labai silpnė tema. Ten ir

patalpinom, kur antra vietą nurodė.

A. D.: Mės patis senai galvojam. Bet pakol neturime dienraščio, tai ši- yda negalima išvengti. Geriausiai laikraščio nenaikint, bet surinkus per ilgesnį laiką perskaityti ir ilguosis tėsesiam straipsnius. Tai vieaintelė išeiga trūkstant atminties kas numeris

P. K.: Ne. Jeigu Tamsta išsiėmėt pilietystės poperius net earo vardu prasymo nepadaves Peterburgan, tai gausite surgiže bausmę už savavali perėjimą svetimonių pavaldėn. Bau- džia iki 8 mén. kalėjimo — bet nevie- nodai. Seniau bausdavo net ištrėmu- mu Siberijon. Būdavo išvaro iš Rusijos. Bet dabar nebevaro. Galite grįžti tik nesisakydamas, kad tapote Amerikos piliečiu, nes šio krašto val- džia Rusijai neduoda žinot, kas pasi- liko piliečiu.

NAUJI RASTAI.

1-ma Gegužės visasvietinė darbininkų šventė. A. J. Karalius. Chicago, Ill. 1912. Pusl. 4. Lietuvių žurnalas Nr. 4.

JUOZAS MERKEVICIA

is kaimo Budviečiū, gmino Pajevonio, Vilkaviškio pav., Suvalkų gub., pasi- mirė Newark City Hospital nuo užde- gimo plaučiu gegužio 15 diena 1912 m. Sirgo til viena diena. Palaidotas ge- gužio 18 d. Holy Sulptre Cem. Jisai buvo 37 metų senas, nevedės. Palaidotas per Antaną Nikštaitį, 250 Walnut St., Newark, N. J.

PAJESKOJIMAI.

Pajiesku savo pusbrolį Juozą Gri- bino, kuris 6 mėnesiai atgal gyveno Scranton, Pa., dabar gi nežinau kur jis gyvena. Paeina jisai is Suvalkų gub. Naumiesčio pav., Ziptu vals., Kadariū kaimo, Lukšių parapijos. As turin nuo jo daug rastų iš Lietu- vos. Todėl tegul atsišaukiai patsai, arba kas kitas tegul praneše šiuo adresu: Kaz. Domeika, 1235 Philo st., Scranton, Pa.

JIEŠKAU DARBO.

Esu atsakantis meistras; taisau laikrodėlius ir visokias mašinuves. Adresuokite:

Liud. Zukas, 457 Keap st., Brooklyn, N. Y.

REIKALAUJAME.

8 mokančių baciekių dirbėjų, 10 kal- vių, 6 lekberžių, 8 mašinų ir visokių irankių darytojų, 4 lovu iškarpytojų, 4 kvarbuotojų karietoms, 12 jaunu vyro mokytis ant vario išbaigimo, 6 mer- ginių mokančių lekeruti ir 6 norinčių mokytis lekeruti.

GREENPOINT METALIC BED CO., 226-236 Franklin St., Brooklyn, N.Y.

KATASTROFA.

Pilnas aprašymas apie nuskendimą dižiausio laivo pasaulioje TITANICO su pavelklais ir visais atsitikimais, kas dėlėsi laike tos baisios praučiun- gos valandos tamsoje jurių naiktyje ir visais atsitikimais, galima gauti knygą pas

M. PALTANAVICIA, 15 Millbury st., Worcester, Mass.

Passargai: Kas užsirašys „Vienybė Lietuvninku“, knygą apturės dovanai.

Reikaluo kriaunčiaus, kuris gerai moka siūti vyriškas drapanas ir kad galėtų prosity. Dažnas ant visados ir gerai užmokesčis geram darbininkui. Atsišaukite tuojuo šiuo adresu:

L. Geležinis, 4601 So. Hermitage St., Chicago, Ill.

(15)

ANT RANNDOS.

Keptuvė (bakery store) ir basement su kepimo pečiumi ir gyvenimo kambriais, randos \$25 už mėnesį.

Moheit, 129 North St., B'klyn, N. Y. (21)

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda puikus vargonas su la- bai gerais balsais, taipgi ir šepa del kryžinėlio susikraut knygas, puikiai padirbtas. Su kaina susitaikis. Ad- resas:

Antanas Mačiulis, 409 Railroad Ave., East New York, N. Y.

(15)

Pirmutinis lietuviškas Jamaicai ofisai dėl darbininkų.

Is Brooklyn imkit ant Broadway Cypress Hills kara, perimant ant Jamaica ave. karo, išlipt ant Rockaway Road, eit po tiesias iki Lincoln ave.

A. Švirmickiutė-Salucka, 204 Henry St., Jamaica, L. I. Tel. Jamaica 493 R.

NUDAVĖJAS KALĖJIME.

William Fink is Brooklyn, N. Y. tapo nuteistas 4 mene- siams kalėjimai prie sunkių dar- bų už falšavimą svetimo vaizbos ženklielio (trade-mark) gerai garsinam pigulkui. Teisėjai iš- davė tokį nusprendimą netik dėlei paties Finko nubaudimo, bet taipgi persergėjimui kitų nuo panašaus pasikėsinimo. Mes ke- lis sykius jau atkreipdavom aty- da skaitytojų į kaikurių papratimų imituoti senus, žinomus šei- myniškus vaistus netikusia nau- jais dirbiniai. Yra daug imitacijų gerai žinomo Trinerio Ameriko- niško Kartaus Vyno Elixiro to- dėl, kad šitas vaistas turi savo didelius nuopelnus. Jis privalo, bet vartoja pilvo ir jaknų maladijose; jis pagelbės jauniems ir užsienėjusiems žarnų užsikim- simams, galvos skauduliuse, nu- slpnėjime, nerviškume ir stokoj apetito. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chi- cago, Ill.

J. J. PAUKŠTIS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras A. Szkupiute-Jankauckiene.

gydo visokias ligas moterų, vankų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet,

nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

Konkursinis Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.

Apdrycta \$1.00.

J. J. PAUKŠTIS & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Feeling "Fit" Every Day

Influenzos arba irme- dies užpuolimai naktimis

arba kosulys ir die- gemai jūsų raume- nyse iš nusidirbi- mo, nė paguldys

jus, jeigu turėsite

Dr. Richterio

Pain-

Expelleri

savo namuose ir tuojuo imsite

vartot. 25c. ir 50c. aptiekose.

Sergėkis pamėgdžiotų vaistų

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York

Richterio Congo Pillés yra geros nuo

vidurių sukrėtėjimo. 25c. ir 50c.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų vienėjai skaito visokius raštus, kaip men- kesnių, taip ir geresnių ra- šytojų, bet tankiai atsita- ko, kad randasi suvisai ne- suprantamų žodžiai, kurių

be tam tikro vadovėlio jokiui būdu negalima suprasti.

Todėl mės kiekvienam pata- riame nusipirkti Svetimų ir

nesuprantamų žodžių žody- neli, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susiti-

kus nesuprantamus žodžius.

Kaina tik 35 cent. Galima

gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.

120 Grand s.

Telephones 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviai Direktoriai.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsilaukit ypatiškai ar per telephoną.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

TEATRALISKOMS DRAUGYSTEMIS,
KUOPOMS IR SIAIP VISIEMS
ZINOTINA.

kreipkitės žemius nurodyti Susivienimo Lietuvų Amerikoje kningiaus vardu:

A. B. STEIMAITS.
307 W. 30th st., New York City.

PASARGA: SLA. nariam viršminęs kningas parduodame už pusę čie-

nios.

G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Antanas Stašaukas.

Labai puikiuoje vietoje saliuinas, užlaikau skaniausius gérimus ir kvepiantius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankytis pas savo vinentauti.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.

EAST PLYMOUTH, PA.

Telephone: 3254-T—Market.

Daktaras Jonas J. Kaškiaučius.

Gydo vyru, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimydymo.

VALANDOS: nuo 9—12 ryt.

88 Jefferson Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

Tik ka išėjo iš spaudos gražus gr. Levo Tolstojaus veikalas „Nuo Degties“, dviejų veiksmų komedija, vertė V. K. Rėk. Išeido „Tėvynė“, kaina 10c.

Kiekvienam reikia turėti ir sekancios kninges:

Budas Senovės Lietuvių, 217 pusl.

kaina ..... 50c.

Lietuviška chrestomatija, 176 pusl. 40c.

Diedai ir Gražina, 61 pusl. 25c.

Europos Istorija, 319 pusl. 25c.

Gipsinis Jotis, 38 pusl. 15c.

Jonas iš Kempės ir Silka, 23 pusl. 10c.

Konradas Valenrodis, 24 pusl. 15c.

Kražių Skerdyne, 77 pusl. 15c.

Kun. Aleks. Burbė, 29 pusl. 20c.

Kelionė į Europą, 52 pusl. 10c.

Kuonių žmonės gyvena 56 pusl. 15c.

Naktis Edwardo Youngo, 21 pusl. 10c.

Našlaitė (drama) ..... 10c.

Petras Žemaitis, 69 pusl. 20c.

Padėjimas Lietuvių tautos (rusų kalba) ..... \$1.00.

Dirya, 123 pusl., 1898 m. 75c.

Politikoji Ekonomija, 84 pusl. 25c.

Rojus ir Pažanga, 111 pusl. 35c.

Girkas-Pašakarnis, Begdolis, Jonas, 25c.

Pražuvo, 16 pusl. 10c.

Sitas ir kitokias kninges užsisakant

Dr. O'Malley išaiškina priežastį paskmingo gydimo.

IŠSIVERŽIMAS.

Verikoséle arba netikrasis išsiveržimas. Pučkai ir visokios lodos ligos. Be jokios operacijos, skaudimo ar apleidimo savo kasoidiniu darbo.

PRIEŽASTIS TSGYDIMO.

1. DĒL TO— Kad jo neskaidinant metoda likos naudota per jį suviršum 25 metus. 5 metai adgalios, nuo tada nešioja jokių diržų.

Thom. R. Williams, anglekas iš Hyde Park, Pa., išgydymas nuo išsiveržimo, 5 metai kaip diržą nenešoja.

William H. Adams, fajermanas, Sheldon Alex Works, Wilkes-Barre, išgydymas nuo išsiveržimo, kurį turėjo per 15 metus.

3. DĒL TO— Jog kežą savo žodži gali pinigų ir profesionalių užtikriniai, kurį duoda ligonui, o budamas tarp jų 25 metus yra gans paliundinėti.

Še tokiai paludijimais dėl turėtum da vilkianti ir neatėtiant ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PERZIURĖS UŽ DYKĄ ir pasakys kas tau, kenkia, ir geriausiai rodą kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok 25-metinės praktikos ir nebūsi pavojuje.

Pasikalbėjimas—ypatiškai ar per pačią.

Atsiųsk adresą ir markę už 2c, tai prisiūsim knygutę su paveikslėliais apie išsiveržimą užpildyti koperte.

Dr. Alex. O'Malley
158 Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

50,000 KNYGU

DYKAI DEL VYRU Vertes Ira \$10.00 Kožnam Vyru Ligoniū

Jeigu sergate koks vyrišku ligoje, raškiate į mūs ogaisiute didelos vertes knygelę. Ta knygelė pasakiai aškei keip kožnas vyras, sergantys nuo krauso užnuodijima, silpniuose vyriškumė, abelnam nupulime speku, rheumatizmė, orga-niško ligoje, dyuriniu, kepeniu, iukštu arba pusles lygosie, gali lengvei išgydyti namos. Jeigu asatini nusimine mokiedami pinigus daktarams ir uz gidiulies, negandame jokios pagelbos ta, apatinai dykai gauta knygelė del vyru, jums bus vertesui bagelbiu, keip \$100.00. Jie pasakiai nu kuo jus sergate iš keip galet buti greitai išgydymas. Tukstančiai vyru atgava sveikatai iš vyriškumo per pagelbas tos vertingos knygelės. Ta knygelė ira krautuve žiniu, apie kurios kožnas vyras neatbutina turi žinoti. Paminkite, jog ta knygelė yra gamama **vyrai dykai**; mas užmokam ir pačiai. Jškirpkitė žemė paduota kupona, ir prisiuskite mūm, o mas kuo greičiaus priusiusi jums vyrai dykai ta brange knygelė.

Siusk ta kupona dykai gautos knygelės sendena.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 706 Northwestern Bidg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill. Garbingas Daktarai: Meldžiai prisustuti man vyrai dykai, jusu abgarsinta knygelė.

Vardas ir pravarde.....

Pačia..... Status.....

Nauja Krautuve

Atidariau naują krautuvę visokių

Vyrisku Drabužiu

KAS TIK VYRAMS REIKALINGA.

Kaip pavasarinių taip ir vasarinių.

Reikale kreipkitės pas savo tautieti.

Peter T. Markevich
131 Grand St. Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R. Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100.000.00

Skaitykite atydziai! Nesiuduokite apgaudinėt triukšmingiemis ir me-

lagingiemis Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasa. Pirma negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteikaukite kaip ir kuomi užtikrina Jusų sunkai uždirbtu skatika. Sudėjan Valstijos kason Šimtų tukstančių dolerių kaip užtikrinimą Jems. Isitėminkite, jogei netikrojo bankierius reik lenktis. Jusų patarnavimams yra senas datyruosis Agentas, kuris: Siundia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortę į Europą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliomimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakarčiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakortų kainų. Atsakinėjų greitai o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100.000.00

Juokkis per visus metus!

Užsirašę „TARKA“ nuvaikysi nuo save kaktos visas raukšles.

Tarési juoko, kada tik atsiminsi, kaip „TARKA“ perleidžia per savo brazdinį visokius ištvirkelius ir liurbas.

Gražių giesmelių su gaidomis

Juokingų uždavinų, karadų. Pilna karikaturų, juokingų paveikslų. Tik vienas dol. metams.

Adressas: „TARKA“, P. O. Box 895, New York City

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Kranutuvė

Judančių Pavieksly Amerikoje.

Užlaikome visokius gatunkų APERATŪS. Parduodam ir randavejam labai pigiai su visais Elektrikiniuose ir Gazuiniuose īstaigose.

Užlaikome svorinės filmus.

Importu iš visų šalių, specijalių turime padangų dang Lie-tuvišku Illustacijų dėl Dainų, Beklemiacijų, Referatų ir Pnakeicių, dirham ant ordinų labai pigiai.

Kuris užsimint arba norit užsimint suoni būsimu, reikalaujanti pagelbos žaikite prie:

American Film Exchange

A. T. Račiunas Mgr.

630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.

Phone 2626 W. Bedford.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikvesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes knoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausią ir geriausią LAIVŲ už prieinamą prekę. Ku-

rie pas mus pirk Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiam keleiviams geriausius patarinus, kaip turi keleivis apsisagot nuo apgavysti. Priegtam padarome reikalingas popierias pas konsulį dėl perejimo per rubēžių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIU — malonėkite kreiptis prie musų, o busit kuogerius apriupinti visame.

Offiso valandos:

siokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.

Šventomis dienomis nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siuščiam pinigus į visas dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant rusų ir vokiškų.

Parduodam Tiketus ant gėležinkelio į pietines ir va-

karinės valstijas.

Persiunčiam fotografijas į

Lietuvą ir užregistruojam laikas.

Padarom aktus rejaltauinus dėlei žemės ir kitokius pri-klausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliodžiu.

Užsiimame provomis Euro-piskomis ir Amerikoniškomis iškolektavojime mokesčių.

Darem daviernastis, išjies-kom dales Lietuvoje ir ati-mam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU“

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę LIETUVNINKU“ Amerikoje prekiuoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

THE AMERICAN Prekė \$7.00

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

J. J. PAUKŠTIS & CO.

Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis
visoje pasaule.

REINA kas UTARNINKĄ ir PĒTNYCIA

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50

Ant pusės meto \$1.25

Ant ketverčio meto 65c.

EURO- Rosijoje ir Lietuvoje \$8.50

Anglijoj ir Skotlandijo 15 sh.

Prusuoje 15 markių.

MENESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

REINA APIE 15 D. KOŽNO MENESIO.

Talpinasi visokių
grąžių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1.

Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.

Prusuoje 7 mk.

Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, nė abu rašta gauna per visa metą už \$3 in Amerika, in Resija \$4.50, in Anglija 7 sh. Priek tam pilnai užsimokejė skaitytuojai kas metas gauna DOVANĄ minku Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South Al.

MAHANOY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelio Europon keliani jantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškių laivų. Nebrangi perdavinėja bagažą ir pervaža pašažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių keliai).

Trumpiausis keliai iš Buffalo. Tiesiai iš Scranton į Angliją Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visu vystinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukiniai begojiama, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba ratiškite pas:

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man's

90 West Street, N. Y.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade Marks, Copyrights, and Labors registered. TWENTY YEARS OF PRACTICE. Highest References. Send sketch or photo for free report and patentability. All business confidential. HANDBOOK FREE. Explain everything. Tell How to Obtain and Sell Patents. What Inventions will Pay. How to Get a Patent. Many cases best suited for Inventors. Contains 300 other subjects of importance to inventors. Address: H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys, Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS

Andrius Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, salus, porteris, visoki vynai ir kvapių cigara.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nemirškit šios puikios vietas.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priesei Central Dypt.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuoja ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Ofisai ir gyvenimai:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.

Lietuvių, kreipkitės reikale.

Pati skrynelė \$2.00
O mašina 87.00

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)

Išbalsamuoja ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Mano gyvenimo Ofisai atidaras
DIENĄ IR NAKTĮ.

213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y.

Branch Office: 48 Hudson Ave.

LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVI

Zmijecznikas yra tilkrasis

Tėvynk! Tiktai Groblevskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant sveto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĒNU SOPES, SAUSGĖLŪ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligojie ir nelaimėje pasigelbėti, neješkok rodos pas kokius nemokinčius žydėlius ar kryžioklus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parasyk pas savo locion vienatut, reikalaudamas tikrų, grynu ir gydantį vaistą – pas

ALBERTA G. GROBLEVSKIL

Plymouth, Pa.

garsas dirbėja „Lenkiškai ir Lietuviškai gydytojai“, o persitirkini, kad neiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunčiai uždirbtu cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kios tikta randasi ant sveto teip dėl senų žmonių, kaip del kudikij, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai-Lietuviškai“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais – išgydys ir Tavel.

Ypatingai SLAPTAIS ligas gydome ir pagydo sloptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

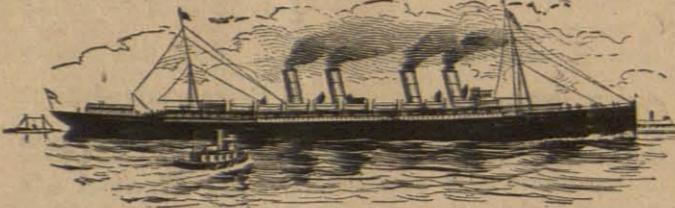
Deltoje trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyks savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridék 2 centus ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailési.

Adresas: Albertas G. Groblevskis Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės

New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalaui būtų greitai atlikti, tegu atsišaukia Seniausji Bankinė Nama. Uždėta 1848 m.

\$100,000 (šimtas tukstančių dolerių) yra mūsų kaucija sudėta į redišką kąsią. Pinigus siūlame į Kraju kuo greičiausiai. Pinigus visu kraštu išmainome pagal kurso. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šiokortes pardodame ant geriausių garbiai visų Linijų į ir iš Krajuose už pigiausią kaip. Pašportus dėl keliausiai į Kraju parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas klasė rejalientiškas popierius su palidijimui Konsilio. Atitekėjimui dalyvaujame.

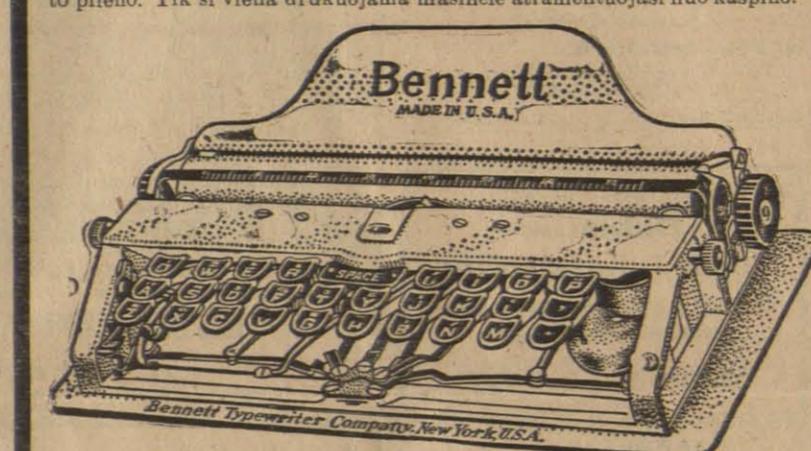
Atidaryta: kas dieną iki 6 val. vakare.

Subatoje iki 8 val. vakare.

Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliaisiais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtos plieno. Tik si viena drukuoja mašinėlė atramentuoja nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklius. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir puse svaro. Sudėta į labai puikiai skrynelę ir ja galima nešioti rankoje, arba klieniuje. Ji yra netikta naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokia prekė, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvos advokatas pabaigę Pennsilvanijos Universitetą, nūsimā varynu provu visuose teismuose).

Offisas rumuose 47-48-49 Bennett Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St.,
Telephone, 1108 W. Pittsburgh

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

Vienatinis TIKRAS VYRISKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE. Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigas kursą Didžiausiam Palaginiams Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.

Prie So. 2-nd Street.

Rusiskai Amerikoniszka Linija. Vienatinis be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą 11 dieną į Liepoją

III klasė \$33 III klasė \$35

II , 48 II , 50

I , 65 I , 75

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės į mūsų agentus ir centrališka kontora.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.

27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS

– pas –

Jona Kulkoka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA,

VISOKI VYNAI,

KVEPIANTI CIGARAI.

74 Grand st., Brooklyn, N. Y.

(kampas Wythe ave.)

MOKINKIMÉS PATYS

Gramatika angliskos kalbos mokinis be mokintojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų Drangas arba kaip mokinis skaiti ir rašti be mokintojo 15 c.

Naujas Budas mokinis rašti be mokintojo..... 10 c.

Aritmetika mokinimus rinkinys..... 35 c.

Pinigus siūlykite per Money Order

šiuo adresu:

P. Mikolainis,

Box 62. New York City.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNU, ŠARPŲ, KUKARDU, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turia už garbe aprekišti guodiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augštėjančius paminketus daugiaus PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelių metų užsiimdamas išdirbiniai įgijau geriausią praktiką ir daugiau visku padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut St.
VYRAI IR MOTERYS, kurie nesveiki ir nori buti sveiki–išgydyti, tad kaip žodžius teip ir rašti (lietuviškai) gali atsižiūkti į šią Kliniką. Ateinančius priimama siūlymas valandomis per Kliniką Daktarui.

Kasdien nuo 10 iki 4 prielet. Nedelioj nuo 10 iki 3. Utaru. Ir Petn. vak. nuo 6 iki 8 val.